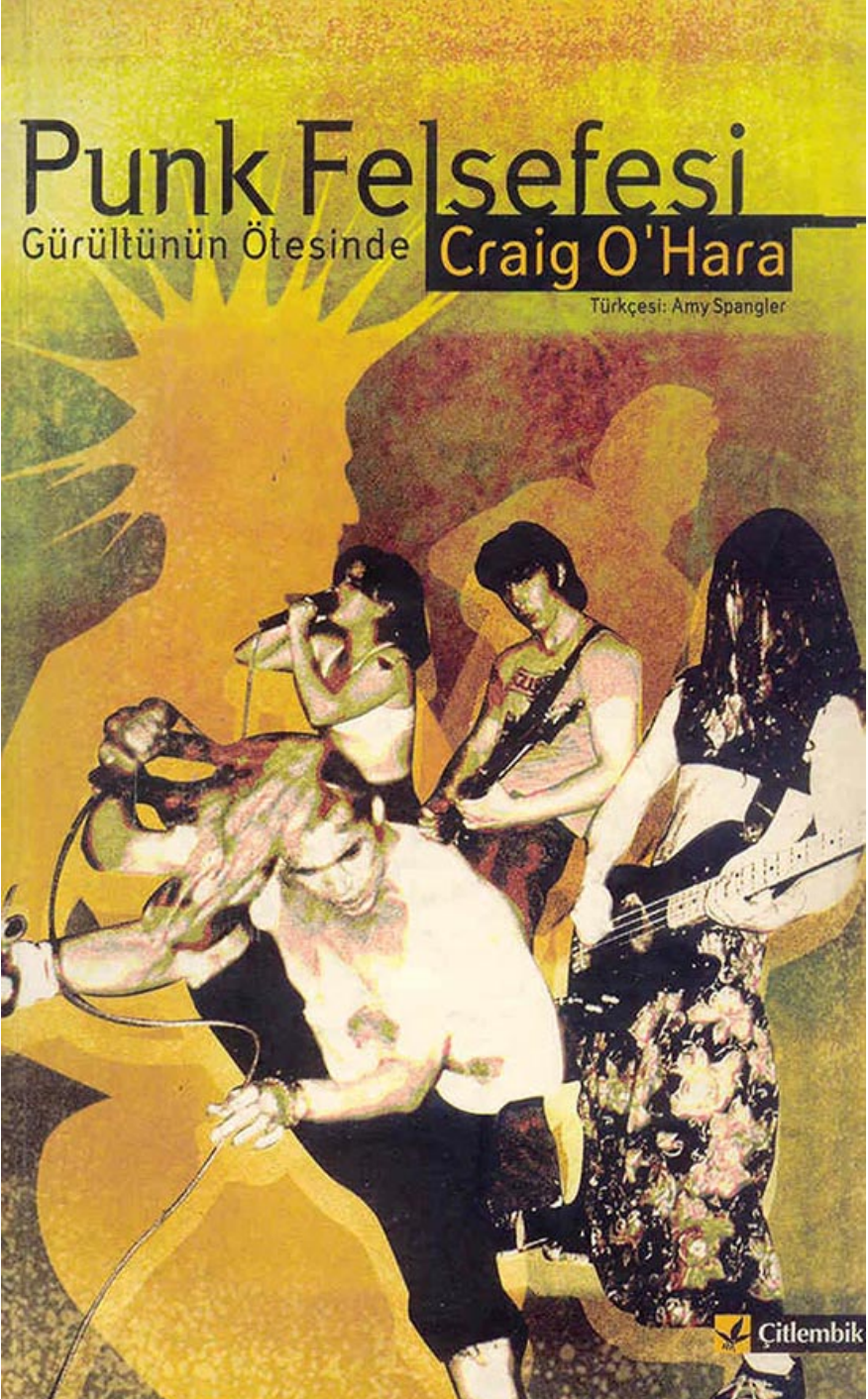
Punk Felsefesi

Gürültünün Ötesinde

Craig O'Hara

Türkçesi: Amy Spangler

Çitlembik

CRAIG

O'HARA

PANKŲ

FILOSOFIJA

O'Hara, Craig

Oh-02 Pankų filosofija. — K.: V. Oškinis, 1993. — 32 p.

Knygoje pateikiama susisteminta pankų filosofinės minties ir visuomeninio judėjimo apžvalga.

UDK 316.6

S. L .969. 1993 02 16. Tiražas 1000 egz. Užsakymas 241. Leidinys 14.
Vaidoto Oškinio leidykla. Baltininkų 4—3, Kaunas, 3005.
Rinko ir spausdino Valstybinės spaustuvės „Raidė". Kėdainių skyrius.

叛客的哲學

作者: 克雷格．歐哈拉
(Craig O'Hara)
譯者: 張釗維
(譯－系列三)

－不只是噪音

Punk Felsefesi

Gürültünün Ötesinde

Craig O'Hara

Türkçesi
Amy Spangler

Çitlembik Yayınları 34

© Çitlembik Yayınları, 2003
© Craig O'Hara, 1999

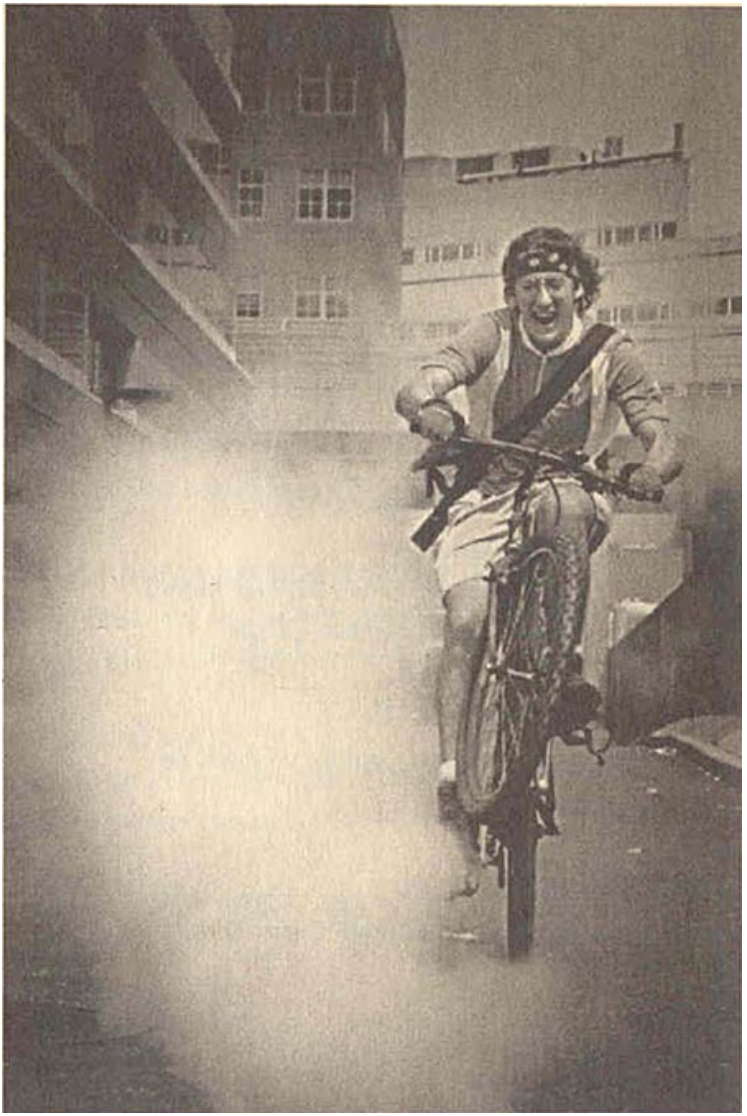
Kitabın özgün adı: *The Philosophy of Punk: More Than Noise!*

İlk Yayınlayan: *AK Press*

Türkçesi: *Amy Spangler*
Yayına Hazırlayan: *Amy Spangler, Ceren Şekerciler*
Kapak Tasarımı: *Deniz Akkol*
Sayfa Düzeni: *Tarkan Togo*
Düzelti: *Dilek Akdemir*
Baskı ve Cilt: *Berdan Matbaası*

ISBN: 975-6663-36-7

Şeyh Bender Sokak 18/5 Asmalımescit Tünel 80050 İstanbul
Tel: 0 212 292 30 32 / 252 31 63 Fax: 0 212 293 34 66
www.citlembik.com.tr / kitap@citlembik.com.tr

Tony Herman'a ithafen (1970-1994)

İÇİNDEKİLER

MARC BAYARD'IN ÖNSÖZÜ 9

YAZARIN ÖNSÖZÜ 15

NEDEN PUNK?: 21
Başlangıcı itibariyle Kendinden Önceki Sanat Akımları İle Karşılaştırma; Punk'un Bazı Temel Özellikleri

PUNK, MEDYA TARAFINDAN NASIL YANLIŞ YANSITILIYOR: 43
Televizyon, Magazinler ve Akılsız Kitlesel Medya Canavarın Dişlerini Nasıl Sökmeye Çalıştı

DAZLAKLAR VE IRKÇILIK: 49
Dazlaklar Kimdir, Nereden Geldiler ve Punk ile Alakaları Nedir

HAREKET İÇİ İLETİŞİM: 63
Fanzinler-Fotokopi Makinasından Çıkan Yeraltı İletişim

ANARŞİZM: 70
Var olan Sistemlere Bir Alternatif. Nedir ve Neden Dünyanın Her Yerindeki Punk'lar Tarafından Benimseniyor? "Satın Alınmış" Politikacıların Başarısızlığı, Bu Vampirler Olmazsa Hepimiz Daha İyi Durumda Olacağız Fikrine Açık Olan Bir Karşıt Kültürün Oluşmasını Sağlamıştır

TOPLUMSAL CİNSİYET MESELELERİ: 101
Cinsiyetçilik, Feminizm ve Açık Eşcinsellik

ÇEVRECİLİK VE EKOLOJİ KAYGILARI: 123
Earth First, ALF ve Diğerlerinin Fikirleri ve Teknikleri Punk Camiasında Kendilerine Yer Bulmuşlardır

STRAIGHT EDGE: 143
Küçük Bir Tehdit Olmaktan Çıkıp Muhafazakâr, Uysal, Tehdit Oluşturmayan Bir Tarikat Haline Gelen Bir Hareket

"KENDİN YAP" ETİĞİ: 153

KAYNAKÇA: 167

1998'de bir bahar günü Craig O'Hara beni aradı ve *Punk Felsefesi*'nin yeni baskısı için bir giriş yazmayı isteyip istemeyeceğimi sordu. Bu girişi yazmanın hayli "Punk" bir şey ve bir tür onur olduğunu düşünerek hemen, "Yazarım" dedim. Benim yazacağım bir girişin, kitabın daha çok satılmasına yardım edip etmeyeceğinden pek emin değildim. Ne falan filan grupta yer almış, ne de şu ya da bu fanzinde yazmıştım, ama söz konusu olan Punk'tı; yani, hakkında az buçuk bir şeyler bildiğim ve umursadığım bir konuydu.

Bu yalnız gezegendeki en iyi dostlarımdan biri gözüyle baktığım Craig O'Hara'yı uzun yıllardır tanıyorum. Craig'le ben 1980'lerin sonunda, ikimiz de Boston Üniversitesi'nde okurken tanıştık. Bu "pek parlak olmayan günler" boyunca küçük bir arkadaş grubuyla Craig ve ben, doğu sahilinin yukarısında ve aşağısında çok (belki de gereğinden çok) fazla Punk gösterisine gittik. Herhalde, civardaki her kulüpte, emekli askerler birliği salonunda ya da kilise bodrumunda bulunmuşuzdur. O günlerde hakkı verilmeyen **Bullet Lavolta** ve **Verbal Assault** gibi sayılı birkaç iyi grup kadar, tamamen hiçbir işe yaramaz bir dolu grup da izledik. O sıralar müzik dünyasında Punk'ın çeşitli karışımları, Hardcore (hardkor), alternatif ve üniversite Rock'ı vardı.

Ayrıca bu Körfez Savaşı'yla yüz yüze geldiğimiz, sert protestoların yaşandığı bir dönemdi. Punk'lar olarak bu tür meselelere karşı ciddi bir tavır sergilememiz ve alışılagelmiş Sağ ile Sol'un ideolojik tartışmalarına kapılmamamız önemliydi. Ayrıca o zamanlar, Punk'ın müzik arenasının dışına çıkıp günlük yaşama karışması bakımından da bir gelişme dönemiydi.

Arkadaşlığımızın o günlerinde, Craig kendi kendine "şaka yollu" OPOC (Only Punk On Campus - Kampusteki Tek Punk) adını takmıştı ve hem Punk'ları hem de Punk olmayanları eleştirmekten çekinmezdi. Craig'in geldiği yer olan Pennsylvania'nın göbeğindeki bu ortam ona, Boston gibi şehirlere doluşmuş aşırı şık giyimli ve zaman zaman abartılı olan şehirli/banliyölü Punk'lara ve üniversiteli Rock'çılara ilişkin eşsiz bir bakış açısı kazandırdı.

Craig biraz daha küçük bir ortamdan ve bazılarının bugün sandığının aksine, Punk'ın ancak çalışarak elde edildiği, hazır şeyler satılan bir mağazadan alınan "cool" bir şey olmadığı farklı bir zamandan gelmişti. Gerçekten de Punk, fazla yaygın olmayan her tür faaliyeti yaratmak ve sürdürmek için çaba gerektirdiğinden, rahatlığın zıddıydı. Şu an bu kitabı okuyan pek çoğunuzun zaten bildiği gibi, özellikle Amerikan Hardcore'unun ilk günlerinde, genellikle Punk'ların çoğu birbirleriyle ve kendileriyle anlaşmak için mücadele veren -bazen başarılı olan, bazense olamayan- bir ev dolusu ucube ile uyumsuzdan ibaretti.

Craig, 1983'te Punk Rock ortamına ilk düştüğünde, iz bırakmış Amerikalı ve turnedeki Avrupalı pek çok grubu zirvedeyken izledi. **DYS, Black Flag, TSOL, Marginal Man, BGK, Government Issue, Seven Seconds** ya da **Articles of Faith**, her ne olursa olsun Craig'i pistin tam ortasında ya da kendisinin ayarladığı bir gösteri için kapıda çalışıyorken bulabilirdiniz. Yapmacık ve gösterişli olmayan, vahşi ve çılgın Punk, Craig'in hem başlangıç noktası, hem de Punk müziğinin ve ideallerinin sapmaması için izlediği yoldu. İlkelere bağlı kalmak bir Pennsylvania geleneğidir: tıpkı Amish'lerin yaptığı gibi.*

Şahsen ben bu Punk Rock ve Hardcore camiasına (özellikle Boston'da ve Washington D.C.'de) bundan yaklaşık on üç yıl önce; hatta alternatif müzik dünyasına, eğer beşinci ya da altıncı sınıftaki New Wave'e (Yeni Dalga) duyduğum ilk aşkı da sayarsanız daha bile önce katıldım. Konser düzenleme, tur rezervasyonlarına yardım etme, bir toplulukta çalışma, yüzlerce grup izleme ve bir dolu albüm alma ve dinleme fırsatım oldu. Punk, yaşamımda çok iyi bir eğitim aracı olarak kesinlikle varlığımda yer etti.

Bu ortamda yer aldığım bütün zaman boyunca, pek çok tiple tanıştım. Müzikle çok ilgili bir dolu insan, modayı fazlasıyla

* Amish (Amiş): 17. yüzyılın sonlarına doğru. ABD'ye göç eden ve Anabaptist bir mezhep olan cemaat, günümüzde başlıca Ohio ve güneydoğu Pennsylvania'da eski inançlarına ve geleneklerine sadık kalarak yaşayan ve özellikle elektrik, araba, vb. modern teçhizatları kullanmayı reddetmeleriyle tanınan, muhafazakâr dindar bir topluluktur. (ç.n.)

umursayan birçok insan, politikayı umursayan bazıları ve toplumu umursayan birazı ile Punk'ın yaşadığımız bu boktan topluma gerçek ve geçerli bir alternatif olduğuna gerçekten ve kalpten inanan bazıları - Craig, bunların en iyi yönlerini kendi günlük yaşamlarına gerçekten uygulayabilen sayılı birkaç insandan biridir.

Tüm Punk dünyası, geçen on yıl içinde hızla büyüyerek yayıldı; bazıları bunun daha iyi yönde olduğunu söylerken, belki de onlardan daha fazlası durumun daha kötüye gittiğini dile getirecektir. Punk dünyasında meydana gelen değişikliklerin bazıları Craig'in ya da benim asla aklımıza gelmezdi, ama bugün bunlar gayet olağan. Vejetaryenliğin ve veganlığın (etle beraber süt, yumurta vb. hiçbir hayvansal ürün tüketmeyen vejetaryen) Punk ahalisinde doğuşunu alalım. Vejetaryen olanlar hippilerdi, Punk'lar değil (**Crass**'ı saymazsak). Bugün vejetaryenlik, örneğin Straight Edge, Hippycore çevreci veya büyümekte olan "Crusty" Punk camiasında olduğu gibi pek çok çevrede modern Punk'ın esaslarından biridir. Bu olumlu fenomen, 1970'ler şöyle dursun, 1980'lerin başlarından ortalarına kadar yoktu bile. O zamanlarda çoğu Punk, eski **JFA**'nın (Jody Foster's Army - Jody Foster'in Ordusu) "kola ve abur cubur" diyetini benimsemişti.

Bir diğer şaşırtıcı durum, müziğin dışındaki bilginin gelişiminde yaşanmaktadır. Artık Punk'lar politik konular, Mumia Abu-Jamal gibi siyasi mahkûmlar ve sınıf bilinci hakkında daha fazla bilgi edinmek istiyor. AK Yayınevi gibi yayıncılar şimdi gösterilerde kitap satarak Punk'ların, hızlı tempolu saldırgan müziği dinledikleri kadar kitap okumasını da sağlayabiliyor. Söylemek istediğim, 1970'lerin sonunda ve 1980'lerin başında güçlü politik eğilimlerin olmadığı değil. Punk'ın kendisini gerçek politik bir büyümeye hazırladığını görmek için insanın yalnızca Irkçılığa Karşı Rock ve Reagan'a Karşı Rock konserlerine bakması yeterli. Bugün müzik, kendi içinde bir son nokta olmaktan çıkarak, ek bilgiye açılan bir geçit olmuştur.

Kısa süre önce, Massachusetts'daki Tufts Üniversitesi'nde, toplumsal, politik ve kültürel bir hareket olarak Punk üzerine bir dönem boyunca ders verme fırsatım oldu. Benim bildiğim kadarıyla,

düzinelerce ve düzinelerce Punk'ın ve konuştuğum akademisyenlerle misafir konuşmacıların bildiği kadarıyla, bu kurs türünün ilk örneğiydi. Böyle bir çabaya girişmeye karar vermemin nedeni, bir akademisyen ve Punk olarak müziğin evriminin nasıl geçerli toplumsal ve kültürel bir hareket yaratabileceğini belgelemeye başlamaktı.

Böyle bir kurs vermek, büyük bir çaba gerektirdi. Akademik bir yapı içinde herhangi bir şeyi öğretmeye ya da öğrenmeye çalışmak zevksiz bir iştir. Kurs, Punk'ın ne olduğuna dair fazlasıyla idealist bir vizyon yaratmaktan sakınma girişimi ile öğrencilerime yeni amaçlar ve fikirler kazandırmak arasında denge kurmaya çalıştığım bir eylemdi. Kurşun amacı, medyanın uzun süredir yaydığı yanlış fikirleri savmak ve saklı gerçek tarihi ortaya çıkarmaktı. Ayrıca, Punk'ın hâlâ yaşayan bir hareket olduğunu, akranlarımın ve bizden öncekilerin Punk hareketine katıldığında taşıdığı umutları taşıyan insanların, şimdi de her geçen gün harekete katıldığını hatırlatması bakımından bu kurs benim için harika bir öğrenme deneyimi oldu. Tabii ki herkes camiada geçirdiği zamanların, hareketin gerçek "altın çağ"ı olduğunu savunur, fakat bu tartışma başka bir güne bırakılmalı.

Punk'ı açıklamaya çalışırken insanın karşı karşıya kaldığı en büyük sorun, Punk'ın herhangi bir kalıba veya kategoriye kolayca sığdırılamamasıdır. Punk hareketi, tüm kalıpları ve kategorileri yok etme hedefini baştan ortaya koyduğu için bu şaşırtıcı olmasa gerek. Bu çok büyük bir engel teşkil ettiğinden, Punk'ı tanımlamaya çalışan herhangi bir proje bunu çok geniş fırça darbeleriyle yapmak zorundadır. Punk ve Punk müziği, çok sesli müzikleri dinleyen, bin metal kabarayla kaplanmış siyah deri ceket giyen, dimdik saçları olan beyaz erkek gibi daracık bir kategoriye sokuşturulamaz. Eğer Punk bu idiyse ve hâlâ böyle ise o zaman Punk'la uzaktan yakından ilgim yok. Bu kursu vermemin ana nedenlerinden biri, Punk camiasının gerçekten neler içerdiğine ve insana neler sunabildiğine dair hiçbir fikir sahibi olmayan öğrencilerin bildiği, medyanın yalan yanlış yansıttığı Punk tipini def etmekti. Ebeveynlerin, televizyonun ve medyanın beslediği

basmakalıp tiplere karşı koymak gerekiyordu. **Sex Pistols** Punk için önemli olabilir, fakat hakkında yazılan düzinelerce dandik akademik ve pop kültür müziği kitaplarına değer mi? Genel kamuoyunu inandırmaya çalışan müzik tarihçilerinin iddialarının aksine Punk, hem bir müzik türü hem de bir hareket olarak, **Sex Pistols**'la birlikte sona erip yaklaşık on üç yıl sonra Seattle'da yeniden çıkıvermedi. Bu temel yanlışlığı düzeltmek bile bu kurs için yeterli gerekçe sayılırdı. Fakat bu kurs sadece, Punk'ın diğer harika yanlarını gölgede bırakma eğiliminde olan müzikle ilgili değildi; ondan çok daha fazlasıyla ilgiliydi. Camianın bir parçası olmaya devam edenler için (ki camianın bir parçası olmakla sırf gösterilere giden ve plak satın alanları kastetmiyorum), Punk başka, daha büyük anlamlar taşıyor. Bu insanlar için Punk, fikirlerini paylaştıkları, hem kişisel hem de dünya çapında değişimleri gerçekleştirmelerini mümkün kılan bir yola ve bir topluluğa dönüşüyor.

Öğrencilerime Punk ile ilgili temel kavramsal bilgileri iletmek için kullandığım metinlerden biri ***Punk Felsefesi***'ydi. Kısmen ders kitabı kısmen kişisel hikâyelerden ibaret olan bu kitap, hem Punk olmayanlar, hem de pistin en kıdemli Punk'ları için Punk'ın neredeyse otuz yıllık tarihi (ki bu süre Punk'ın doğum gününü hangi tarihle denkleştirdiğine bağlı) boyunca Punk dünyasının nasıl değiştiği ve büyüdüğüne dair oldukça fazla bilgi içermektedir.

Feminizmden, gey ve lezbiyen eşitliğine; çevresel adaletten şiddet ve uyuşturucu kültürüne; iletişim ve topluluk bağlarından vejetaryenliğe, ***Punk Felsefesi*** oldukça geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Ancak kitap bütün bu konuları tahlil etmemizi kolaylaştıracak bölümler halinde sunarken Punk'ı hareketli ve zengin kılan saf enerjiyi ve hiddeti kaybetmemeye de gayret ediyor.

Şimdi, hiçbir kitabın ya da kursun tek başına Punk'ın ABD'de, Avrupa'da ve dünyanın her yanında saptığı çılgınca yeni, yenilikçi ve bazen de gülünç istikametlerin tümünü içeremeyeceği bir gerçektir. Bugünlerde etrafınıza baktığınız zaman Punk camiasının içinde sürekli yeni hiziplerin oluşuverdiğini görüyorsunuzdur.

Hepimiz, 100 Punk'ın bir araya getirildiğinde birbirinden farklı 100 düşüncenin ortaya dökületeceğini biliyoruz. Bu kitabın yaptığı şey, okuyucuya bu çılgınlığın bir krokisini sunmaktır. Ondan sonra siz kendi yolunuzu seçersiniz.

Bu kitabı oluşturmanın ilk akla geldiği zamana bakıp Punk'ın o (**Nirvana** öncesi) dönemdeki durumunu hatırlamak, topluluğumuzun neden kendi tarihini arşivlemeyi ciddiye alması gerektiğinin farkına varmamızı sağlıyor, çünkü Punk topluluğu hızla değişiyor. Bence Craig bu kitabıyla Punk dünyasına muhteşem bir tarih eseri kazandırmıştır.

Ortalıkta dolaşan bütün plaklar, filmler, gösteriler ve diğer Punk eşyaları, bazen bize hareketimizin aslında bir inanç meselesi olduğunu unutturabiliyor. Bu inanç, hayatın önemli bir şey olduğunu, dolayısıyla onu bok eden bir şeyler varsa durumu düzeltmek için harekete geçmek gerektiğini söyleyen bir inançtır. Birbirleriyle hiç tanışmamış veya konuşmamış Punk'ları birbirlerine bağlayan işte bu manevi değerlerdir. Müziğimiz ve kültürümüzde ifade edilen, bizi bu harekete bağlayan yine bu inançlardır. Punk'ın bir hareket olarak geleceği bizim elimizdedir. Eğer Punk'ın müziğini, inançlarını veya sırf saf gücünü seviyorsanız, kendinizi bir sandalyeye oturtup bir an önce bu mükemmel eseri okuyun. Keyifli okumalar!

Marc Bayard

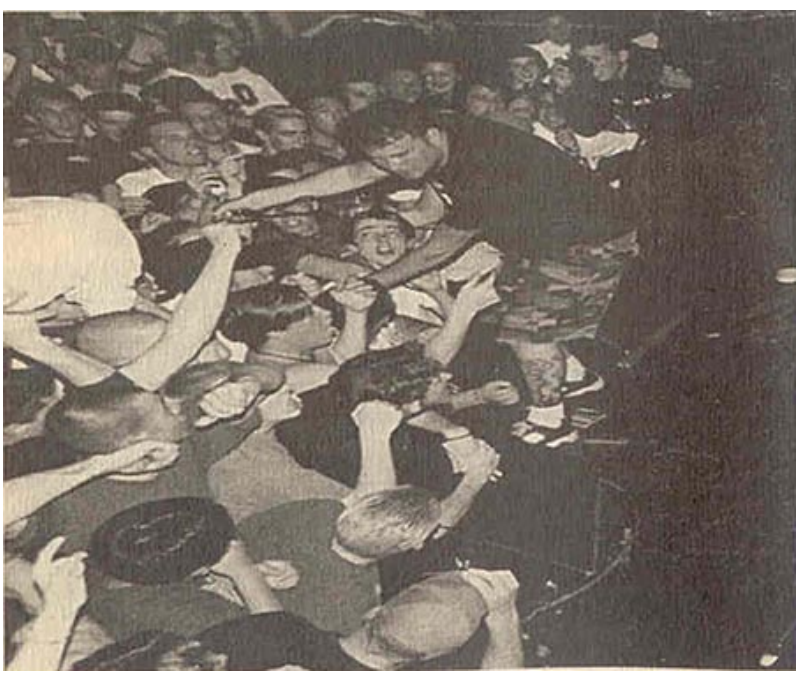
Serpico, Kaliforniya
-Berkeley, 1993

Elinizdeki kitap *Punk Felsefesi*'nin dördüncü baskısı. 1992'de hazırlanan orijinal baskı, Pennsylvania-Yorcumtown'daki Mailboxes, Etc.'nın boktan fotokopi makinasında çoğaltılan A4 ebatında bir kopya idi. Sayfaları ciltlemek için elde başka bir imkân olmadığından sayfalardan açtığım deliklerden birer halka geçirdim. Bu kitaplar, uzun ömürlü olsun diye hazırlanmamıştı ve birçok kez, bir defa okunduktan sonra sayfaları dağılıp gitmişti. İkinci baskısı, renkli kâğıt ve fotoğrafların ilave edilmesiyle ilkinden görsel olarak daha çarpıcıydı. Bu baskı, San Francisco'ya taşınarak Kinkos'ta çalışmaya başlamama denk geldi. Kitap üç ile altı dolar arasında iyi bir satış yakalamasına rağmen, kitabı çoğaltmak için kullandığım yöntem korkunç zaman aldığı gibi, metnin birçok yerinin de pek okunaklı olmamasına neden oluyordu. Sonunda devasa bir posta seli ile kendimi başka projelere adama arzusu birleşince profesyonel bir baskı için para harcayıp, kitabın dağıtımını AK Yayınevi'ndeki yeni arkadaşlarıma devretmekten mutluluk duydum. İlk haliyle 3.000 adet olmak üzere iki kez basılırken elinizdeki versiyon 5.000 adet basıldı. Ayrıca, hem iyi hem de kötü tepki alan Litvanyaca çevirisi 1.000 adet sattı. En kötü tepki bu "rezil, hakaret edici metnin" dağıtımını engellemek için matbaayı basan Litvanya polisinden geldi. Benim için en tuhaf olanı ise, birkaç sene önce Hong Kong'da kitabı Çince'ye çevirip basan Çinli dahiydi.

Kitabın bugüne kadar aldığı tepki müthişti. Bana mektup yazarak kitap hakkındaki fikirlerini belirten herkese teşekkür ederim. (Temel Punk geleneklerinden biri olan) sızlanarak, "Hani internet hakkında niye bir şey yok?", "Niye Queer Punk'lar hakkında daha fazla yazmadınız?", "Hani iyi Dazlaklar da var, onlar niye yok?", "Seks endüstrisinde çalışan Punk'lar hakkında niye bir şey yok?", "Meksika, Japonya, Almanya, vesairedeki Punk'lar hakkında niye bir şey yok?" diye soranlara çok basit bir yanıtım var: Kendi kitabını kendin yaz. Kendi albümünü çıkar. Kendi radyo programını/fanzinini/kolektifini/müzik grubunu/infoshop'unu/lokantanı/müzik şirketini/dağıtım şirketini/grubunu... başlat ve fikirlerini dünyaya duyur. Şikâyet etmeyi bırak.

Çılgın O'Hara'lara, Marc Bayard'a, Donny T. Punk ve Tim Yo'ya (huzur içinde yatsın), Christopher Nelson'a, Jason Crandall'a, Sean Sullivan'a, NWC! Tayfası'na, Character Builder'a, Tom Brooker Band'e, Citizen Fish'a, AVAIL'e, Bender'e, Indigo Girls'e, Propaghandi'ye, kitapta fotoğrafları yer alan bütün muhteşem gruplara, Profane Existence'e, FF5'a, OX'a, Pueblo CO'ya, Holly Prochaska'ya, bu kitabın ilk baskısını satın alan herkese, Micheal Martin'e, Bernie Phillips'a, Ramsey'e, AK Yayınevi'ne, özgün, olumlu, sarsıcı veya mükemmel şeyler yapmaya çalışan herkese teşekkürler.

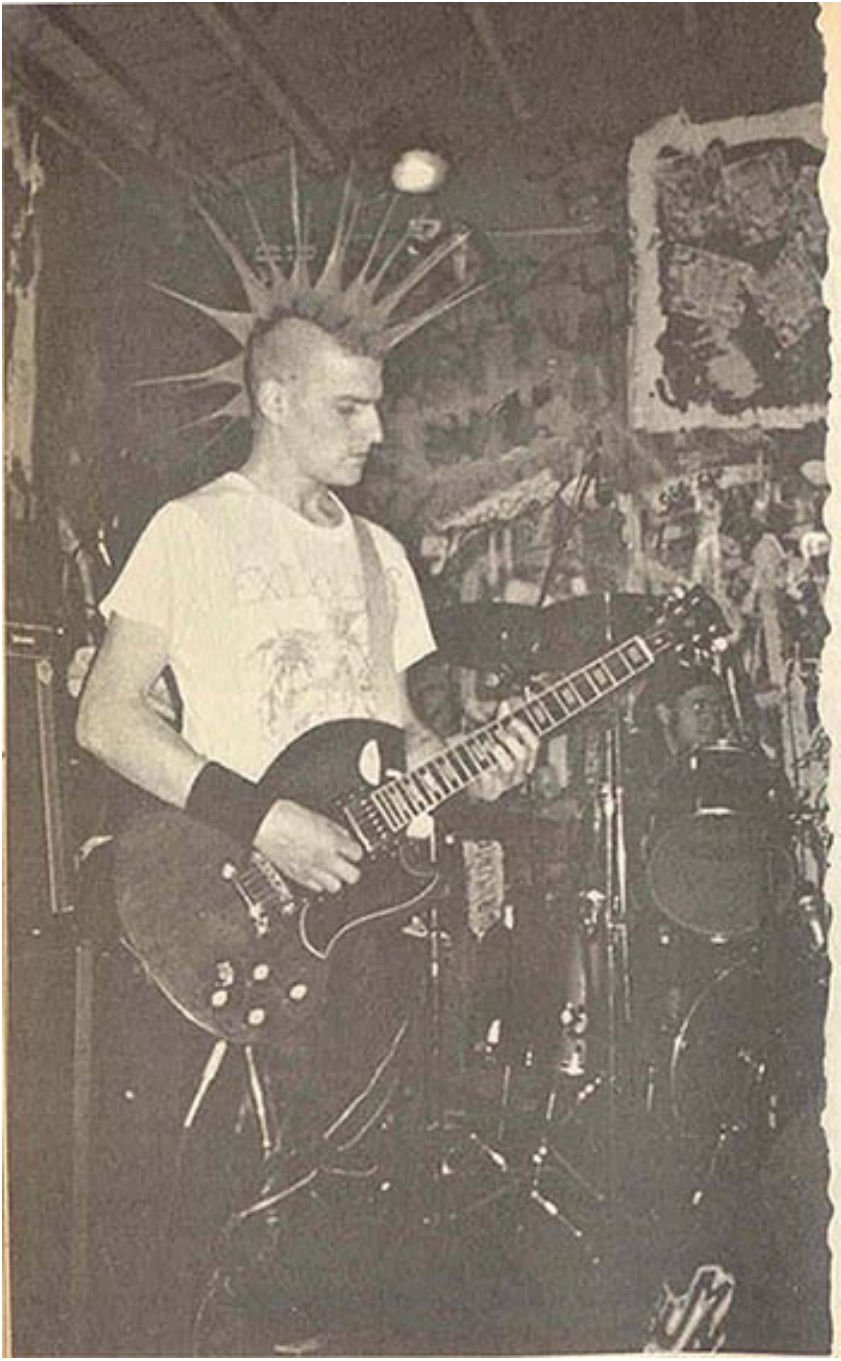
Dipnotlar parantez içinde şu sıraya göre yazılmıştır: yazar veya müzik grubu; yazı, kitap veya albüm; dergi veya albüm tarihi, sayfa numarası ve tekrar kullanıldığı zaman anlaşılır bir şekilde kısaltılmıştır. Birden fazla arka arkaya kullanılmış kaynaklar için "a.g.e." kısaltmasını kullandım. Adı geçen kaynakları atlamamak çok önemli, çünkü çoğu zaman bunlar aktarılmış sözler hakkında daha fazla bilgi veriyor. Kitabın sonunda kaynakça da bulunmaktadır.

Birkaç yerde ne yazar ne de sayfa numarası verilmemiştir. Birçok fanzin yazar ismini aktarmaz veya fanzinin sayfa numaralarını yazmaz. Sanırım kimse, kaynağın tam sayfasını verebilmek için fanzin sayfalarını saymak isteksizliğimden dolayı beni ayıplamaz. İsimlerinin aktarılması mümkün olan çoğu yazarın, örneğin Jello Biafra veya Kevin Seconds gibi çok yaratıcı isimlere sahip oldukların veya soyisimlerinin olmadığını göreceksiniz. Albümlere gelince, aktarılan sözler genellikle albümle beraber gelen şarkı sözleri kitapçığı veya bilgi kitapçığından alınmıştır. Müzik gruplarının isimleri siyah harflerle, kitap başlıkları ise italik olarak yazılmıştır. Albüm başlıklarının sonunda ya yedi inç plak olduğu anlamına gelen "EP" veya on iki inç plak olduğu anlamına gelen "LP" yazılmıştır.

Daha önce karşılaşmış olmadığınız bazı terimlerle karşılaşabilirsiniz, fakat hepsi kitap boyunca açıklanmıştır. Bu bölümde Punk'ların bana katılanmaları gerekecek; unutmayalım ki, bazılarınızın "cool" ebeveynleri bu kitabı okuyacak. Hızlıca bazı terimleri gözden geçirelim: Punk'lar, konserlerine "gösteri" (show) derler. "Gösteri", sıradan bir müzik konserinden farklıdır, çünkü burada dinleyici ile sahneye çıkan arasındaki ayrılığı ortadan kaldırmak amaçlanır. Bu terim, bu iki ayrı olayı birbirlerinden ayırmak için kullanılır. "Camia" (Scene) kelimesi kitap boyunca pek sık kullanılmıştır. "Camia" Punk topluluğu ve Punk'ların onu tarif etmek için kullandığı bir kelimedir. Yerel "camia," ulusal "camia" ve küresel "camia"lar var. Punk hareketinin alt bölümleri men-

Jim Filth, Kaliforniya - Berkeley, 1991

supları da kendilerini tarif etmek için "camia" kelimesini kullanırlar (örneğin, "Straight Edge camiası"). Bazıları tersini yapmalarına rağmen, ben Punk "camia"sını fazla bölümlere ayırmamayı tercih ediyorum. Bu kitapta anlatmak istediklerim doğrultusunda Punk'lar, Straight Edge Punk'lar ve Dazlaklar arasında ayrımlar koymayı gerekli gördüm. Bu ayrımlar, hem gözle görünen giyim tarzı hem de davranış veya varsayılan felsefe farklılıklarına dayanmaktadır. Bu önsözü kaleme aldığım 1999 yılının San Francisco'suna bakarak, kendilerini farklı camialar olarak tanımlayan Punk alt-gruplarından birkaç tane daha eklemek mümkün, örneğin Riot Grrris (Asi Kzzzlar), Nerd (İnek) Punk'lar, Gutter (Köprüaltı) Punk'lar, Emo Punk'lar, vesaire.

Benim kullandığım "Hardcore" kelimesi Amerikalıların 1980'li yılların başlarında icat ettiği Punk'la eşanlamlıdır. "Hardcore" müziği genellikle 1970'li yılların Punk müziğinden daha hızlıdır, fakat fikirler ve insanlar konusunda pek bir fark yoktur. Bu kitapta ele alacağım şeyin, (oldukça fazla olan) özgün müzik tarzları değil, fikirler olduğunu vurgulamam gerekiyor. Müzik tarzlarını yorumlamayı müzik eleştirmenlerine bırakıyorum.

Bildiğim kadarıyla, elinizdeki eserin benzeri yoktur. 1970'li yılların sonlarında hareketle ilgili birçok kitap yazılmıştır, fakat artık onlar eski ve geçersiz oldukları kadar, konunun şimdiki haliyle de alakası olmayan eğlenceli yapıtlardır. Erken Kaliforniya "camiası" (***Hardcore California***), erken Washington, D.C. "camiası" (***Banned in D.C.***) New York "camiası" (***The Making of a Scene***) ile ilgili Punk hareketi hakkında ciddi kitaplar yazılmıştır. Fakat bu kitaplardan artık klasik bir kitap sayılan ***Hardcore California*** dışındakiler, sadece belli dönemleri belgeleyen fotoğraflar açısından kullanışlıdır. Hiçbir kitap, sürekli değişen Punk "camia"larının felsefesini yakalayıp yansıtmaya çalışmamıştır. Ancak Punk hareketinin 27 mensubunun felsefelerini ve fikirlerini anlatan ***Threat By Example*** başlıklı kitap buna benzer bir şey yapmıştır. Bu harikulade kitapta, yazarlar kişisel deneyimlerini ve kendilerini etkileyen şeylerden bahsetmelerine rağmen benim bu kitapta ele almaya çalıştığım konulara pek değinmezler. Bölümlerin

arasında değişik fanzin ve albümlerden seçilen grafik ve sanat alıntılarından oluşan kolajlar yer almaktadır. Okurun bu imajlara dikkatli bakmasını özellikle tavsiye ediyorum, çünkü bunlar, ele aldığım konuların imajlarıdır. Bu imajlar gerçekten bir hikâye anlatıyor. Indigo Girls fotoğrafı, Karoline Collins tarafından çekilen üç veya dört fotoğraf ve kardeşim Jack tarafından çekilen birkaç fotoğraf haricinde tüm fotoğraflar benim tarafımdan çekilmiştir; bütün fotoğrafların yan veya altlarında ilgili açıklamalar yer almaktadır. 1982 yılından bu yana Punk "camia"sında yer aldığımı, bu harekete katılmanın siyaset ve (mümkünse) değişimi gerçekleştirmek hakkında bir şeyler öğrenmek için çok etkili ve eğlenceli bir yöntem olduğuna inandığımı belirtmek istiyorum. Ayrıca, insanların benliklerini olumlu etkileyen uzlaşmayı reddetme ve birey olma deneyiminin bir yolu olduğuna inanıyorum. Punk sürekli değişmekte ve Punk'ların bilgi üretkenliği ve belli konularda birbirleriyle anlaşma derecesi de çok değişkendir. Dolayısıyla burada anlatılan fikirlerin, Punk dünyasında var olan tüm fikirleri kapsadığını (ya da bana ait olduğunu) iddia etmek gibi bir niyetim yok. Bunlar günümüzün Punk dünyasında savunulan inançlar arasında en yaygın olanlar olduğu için bu kitapta yer almaktadır.

Sonunda bu metnin, sadece müzikseverler için değil, başkalarının siyasi ve toplumsal fikirlerine ilgi duyan okurlar için de yazıldığını vurgulamak istiyorum. Punk'lar hareketin başlangıcından beri kendi felsefeleri açısından oldukça gelişmişler ve olgunlaşmışlardır. Bir hareketin tarihini yazmaya çalışmadım; ben yalnızca bu kitabı ilk yazdığım 13 Nisan 1992 tarihinde bana gözüktüğü ve bugünlerde hâlâ koruduğu şekliyle büyüyen ve değişen bir felsefeyi belgelemeye çalıştım. Önümüzdeki yıllarda olabilecek değişiklikler burada yazılanları geçersiz kılabilir, fakat bu değişikliklerin kendim ve Kuzey Amerika ve Avrupa'da ilgili olan diğer Punk'lar için, bizim "camia"mızın yararına olacağını umuyorum.

NEDEN PUNK?

BAŞLANGICI İTİBARİYLE KENDİNDEN ÖNCEKİ SANAT AKIMLARI İLE KARŞILAŞTIRMA; PUNK'IN BAZI TEMEL ÖZELLİKLERİ

"Mekanik ve kişisel ilişkilerden yoksun bir dünyada, insan, açıklanması imkânsız bir kayba uğramış hissine kapılıyor; hayatın yoksullaştığı, insanların 'köklerinden koparıldığı ve tarihsel mirasından mahrum bırakıldığı', hem toplumun hem de insan doğasının atomlara ayrıldığı ve dolayısıyla kötürüm edildiği ve öncelikle insanların, işleri ve hayatlarına anlam katan her şeyden ayrı düşürüldüğü hissine kapılıyor" (Charles Taylor'dan alıntı, *Man Alone*. Ed. Eric ve Mary Josephson; Dell Publishing, New York, 1962, s. 11).

Modern toplumun, yabancılaşma hissi o kadar güçlü ve yaygındır ki, artık sıradan ve kabul gören bir hale dönüşmüştür. Bazı insanlar yabancılaşmanın köklerini, işyerinin hem gençler hem de yaşlılar için ikinci bir eve dönüştüğü Sanayi Devrimi'nde buluyor. Yabancılaşmanın gelişiminde toptan üretim ve azami verimliliğin rolünün farkına varmak için ne Marksist ne de eğitim görmüş bir sosyolog olmak gerek. Herhangi bir çorap satıcısı veya depo işçisi bunu size anlatabilir. İşin tuhafı, bütün bu duyguları yaratmış ve normal olarak kabul etmiş olanın insanoğlu olmasıdır. Belki

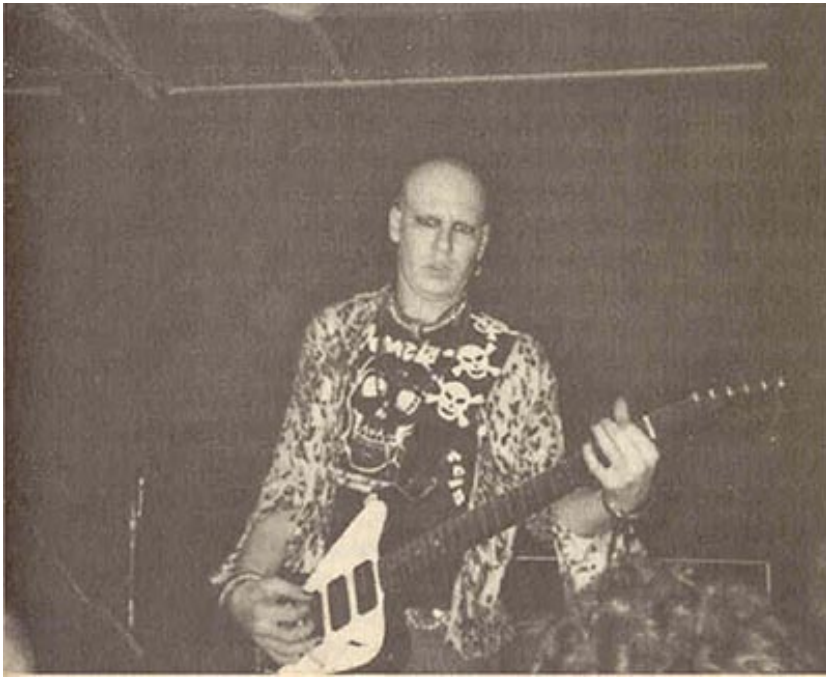
yirminci yüzyılın sonunda artık bu duyguların olmadığı bir zamanı hatırlayamıyoruz ve belki de bize miras olarak sadece yabancılaşmaya neden olan olumsuz kurumlar kalmıştır. Bu fikre karşı koyabilecek insan sayısı çok azdır: "Batılı insan (ve de Doğulu insan) artık makineleştirilmiş, rutinleştirilmiş ve bir nesne olarak rahatlığı sağlanmış, fakat daha derin anlamda öznel bir yaratıcı ve güç olarak köklerinden koparılmış ve dengesi kaybettirilmiştir" (a.g.e., 10).

İnsanlar sanki ortak hiçbir noktaları yokmuş gibi hareket ederler. Sanki her birimiz başka insanlarla ilişki kurmadan, sırf kendi başımızın çaresine bakmak için gelmişizdir dünyaya. Birçok filozof, sosyolog ve ilahiyatçı, seçtiğimiz bu yabancılaşmış, bin parçaya bölünmüş yaşam tarzlarımızın saçmalığını göstermeye çalışmıştır. Entelektüeller topluluğu "bir bütün olarak" bu işlerin nasıl döndüğünü kavrama kabiliyetini zaman zaman göstermişse de, bu kavrayışları genellikle akademik yayınlarında yayınlayarak kendilerine saklamışlar ve dolayısıyla bunlar, üniversitenin sınırları dışına çıkmamıştır. Bu eğitim kurumlarının oluşturduğu, dünya gerçekliklerinden uzak alemin seçkinliği ve yüksek maliyeti yüzünden, bu kurumlara girebilen insanlar arasında, profesörlerin incelemek için can attığı, toplumsal baskılar altında en

çok ezilen insanların sayısının çok az olacağı kesindir.

Ancak her zaman yabancılaşmış insanların arasından, kendilerine yapılanların farkına varan bir grup çıkar ortaya. Bu fark etmenin temelinde, bu insanların ya ana akım toplumu reddetmeleri ya da bu toplum tarafından reddedilmeleri yatar. Bu grup ya önlerindeki yabancılaşmayı reddeder ya da istemeyerek ana akım toplum tarafından reddedilirler. Siyahlar, eşcinseller, AIDS'liler, alt sınıflar, bütün bu gruplar toplumsal hiyerarşilerin farkına vardıkları için bir araya gelirler veya yıkıcı, otoriteye dayalı bir güç tarafından aynı saflara itilirler. Fakat birinin, kendisinin veya kendi grubunun "dışarıda kalanlar"dan olduğunun farkına varması, kendisiyle aynı ezici muamelelere maruz kalan diğer "dışarıda kalan" grupların da farkına varacağı anlamına gelmez. Kendi acılarının ayrıntılarını görmeyi başaran pek çok insan, ne yazık ki başkalarının acılarına karşı duyarsız kalabilmektedirler.

Dead Boys, Pennsylvania-Enola, 1986

Bazı "dışarıda kalan" gruplar baskın kültüre ait olmaya çok hevesliyken, bazıları bunu hiç istemez. Buna rağmen, "bütün 'dışarıda kalan' gruplar belli derecede toplumdan tecrit edilmiş olmakla karşı karşıya kalırlar; topluluğun içindedirler, ama ona ait değildirler. Dolayısıyla kendi aralarında birbirlerinden az çok farklı 'alt kültürler' oluşturmaya başlarlar" (a.g.e., 35). Bu alt kültürlere ait insanların bazıları, kendi varoluşlarına çok da yabancılaşmamış gibi görünüyor ve öznel güçlerini yeniden talep etmekten geri durmuyorlar. Ne kadar çok ezilmiş olursalar olsunlar, alt kültürlere ait insanlar çoğu zaman kendi aralarında, toplumun genelinde eksik olan bir anlaşma ve dayanışma ruhu yakalamayı başarmışlardır. Bu insanlar, sanki kendilerine ve başkalarına karşı, daha önce kaybolmuş, unutulmuş veya çalınmış olan bir anlayışa yeniden kavuşurlar. Bu, ortak deneyim, inanç, toplumsal cinsiyet veya ırk temeline dayanan destek gruplarının ortaya çıkışında görülür. Alt kültürlerin başarabildiği, "onlara ait olan insanları daha yüce amaçlarının olduğu duygusuyla doldurmaktır" (a.g.e., 51). Ku Klux Klan veya başka alt kültür nefret gruplarında olduğu gibi, bu yüce amaç her zaman olumlu değildir; ancak yüce amaç, statükoyu değiştirmeyi hedefleyen herhangi bir hareketin önemli bir parçasıdır.

Rock'n'Roll müziğinin alt kültürü, çok değişken ve oldukça karmaşık olduğundan tanımlanması zor olan bir alt kültür olmuştur. (Elvis Presley'den birkaç sene önce başlayıp çeşitli formlarıyla bugüne dek devam eden) rock müziğinin, insanları eğlendirmenin ötesinde daha yüksek bir amacı olduğu fazlasıyla idealist bir yaklaşım olduğu kadar ihtimal dahilinde de görünmemektedir.

Kırk senedir rock müziği özellikle asi gençler tarafından çok çekici bulunsa da, bir bütün olarak bakıldığında Rock, gittikçe büyüyen müzik endüstrisinin sadece başka bir parçası olmuştur. Rock-n-Roll, ellili yıllardaki ırkların kaynaşmasını engelleyen sınırlara ve ırklar arası eşitsizliğe belli belirsiz değinmişken, rock müziğinin belli bir politik ifade kazanması altmışlı yılları bulmuştur. Rock ancak o zaman gücünü göstermeye başlamış ve bir alt kültürden bir karşıt-kültür doğmuştur.

Altmışlı yılların radikallerine baktığımız zaman -radikal derken çiçek takıp San Francisco sokaklarında bozuk para için dilenmekle yetinen Hippi'leri kastetmiyorum- bu insanların Rock müziğine karşı besledikleri tutkularını ve bu müziğin kendi politikaları için ne kadar önemli bir rol oynadığını görüyoruz. Siyah Panter'lerin Kalifornia-Oakland'dan Bob Dylan'a aşık olmasından tutun, Beyaz Panter John Sinclair ile **MC5** kardeşlerinin Michigan'da insanları silahlı devrime çağırmalarına kadar, bu insanların hepsi, halkın müziği olarak rock müziğinin gücünü anlıyorlardı ve o güce önem veriyorlardı. Ölümlerinden veya kendilerini satmalarından önce altmışlı yılların radikalleri, Jerry Rubin, Abbie Hoffman ve sayısız diğerleri var olan durumdan tatmin olmayan genç acibelerden oluşan devlet karşıtı bir hareket yaratmak için Rock'ın bu gücünü kullanmayı bilmişlerdir.

Bu dönemin Rock müziğini özgürlüğe övgüler yağdırarak ve toplumsal ikiyüzlülüğü kınayarak hayırlı bir hizmette

Pete the Roadie, Washington D.C.,1995

Citizen Fish, New York City, 1991

bulunsa da, maalesef bu da popüler Rock'ın bu dönemden önce ve sonra karşı karşıya kaldığı aynı kaderin kurbanı olmuştur: "piyasaya uygun hale getirmek için sulandırılması/yaratıcılığın tükenmesi, pazarın içine çekilmesi ve ana akım kuvvetlere yenilmesi" (Mark Andersen, ***Washington Peace Letter***, Kasım, 1991, s. 1). Rock müziği "ya metalaştırılmış, ana akım müzik endüstrisinin dev şirketleri tarafından satışları artırmaya yönelik olarak yeniden paketlenmiş ya da törensel, yüzeysel hedonizme dönüşmüştür" (a.g.e.).

Rock müziğinin kolayca öngörülen ana akım politikaları ve faaliyetlerine istisna olarak gösterilebilecek tek akım Punk Rock, ya da kısaca Punk'tır. Punk hareketinin başladığı zaman ve yer tartışmalıdır. Bu şeref ya geç altmışlı/erken yetmişli yılların New York camiasına ya da 1975-1976 yıllarının İngiliz Punk'larına aittir. Ancak bizim amacımız için, bunların hiçbirini fazla incelemenin gereği yok, çünkü hareketin politikası ancak geç yetmişli yıllarda netleşecek ve asıl şeklini alacaktı. Punk'ın müzik tarzını yaratanların New York'lular olduğu, politik tavrını ve renkli görünüşünü popülerleştirenlerin ise İngilizler olduğu genel kabul gören

bir kanıdır. İngiliz Punk camiasının ortaya çıkış koşullarına kısaca göz atarsak, modern Punk'ın nasıl bir ortamda doğduğunu da görebiliriz.

Tricia Henry, Punk hareketinin New York'taki başlangıcını ve sonrasında İngiltere'deki yükselişini belgeleyen çok güzel bir kitap yazmıştır. Kitap çok iyi bir araştırmayken, Henry, Punk'ın öldüğü yıl olarak değerlendirdiği 1980 yılından itibaren yapılanları hiç ele almaz. Buna benzer birkaç kitap yazılmış (ve hepsi odak noktası olarak tüm zamanların en büyük Punk müzik grubu, **Sex Pistols**'ı almıştır), fakat yazarları hareketin içinden olanlar değil, dışarıdan yorum yapan insanlar olduğundan, çoğu bilgi eksik kalmıştır. Yine de Henry'ninki gerçeklere dayanan, oldukça kapsamlı bir çalışmadır.

"İhtiyaç dolayısıyla sosyal sigorta (veya Büyük Britanya'da bilindiği gibi 'sadaka') alan insanlar için -ki bu büyük bir gruptu- durumlarını iyileştirmek pek olanaklı görünmüyordu; bu özellikle genç insanlar için geçerli idi. İngilizlerin, New York Punk camiasının en çok iz bırakan gruplarıyla karşılaştığı böyle bir ortamda, Punk müziğinin ironisi, kötümserliği ve acemiliği açıkça toplumsal ve siyasi anlamlar taşıyan ifadeler de üstlenmeye başladı ve İngiliz Punk'ı artık estetik olduğu kadar bilinçli bir biçimde proleteryaya ait bir tarz olma yolundaydı" (Tricia Henry, ***Break All Rules!***, University Microfilms, Ann Arbor, Michigan, 1989, s. 8).

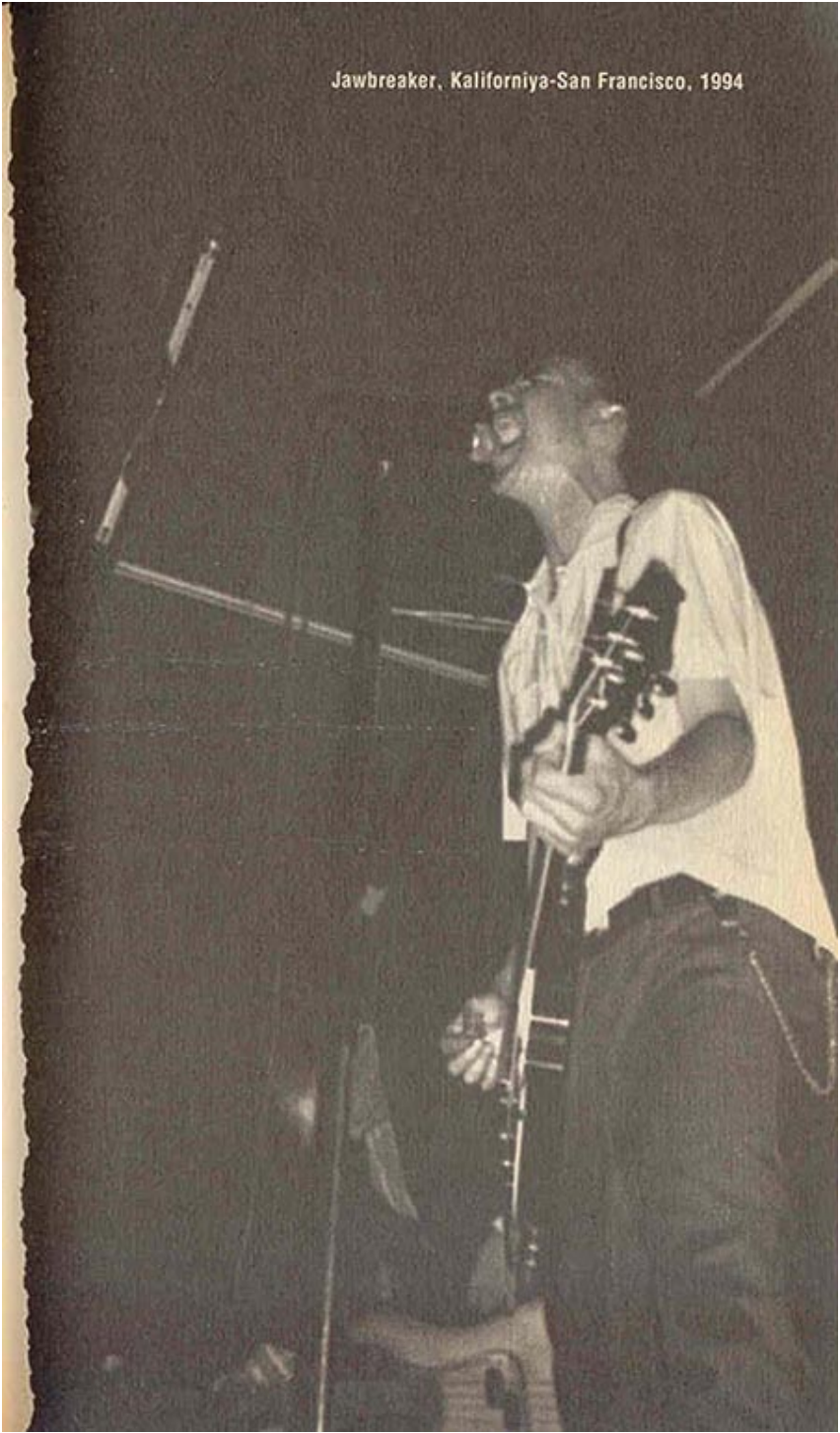
İşsizlik ve kötü toplumsal koşulların, hayal kırıklığına uğratılmaktan ve yabancılaşmaktan kaynaklanan öfkeye sebep olduğu doğrudur. Aynı zamanda bu duygular çok farklı yöntemlerle dışavurulabilir. Son zamanlarda en sık kullanılan dışavurma yöntemi suç işlemek olmuştur, fakat bahsettiğimiz zaman ve yerlerde, sokak serserileri hem umutsuzluğa kapılmaktan kaynaklanan küçük suçlar işlemeye, hem de gitar çalmaya başladılar. "Punk fenomeninin Büyük Britanya'daki ekonomik ve toplumsal eşitsizlikle olan bariz ilişkisini inkâr etmek, hareketin felsefi temellerinin geçerliliğini inkâr etmek anlamına gelir. Esas itibariyle İngiltere'de Punk, imkânları kıt olan işçi sınıfından beyaz gençlerin oluşturduğu bir hareketti. Bunların çoğu sosyal durumlarının farkını derinden hissediyor ve hoşnutsuzluklarını Punk vasıtasıyla dile getiriyorlardı" (a.g.e., 67).

Bunu anlatmamın sebebi, Punk'ların seçtikleri yolu neden seçtiklerini, savundukları fikirleri neden savunduklarını ortaya koymaktır. Ancak bu ilk Punk'ların, geliştirdikleri toplumsal ve politik kuramlarının olduğunu söylemek yanlış olur. Bütün standart "-izmlere" karşı çıksalar da, ana akım kamuya duygularını anlatmaktansa tükürüp küfretmeye daha eğilimliydiler. "Onlar Punk'tı, toplumsal eylemciler değil ve mesajları pek karamsardı. **Sex Pistols**'un müziği, nefret ve kederin patlamasıydı. Hayatı aynen gördüğün gibi karşıla diye bağırdılar, yani asap bozucu, anlamsız ve çirkin. Bizimle beraber çığlık at: 'Gelecek yok!'" (a.g.e., s. 66).

Bu Punk'ların amacı, öfkelerini haşin ve özgün bir biçimde ifade etmekti. Dünyada en nefret edilen şey, topluma uyan kimseydi. Birçok Punk müzik grubu ilkelerini veya mesajlarını uyumsuzluğu destekleyerek ve ona yol vererek şekillendirmiştir. Gerçeği arayışta veya sadece insanları şoke etmek için mümkün olan her cephede reddedilir uysallık. Uysallıkta ne var ki ona karşı bu kadar sert çıkılıyor? Saygın sosyolog Elliot Aronson uysallığı şöyle tanımlıyor: "gerçek ya da hayali olan, ya bir insan ya da bir grup insan tarafından uygulanan baskının sonucu olarak bir insanın davranışlarında veya düşüncelerinde değişiklik olması" (Elliot Aronson, ***The Social Animal***, Freeman and Co., 1972, s. 16). Punk'ların reddettiği gerçek veya hayali baskı, sadece bedensel

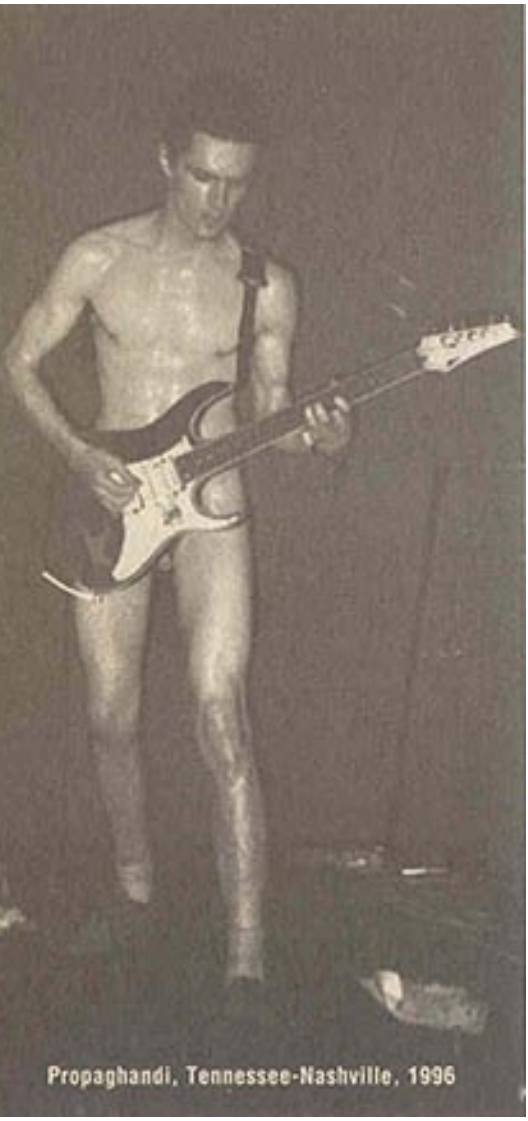

AWOL, Pennsylvania-Harrisburg, 1985

Jawbreaker, Kaliforniya-San Francisco, 1994

veya kabul edilmek isteğiyle ilgili olan değil, "**doğru** davranış hakkında bilgi toplamak amacıyla diğerlerini gözetlemekten doğan" uysallıktır da (a.g.e., 25).

Propaghandi, Tennessee-Nashville, 1996

Punk'lar, sadece farklı görünüşleri ve müzikleriyle değil (ki bunun önemi tartışılır), yaygın düşünme biçimlerini sorgulayarak da uysallığı sorguluyorlar. Fikirleri, etrafındaki insanlar tarafından belirlenen uysal insan, diğer insanların da olduğu gibi kabul ettiği iş, ırk, cinsiyet ve kendi benliğimizle ilgili olan meseleleri sorgulamaz. Uysal olmayan insan ise kendi gerçekliğini belirlemek için başkalarının fikirlerine dayanmaz.

Uysallığı sorgulamanın önemli bir parçası otoriteyi sorgulamaktır. Punk'ların herhangi bir otoriteye karşı fazla saygıları yoktur; bunu anarşizm bölümünde daha ayrıntılı bir şekilde ele alacağız. Genel olarak, zorla kabul ettirilen otorite, kötülüğe yol açan bir güç olarak görülmüştür. İkinci Dünya Savaşı'nın Nazileri'nden

tutun, Stanley Milgram'ın şok deneylerinin deneklerine ve bugünkü polis kuvvetlerine kadar birçok örnek, otoriteye karşı haksız yere boyun eğmenin, zarar veren olayların kitleler tarafından kabul edilmesine neden olduğu kanıtlanmıştır.

Otoriteye karşı çıkan ve uysal olmayan insanlar olarak Punk'lar, toplumumuzda uymamızı bekledikleri emirler yağdıran insanlar tarafından pek de iyi muamele görmüyor. Düşünce manipülasyonu ve günah keçisi imgeleriyle dişlerini bilemiş toplumumuz, uzlaşmayı reddederek mücadele eden insanlara olumsuz bir imaj yakıştırmak için dilin kendisini kullanıyor. "'Bireyci' veya 'uysal olmayan' yerine 'sapık'; 'uysal' yerine ise 'takım oyuncusu' diyebiliriz" (a.g.e., 14). Modern toplumun yaptığı aynen budur ve modern toplumun Punk'ı nasıl olumsuz bir biçimde yansıttığını, medyanın Punk hareketini nasıl çarpıttığının anlatıldığı bölümde göreceğiz.

Uzlaşmayı reddettikleri günlerin maziye karışmasından uzun bir süre sonra uysal olmayanların tarihçiler tarafından övüldüğü veya film ve edebiyatta yüceltilebildiğini görürüz. Fakat bu insanlar kendi zamanlarında, karşısında mücadele ettikleri statüko tarafından ya asi ya da sapık ya da baş belası olarak etiketlenir. Dev şirketlere ait müzik ve moda dergileri, son yirmi yıl boyunca ya yasakladığı ya da küçümsediği Punk gruplarının bazılarına artık "yeni tarzın yaratıcısı" veya yetenekli yenilikçiler olarak sesleniyor. Bir zamanlar Punk'tan iğrenen dev müzik şirketlerinin yöneticileri artık "yeni trendlerin öncüleri" diye ilan ettikleri, uysal olmayan seslerden para kazanmak için sağda solda ne kadar genç müzik grubu varsa, onlarla sözleşme yapmaya çalışıyor.

Kitleler tarafından kabul görmek bazıları için cezbedici ve bazen de kârlıyken İngiliz müzik grupları olan **Subhumans** ve **Citizen Fish**'ten Dick Lucas'ın aşağıdaki sözleri, Punk'ların çoğunun, topluma ve baskın kültüre karşı beslediklerini duyguları özetliyor:

"Ben hiçbir zaman 'toplumun bir parçası' olduğumu, o anda geçerli olan uysallık, kabul ve başarı kavrayışlarını kabul edemedim. Okul ve medyanın uyguladığı katı akıl antrenmanından sonra, başka herhangi bir şeye kapalı olan Batı kültürünün kitlesel

zihniyetinin asıl odağı, geleceği güvence altına almaya çalışarak geçmişi devam ettirmektir. Bunu yaparken de kitleler, onlara teknolojik/maddi/endüstriyel ilerlemenin ürünü olarak bugünü yediren devletin elinde 'güvende' iken kendi hâkimiyetlerinin dışındaki bir şey olarak algılanan bugünün altında eziliyorlar." (Dick Lucas, *Threat By Example*, ed. Martin Sprouse, Pressure Drop Press, San Francisco, 1989, s. 13).

Böyle düşünen tek insan Dick değildir. Yüz binlerce Punk aynı fikirde. Bu tavrı akılda tutarak, Punk'ın ne olduğunu; medya tarafından nasıl sunulduğunu ve felsefesinin bazı önemli ayrıntılarını açıklamaya çalışacağım.

"Saygın Sovyet psikolog Pavel Semenov, insanın, bilgi açlığını iki şekilde doyurduğunu öne sürdü: (1) insan çevresini gözleyerek bilinmeyeni akıllıca ve anlamlı bir şekilde düzenlemeye çalışır (bu bilimdir) ve (2) yeni bir şey yaratmak için bilinen çevreyi yeniden düzenler (bu sanattır)" (Aronson, s. 269).

Bu iddiaya göre, Punk bir sanat türü olarak tanımlanabilir. Fakat Punk bundan çok daha fazlasıdır, çünkü belli kuramları ve politikaları da içermektedir. Ancak onu, kendisinden önceki sanat hareketleriyle kıyaslamak Punk'ın ne olduğunu anlamaya yardımcı olacaktır. Erken Punk'lar (belki de pek farkında olmadan) erken avangard (yenilikçi) sanat hareketlerinin de kullandığı birçok devrimci yöntem kullandılar: değişik giyim tarzları, sanatla günlük hayat arasındaki sınırların muğlaklaştırılması, görsel olarak birbirlerine uymayan nesneler ve davranışların bir araya getirilmesi, seyircileri/dinleyicilerin kasten kışkırtılması, eğitilmemiş müzisyenlerin veya gösteri yapan insanların katılımı ve kabul edilen gösteri tarzlarının aşırı biçimde yeniden düzenlenmesi (veya düzensizleştirilmesi).

Punk, en çok Dada olarak bilinen sanat hareketiyle karşılaştırılır. "Genelde 1916 ile 1922 yılları arasına yerleştirilen Dada, Fransa'da Birinci Dünya Savaşı'nın bitmesinden kısa bir süre sonra, kendisinden önce gelen tüm toplumsal ve estetik değerleri

C.O.C., Maryland-Baltimore, 1987

şiddetle reddeden bir grup olarak kötü bir şöhret kazanmıştır" (Henry, s. 3). Punk'ın, Dada'nın modern bir uyarlamasına benzetildiği, benim bildiğim en az üç tane çalışma vardır. Bu karşılaştırma makuldur, yalnızca Punk'lar genelde Dada sanatından pek hoşlanmazlar diye düşünüyorum. İkisi de altüst edici olsa da, çok şükür devrimciliğiyle Punk, daha az absürd ve soyut görünmektedir.

Punk'ların kendilerini daha yakın hissettiklerini ifade ettikleri hareket daha çok Fütürist harekettir. Geniş bir okuyucu kitlesi olan günlük gazete ***Le Figaro***'da yayımlanmış "Fütürizmin Kuruluşu ve Manifestosu" yazısıyla 1909 yılında Filippo Marinetti tarafından başlatılan bir harekettir Fütürizm. "Tarihi diğer avangard hareketler gibi, o da görsel sanatı, edebiyat ve gösteriyi içeren ve pek çok disiplini kapsayan bir hareketti. Kendini geleneksel sanat biçimlerinin reddedilmesine, natüralist olmayan ifade biçimlerine ve seyirci/dinleyicinin katılımına adamış bir hareketti" (Henry, 2). Bu seyirci/dinleyicinin katılımı bu tür sanatla Punk hareketleri arasında önemli bir bağlantıdır, çünkü her ikisi de, gösteri yapanla seyirci/dinleyici arasındaki alışılagelmiş sınırları kırmaya çalışmıştır.

"Punk politikalarının bir parçası olarak, gösteri yapanların sahnede kusmaları, seyirci/dinleyicilere tükürmeleri ve kırık şişe parçaları, olta ve bıçak gibi şeylerle kendilerini yaralayıp bereleyerek kendi kendilerini sakatlamalarından kalan izleri sergilemeleri olağandı. Seyirci/dinleyicinin rolü ise çoğu zaman, 'sabit' sandalyeleri, bira şişelerini, bardakları ve ellerine geçen her şeyi gösteri yapanlara fırlatmayı içeriyordu" (Henry, 4).

Punk'ın ilk yıllarında bu etkileşim sürekli olarak teşvik edildi, fakat artık gösteri yapanlarla seyirci/dinleyiciler arasında büyüyen ayrılık gittikçe daha çok gözle görülür hale geliyor. Seyirci/dinleyicilerin sayısı arttıkça konserler etkileşime yönelik olmaktan çıkıp daha çok eğlencelik hale gelmektedir. Küçük konser salonları hâlâ etkileşimi amaçlayan gösterilere ev sahipliği yapmakta, fakat daha büyük konser salonları tipik Rock 'n' Roll konserlerini yansıtmaktadır. Ayrıca Punk'ların yukarıda betimlenen performans özellikleri artık iyice yumuşatılmıştır. Böyle olaylar, hiçbir yaratıcılık gerektirmeyen şoke edici eylemler ya da kızgınlık ifade etmek dışında Punk'ın başka herhangi bir politikasının olmadığı, "geçmiş iyi günleri"ne dönme özlemi olarak algılanıyor.

Punk hareketini etkileyen başka bir unsur da Fütüristlerin seçtiği giyim tarzıdır. Fütüristler edepsiz ve şoke edici kıyafetleriyle, küpe ve makyajlarıyla sanat karşıtı mesajlarını sokaklara taşımayı amaçlıyorlardı. Aynı giyim tarzı daha sonra modalarıyla dikkat çeken Londra'da Kings Road'daki Punk'lar tarafından da sergilenmiştir.

Unutulmaması gereken bir fark ise, Punk'ın artık renkli saçlar ve köpek tasmaları gibi "sarsıcı taktikler" kullanmaktan vazgeçip, belli bir giyim tarzıyla hemen hemen hiç alakası olmayan, oldukça bütünlüklü bir felsefeye doğru evrilmiş olmasıdır. Baş vurulduğu dönemde etkileyici olmuş ve hâlâ eğlenceli olsa da, insanları fikirlerle sarsmak görüntülerle sarsmaktan daha ön plana çıkmıştır.

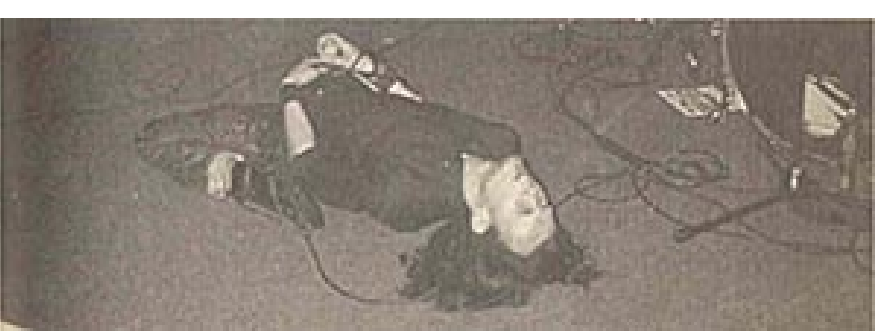
Punk ile avangard hareketler arasında yapılan bu kısa karşılaştırmalar (ki, bu tür karşılaştırmaların daha ayrıntılı bir şekilde başka yerlerde yapıldığını tekrarlayalım), Punk'ın, başkaldırma ifadeleri hatta yöntemleriyle benzersiz olmadığını gösteriyor. Yapılması gereken şey, Punk camiasının şimdi ne olduğunu ve bugünkü dünyamızda neler söylediğini güncellemektir.

Bu noktadan itibaren bilgi kaynağım neredeyse istisnasız olarak Punk camiasının kendisi olacaktır. Yazarlarının, Punk'ın kendileri için ne anlama geldiğini anlatan, yazmasının nedenlerini

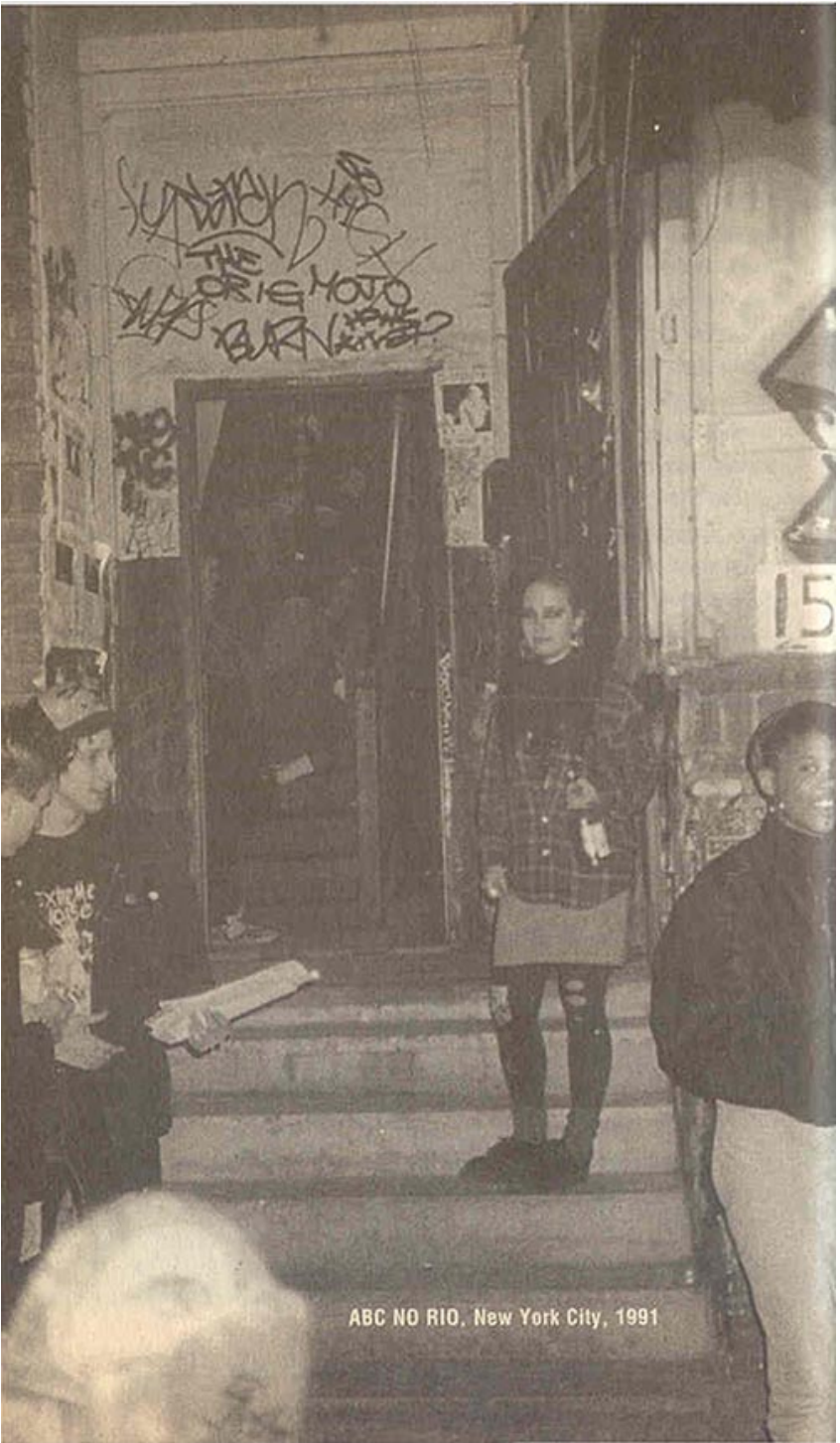
açıklayan ve Punk politikası ve müziğini ele alan, Punk'lar tarafından Punk'lar için ve Punk'lar hakkında çıkarılan binlerce fanzin yazılmıştır. Kaynak olarak bu fanzinleri kullanarak modern Punk felsefesini doğru bir şekilde tasvir etmeye çalışacağım.

"İlk önce Punk'ın ne olmadığını düşündüğümü söyleyeceğim -bir moda, belli bir giyim tarzı, ebeveynlere karşı tepki olarak yapılan bir başkaldırı, en son 'cool' trend değil; belli bir tarz veya müzik türü bile değildir- Punk, insanın hayatına kılavuzluk eden, insanı motive eden bir fikirdir. Var olan Punk topluluğu, müzik, sanat, fanzin ve kişisel yaratıcılığın diğer ifadeleriyle o fikri desteklemek ve gerçekleştirmek için vardır. Ve bu fikir nedir? Kendi aklını kullan, kendin ol, toplumun sana dayattığını kabul etme, kendi kurallarını yarat, kendi hayatını yaşa." (Mark Anderson, Positive Force broşürü, 1985).

Punk'ın altında yatan hiçbir anlamlı amacı görmeden, Punk camiasını izlemiş veya ona katılmış birçok insan olmuştur. Geleneksel olarak gençlerin bir başkaldırma döneminden geçtikleri bilinir; bu başkaldırma, ebeveynlere, okula ve genel olarak otoriteye karşı gerçekleşir. Punk yanlışlıkla basitçe, başkaldıran insanın, kendi yaşıtlarından farklı olduğunu göstermeye gayret ettiği bu tür bir

Ignition, Pennsylvania-Harrisburg, 1988

ABC NO RIO, New York City, 1991

dönem olarak etiketlenmiştir. Punk Rock'ın geleneksel kıyafet ve müziklerinin çoğu zaman hakaret edici olduğu, halkın genelini sarstığı doğrudur; fakat Punk'ı, görüntüye yönelik bir hareket olarak algılamak yanlıştır. Akılsız, geçici başkaldırmalar çok eğlenceli olabilir, fakat pek etkileyici veya kullanışlı değildir. Punk'lar, modadan çok içeriğe önem verebilecek kadar evrilmişlerdir, fakat medyanın gösterdiği yalan yanlış Punk'ta bu gerçek ya tamamen bilmezlikten gelinir ya da çarpıtılır. Bir insanın ana akım halktan farklı görünmesi yetmez; bilinçli bir şekilde insanın kendisi olabilmesine çok önemli bir vurgu yapılır.

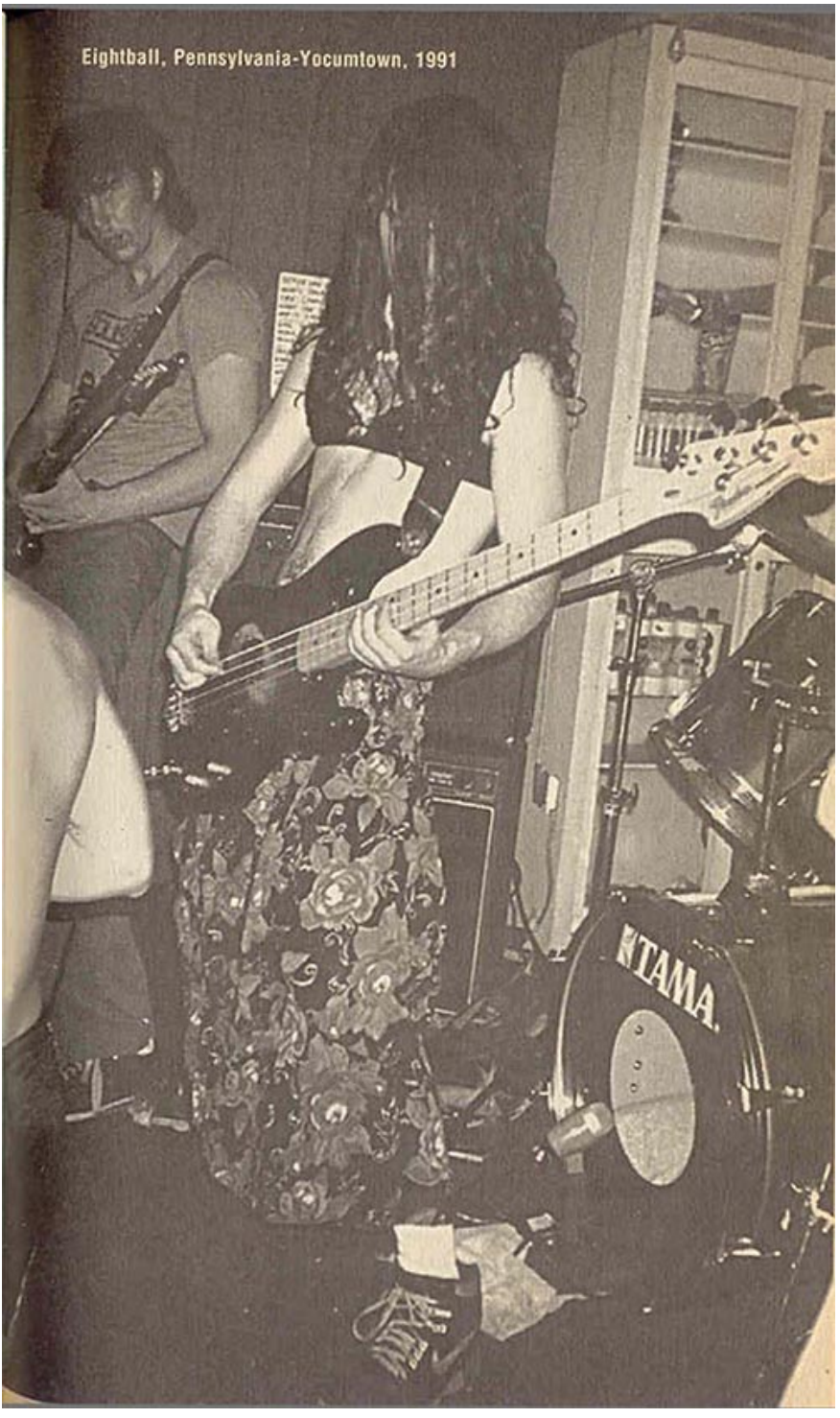
Toplumun geri kalanından sadece farklı görünmek isteyen insanlar Punk görünüşü benimsedikleri zaman, yaygın olandan farklı görünmeyi başarırlar. Bu oldukça anlamsız bir adımdır. Bir insanın, bireyleşmeyi deneyip kendisi olmaya çalışması, o insanın "dürüstçe, içine bakmasını ve çoğu zaman acı verici de olsa kendini sorgulamasını gerektirir: Ben kimim? Hayattan ne istiyorum? Ne istemeliyim? Ne yapmalıyım? Nihayetinde bu süreç kuşkusuz, toplumun birçok kural ve beklentisine uymayı reddetmene yol açacaktır..." (a.g.e.). Bu soruları cevaplamanın, belli bir şeyi niye yapmak istediğine, isteklerinin altında yatan sebeplerin neler olduğuna dair soruları da cevaplamanı gerektireceği vurgulanmalıdır. Bu süreçle amaçlanan insanın, kendisi ve kendi kimliğinin bilincine varmasını sağlamaktır. Sonuçta, bu süreci yaşayan insan, diğerlerinden farklı olacaktır. İnsan, uysal olmadığının bilincine vardığında toplumun, bireylerden oluşan bir uygarlığa yer bırakmayacak bir biçimde yapılandırıldığının da bilincine varır. "Bunun yerine, 'normal' kalıbına uymaları için diğer insanları zorlayan ve gerçekte var olmayan 'normal' insana yer bırakmak için tasarlanmıştır ve bunun sonucu da, kurumsallaşmış bir biçimde insanların insanlıklarından çıkarılmasıdır" (a.g.e.).

Başkaldırmak, Punk'ın az sayıdaki inkâr edilemez özelliklerinden biridir. Başkaldırı Punk'ın kendisinin, müziğinin ve şarkı sözlerinin anlamında ima edilir. Bir insan, önemli bir kişisel bilinçlenme sürecinden geçebilecek kadar dayansa da dayanmasa da, "Punk ile ilişki kuran herkes anne babalarına karşı olsun, otoriteye

veya sistemin kendisine karşı olsun, genellikle bir tür başkaldırmadan dolayı bunu yapmaya" (Steve Beaumont, ***Maximum Rock'N'Roll***'a mektup, Sayı 53, Ekim, 1987). Gençler, "belli bir yaşa geldiklerinde, içlerinde bir şeyler kıpırdanır ve bir şeyler yapmak istediklerini hissederler. Bunlar, toplumla, müzikle, ne ile ilgili olursa olsun, çevrelerindeki koşullardan bıkmış çocuklardır" (Al Flipside, "What's Changed in Ten Years," ***Flipside,*** Sayı: 48, Şubat, 1986). Hareketle ilişki kuran insanlar (ki bunlar genç olmak zorunda değiller) için, başlangıçta yaşadıkları başkaldırı, onları kendilerini eğitmeye ve değiştirmeye iten bir güce dönüşür.

Punk'ların yaptığı en önemli (ve belki de en radikal) şey, sorumluluk üstlenmektir. Bu ilk önce kendilerini ve kendi hayatlarını nasıl düzenledikleri ve yaşadıkları konusunda geçerlilik kazanır; sonra da diğer insanları kapsamaya başlar. Bunlar tam olarak ne tür sorumluluklardır? "... aklımızı kullanmak, insanlara karşı saygılı davranmak, insanları görünüşlerine göre yargılamamak, başkalarını 'kendileri olabilme' mücadelesinde desteklemek ve hatta dünyayı olumlu bir biçimde değiştirmek" (Mark Anderson).

Bütün Punk'lar, başkalarını desteklemek ya da kendi camialarını dışında olumlu bir değişiklik gerçekleştirmek konusunda anlaşamıyor, fakat herkesin anlaştığı belli başlı ihtiyaçlar var. Punk'ın büyük çoğunluğu artık şehir merkezinde oturan işçi sınıfından değil, açıkça orta veya hizmet sınıfından oluşmakta olduğundan, Punk'ların en önemli eylemlerinden biri toplumdaki ayrıcalıklı yerlerini reddetmek olmuştur. "Biz, beyaz üstünlükçü, ataerkil, kapitalist dünya düzeninin varisleriyiz. Ebeveynlerimiz, terbiyemiz, kültürümüz, tarihimiz bize, yönetici sınıfının sermaye koruyucuları ve alt sınıfın idarecileri olmamız için üstün bir görev vermiştir; fakat biz buna rağmen, bunu reddedebilecek kadar ahlaki cesarete sahibiz. Punk'lar olarak, bize miras kalan ırk ve sınıf konumlarımızı reddediyoruz, çünkü bunun saçma olduğunu biliyoruz." (Joel, Punk-Anarşist fanzin ***Profane Existence*** köşe yazarı; Sayı 13, Şubat, 1992). Punk'lar Amerika'nın oğulları ve kızları olmak için dünyaya gelmişse de, "kafayı yemiş" (bir toplumun öksüzleri olmuşlardır.

Eightball, Pennsylvania-Yocumtown, 1991
TAMA

7 Seconds, Pennsylvania-
Camp Hill, 1984

Peki, o halde Punk nedir? Bu soruya cevap vermek için aşağıdaki tanımlamalardan söz etmek gerekiyor, çünkü hepsi bununla ilgili olan düşünceler ve hepsi de doğru:

Punk bir gençlik modasıdır. "Ben sana Punk'ın ne olduğunu söyleyeyim: Komik saç kesimleri olan, yarım yamalak politik saçmalıklar konuşan ve hakkında neredeyse hiçbir şey bilmedikleri liberal felsefelerden nutuklar atan bir grup çocuktur" (Russel Ward, *MRR*'deki mektup, Sayı: 103, Aralık, 1991).

Punk, insanın içinden gelen bir başkaldırma ve değişimdir. "Hardcore: şehir merkezindeki bir otelde tek başına yaşayan boyama sarışın on altı yaşında küstah bir kız; hırpani ama kendi başının çaresine bakıyor. Hardcore: Bela çıkarmasın diye devletin rüşvet olarak verdiği aylık çekle prova stüdyosu kiralayan sosyal sigortalı adamdır. Hardcore: Bir grup sivilceli gencin menejerliğini yapmak için işinden istifa eden büyük bir şirketin eski dalkavuğudur" (Peter Belsito ve Bob Davis, ***Hardcore California***, Last Gap Publishing, San Francisco, 1984, s. 7).

Punk, muhalefetin korkulacak, güçlü bir sesidir. "Kendi müziğimizi, kendi yaşam tarzımızı, kendi topluluğumuzu ve kendi kültürümüzü yarattık... Biz, sevgi temelli bir hareket inşa ediyoruz; bir gün barışın gerçekleştirileceğini umarak hareket ediyoruz.

Amacımıza ulaşmaya çabalarken tökezleyebiliriz, ama yine de devam etmek için mücadele ediyoruz. Özgürlük, her gün yaratabileceğimiz bir şeydir; bunu gerçekleştirmek, her birimizin elindedir" (*Profane Existence*, Sayı: 4, Haziran, 1990).

Üçüncü tanımlama, diğer ikisinin karşısında ideal olarak dururken, medyaya en çok yansıtılan birincisidir. İlerideki sayfalarda göreceğimiz üzere, bu en az doğru ama en yaygın Punk imajıdır.

Underdog, Maryland- Baltimore, 1987

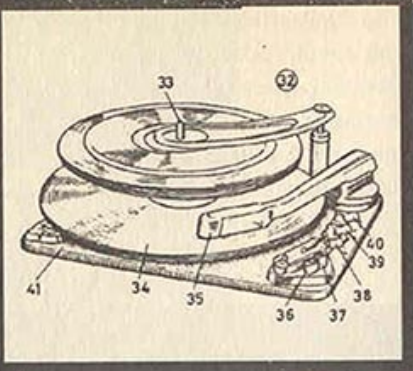

WB-7

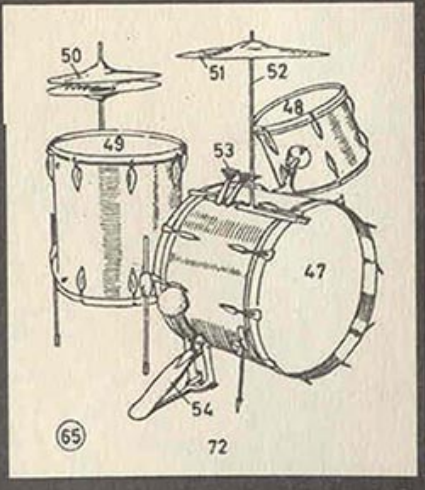

WB-5

12
15

WB-9

32
33
40
39
41
34
35
36
37
38

WB-6

50
51
52
48
49
53
47
54
65
72

BTS-1
SPIKE BOOTSTRAP

73
74

SBT
SID VICIOUS BELT

PUNK, MEDYA TARAFINDAN NASIL YANLIŞ YANSITILIYOR

.TELEVİZYON, DERGİLER VE AKILSIZ KİTLESEL MEDYA CANAVARIN DİŞLERİNİ NASIL SÖKMEYE ÇALIŞTI.

"Çoğu insanın ilgilendiği kadarıyla, biz hepimiz tüm uygarlıkları imha etmeye odaklanmış uyuşturucu kullanmaktan delirmiş devrimcileriz. O halde, gösterilerimizin durmadan kapatılması şaşırtıcı mı? Punk'ların dövülmesi, polis arabalarına tıkıştırılması ve hapishaneye götürülmesi şaşırtıcı mı? Yapılan hak ihlalleri listesi, Punk Rock'ın basına kötü yansıtılma tarihi kadar uzundur" (anonim mektup, *MRR,* Sayı: 53, Ekim, 1987).

Punk'ın gerçekte ne olduğuna veya ne ile ilgili olduğuna bakmaksızın, adının kötüye çıktığı ortadadır. Televizyon, filmler, karikatürler ve reklamlar Punk'ı kamuya yalan yanlış bir şekilde tanıtmıştır. Punk, insanların kendilerine zarar verdiği, şiddet içeren, geçici bir moda olarak nitelendirilmiştir. Seksenli yılların ortalarında *Donahue* gibi talk şovlar, Punk'ları tartışma konusu yapmıştır. Bunun yanı sıra, *Alice, Silver Spoons* ve diğer birçok komedi dizisi, karakterlerinden birinin bir bölüm için "Punk oluverdiği"nde yaşanan utanç ve rezaleti konu etmiştir. Tabii ki, söz konusu karakter bölüm bitene kadar aklı başına getirilerek "normal"e dönmüş olurdu.

Talk şovlarda ise, çoğu zaman "Punk'ların Ebeveynleri" veya "Yeniden Hâkimiyette" gibisinden ana akım beyin yıkama grup-

larının üyelerinden birileri, ebeveynleri yeterince para ve psikoterapi kullanarak çocuklarını iyileştirip "Punk deliliğinden" kurtarabileceklerine ikna etmek için hazır bulunurlardı. Anneler çıldırmış çocukları hakkında dehşet verici hikâyeler anlatırken siyah deriler giyinmiş ve makyaja bulanmış dinleyiciler bağırıp tükürürdü. İzleyen halk için ne kadar da sarsıcı!

Chips, Quincy, Square Pegs, 21 Jump Street gibi televizyon dizileriyle *Class of 1984, Repo Man* dahil olmak üzere birçok film de, Punk'ı "sadizm-mazoşizm, intihar, cinayet, tecavüz ve başka her tür şiddete doğrudan neden olan" bir olgu olarak gösterdi (Larry Zbach, *MRR,* Sayı: 22, Şubat, 1985). Punk'ların Hollywood dışı görüşleri ve davranışları bu kitapta incelenerek, yukarıda sözü edilen televizyon programlarında ve filmlerde gösterilen zararlı basmakalıp tiplere uymadıkları açıkça gösterilecektir. Ortalama cahil izleyici için, o zamanlarda olduğu gibi şimdi de "Punk'ları, —ak saçlı, yaşlı kadınları terörize etmekten veya dilenmekten arta kalan— hayatlarındaki asıl amaçları komik kıyafetler giyip sinir edici yeni saç modelleri yaratmak olan, şiddet dolu, nihilist, uyuşturucu bağımlısı olarak gösteren sansasyonel kitlesel medya imajlarına inanmak çok kolaydır" (Mark Anderson, broşür, 1985).

Doğrusunu söylemek gerekirse, Punk camiasındaki insanların, (genellikle Punk'ların kendi aralarında gerçekleşen) birçok kez şiddetin yanı sıra, uyuşturucu kullanma vakalarının olduğu ve az da olsa ikinci derecede suçun işlendiği doğrudur. Ancak bu sorunların medyanın öne sürdüğü basmakalıp tipi doğrulamak yerine, medyanın Punk'ı çarpıtarak gösterme tarzının bu sorunlara neden olduğunu iddia ediyorum.

"Medyanın, Punk'ı tekrar tekrar çarpıtması, abartması ve basmakalıp şekilde göstermesi, Punk hareketinin anlayışları, siyasi ve toplumsal felsefesi ve çeşitliliği hakkında fikir sahibi olmayan bir 'Punk tipi' yaratılmasına yardımcı oldu. Bu tür 'Punk'ların Punk hareketine katılım oranı gittikçe büyüyecektir. Üstelik bunlar Punk Hareketi'ne katıldıkça, medyanın sunduğu çerçeve gerçekten doğru olacaktır. Ahlak otoritelerinin dedikleri doğrulanacak ve

bu sorunla baş edebilmek için, toplumu denetleme kültürünün, gerekli olduğunu iddia ettiği eylemler meşru kılınacaktır. Bu da Punk hareketini yok etme ya da hareketin uzlaşma olasılığını artıracaktır" (Larry Zbach, ***MRR***).

Medya imajı Punk camiasını yok edemediyse de, ona zarar verdi. Kuzey Amerika'nın büyük bir kısmında ve İngiltere'nin bazı yerlerinde, Punk'ları şiddet dolu insanlar olarak göstermek gerçekten şiddet dolu insanları camiaya çekti. Bu yerlerde, "Punk'ın içgüdüsel bireyciliği ve otorite karşıtlığı, ikinci derecede suçlar işleyen birkaç adamın ve psikopatın yanı sıra kısa saçlı kabadayılar denizinin ağırlığı altında batırıldı" (Jeff Bale, ***Threat By Example***, 63). Bu, özellikle televizyonda gördükleri şiddet vaadiyle gösterilere çekilen Dazlaklardan ve Meksika kökenlilerden oluşan düşman çetelerin bulunduğu New York ve Los Angeles için apaçık ortadaydı.

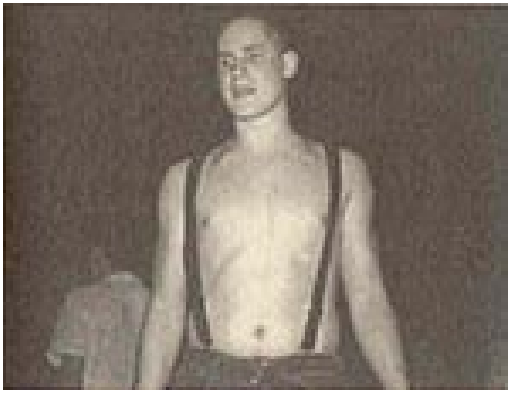
Başka "Quincy Punk'lar" (bu ad, aynı adı taşıyan televizyon dizisinde gösterilen, modaya uygun, akılsız, zorba karakterlerden esinlenerek takılmıştır) yeterince "Punk" görünmeyenlere karşı gittikçe daha çok şiddet uygulamaya başladılar. Bu sırada (1984-1987) Punk hareketi, medyanın yarattığı şiddet ve aptallık yüzünden kendi parodisine dönüşme tehdidiyle yüz yüze kaldığı sıkıntılı bir dönemden geçti. Hâlâ bunun etkilerini taşısa da, Punk camiası bu özellikleri reddederek bunların kural değil istisna olduklarını savunmuştur.

Ana akım ve muhafazakâr medya Punk'ı suçluların oluşturduğu şiddet dolu ve nahoş bir hareket olarak gösterirken, liberal kaynaklar da bu konuda daha iyi sayılmazdı. Sol gruplar ve dergiler Punk'ı, gerçekte önemi olmayan, geçici bir heves olarak mahkûm etmekte gecikmediler. Liberal basın, "canavarın dişlerini sökmeye, politik ve kültürel değişim için yapılan çağrıları duymazlıktan gelmeye, Büyük Amip Dansı'nı yapmaya; yeni yeni mayalanan kızgın bir heyecanı zaptedip onu, temelleri sadece saç modelleri, moda ve çeşitli müzik tarzlarının diriltilmesi olan hoş, güvenli, tüketilebilir geçici bir hevese dönüştürmeye çalıştı" (Jonathan Formula, ***Hardcore California***, s. 6).

Boston'lu sosyologlar Jack Levin ve Philip Lamy 1984 yılında, Punk Rock'u inceledikleri bir yazı yazdılar (bu sırada Northeastern ve Brandeis üniversitelerinde öğretim görevlisiydiler). Yazarlar, Punk'ları şiddet dolu insanlar olarak gösteren popüler basmakalıp tipin geçerliliğini reddetti, fakat hareketin sahip olduğu herhangi bir gücü tanımaktan da çekindiler. "Levin, Punk'ların, diğer kuşaklarda da olduğu gibi, zamanla bu heveslerinden vazgeçeceklerini, birer yetişkin olduklarında saygın orta sınıf vatandaşlar olacaklarına emin olduğunu söyledi" (United Press International, ***MRR***, sayı: 19'da yayınlanan, kaynağı gösterilmeyen bir gazete makalesinden, Kasım, 1984). Bu demeci çürütebilecek şimdi yetişkin olan birçok insan var. Bu insanlar basmakalıp Punk tipine uygun moda süslemelere sahip olmayabilirler; ancak bunun yerine onların sahip oldukları, Punk hareketinin onu incelenmeye değer kılan fikirleridir.

Punk'ın geçici bir heves ve moda olarak önemsizleştirilmesinin etkisi, daha önceki dönemde şiddet dolu ve olumsuz olarak nitelendirilmesinin etkisine benzer. Şiddet eğilimli olmayan yeni Punk'lar hareketin içine çekildi; fakat bunların Punk eğilimleri de yoktu. "Punk görünüşünü benimseyen insanların sayısı gittikçe artmaktayken, Punk'ı benimseyenler arasında Punk'ın içeriği hakkında fikir sahibi olanların sayısı gittikçe azalmaktadır. Punk'ın asıl mesajının sınıfçılık, cinsiyetçilik, ırkçılık ve otoriterlik gibi birçok hedefleri var. 'Punk'lar, Punk hareketinin asıl mesajına kulak vermeden Punk'ın formunu veya tarzını benimsedikleri zaman, insanların ırçılık, cinsiyetçilik, sınıfçılık ve otoritecilik hakkındaki önyargıları tartışılmaksızın olduğu gibi devam ediyor; böylece Punk hareketini yok edecek tohumlar da ekilmiş oluyor (Larry Zbach, ***MRR***).

Birçok Punk'ın şiddet dolu, modaya uygun kayıtsız gençler olduğu doğrudur. Fakat Punk'ların bir bütün olarak böyle olmadığı; medyanın Punk'ları çarpıtarak göstermesinin Punk hareketindeki cahillik faktörünü arttırdığı; böylece ona zarar verdiği de en az o kadar doğrudur. Medyanın tasvir ettiği Punk tarzı dışındaki nedenlerle harekete katılan ve yine medyanın yansıttığı çarpıtılmış

Punk tipine rağmen hareketten yıldırılamayanlar için, bu hareket kendi kültürlerini yaratabilecekleri ve önemsedikleri şeylere odaklanabilecekleri bir alan sunuyor. Bu insanlar, "insanlığın gen havuzu için, kendi kuşaklarının 'normal' insanlarından daha değerlidirler, çünkü kendi demografi grubundan olan diğer insanlardan daha zeki, meraklı, cüretkâr, muhalif, eleştirel, faal, tutkulu ve azimlidirler, ki diğerleri sanki Ron Cobb'un ünlü karikatür kahramanının sergilediği zombinin hevesiyle Amerikan Rüyası'nın son sapıtmış halinin peşinden koşuyor gibi görünüyorlar: Nazilerin Yahudi Katliamı'ndan sonra harabeler arasında tökezleyerek, kolunun altında bozuk bir televizyon, elinde televizyonun fişi, ruhsal çöküntü içinde, çalışan bir priz ararken..." (Jonathan Formula, ***Hardcore Califronia***, s. 6).

Belki de medyanın Amerikan Punk Rock camiasına verdiği en büyük zarar, Punk'larla Dazlaklar arasında kurduğu bağlantıdan gelmiştir. Punk'lar ve Dazlakların çoğu zaman benzer saç modeline sahip olmalarından ve benzer konserlere gitmeleri yüzünden, bu bağlantı oldukça anlaşılır bir hata iken, Dazlakların uyguladığı şiddet ve gösterdiği ırkçılıktaki artış, Punk camiasına son derece ağır zararlar vermiştir. Bu sorun Birleşik Krallık'ta, ABD'de ulaştığı boyutlara ulaşmamıştır, çünkü Birleşik Krallık'ta Dazlaklar, Punk oluşmadan önce kendi kültürlerini geliştirmişlerdi ve halen de Punk'lardan ayrı durarak kültürlerini sürdürmektedirler.

ANTI-RACIST
ACTION
THE ONLY GOOD FASCIST ...IS A DEAD ONE
CRO-MAGS
CRO-MAGS NYC
AGNOSTIC FRONT
DEATH BEFORE DISHONOR
SDP
SUNDAY MATINEE
OCT 14
CBGB
STOP RACISM
Skrewdrive
White Power
ARYAN
NATIONS
NEW YORK
HATE-
NAZI SKINHEADS GET OUT!
SMASH RACISM
18
California
Aber Alive
OI!
Skinheads

"Punk'larla Dazlaklar arasındaki fark nedir? Biz hepimiz aynı camianın bir parçasıyız, aynı müzikleri dinleriz. Hepimiz için mesele, devleti, yani bizi ezeni, asfalt etmektir" (Carl, San Francisco'lu Dazlak, *MRR,* Sayı: 18, Ekim, 1984).

Seksenli yılların başlarında Amerikalı Punk'larla Dazlaklar arasındaki fark oldukça azdı. Dazlaklar kesinlikle Punk'lara göre şiddet dolu, politik olarak da daha uysal ve kayıtsızdı, ama kesinlikle, genelde tanımlandıkları gibi ırkçı beyaz iktidarın destekleyicileri değillerdi. Dazlaklar, konserlere katılmak (ve sık sık konserleri düzenlemek) dışında büyümekte olan Punk camiasına pek bir katkıda bulunmadılar. Aynı müzik ve çoğu zaman aynı saç tarzlarını (tıraş edilmiş saçları) benimsemeleri medyanın ve cahil izleyicilerin onları aynı kefeye koymalarını kolaylaştırdı. Bunun zamanla büyük bir hata olduğu ortaya çıktı, çünkü Punk'ların radikal politikaları gittikçe derinleşirken Dazlakların ırkçılığı ve cahilliği de aynı biçimde ilerledi. Seksenli yılların ortaları ve sonlarında, Dazlaklar, konserlerde sürekli olarak uyguladıkları şiddet ve ırkçı örgütlerle olan bağlantıları nedeniyle, yapıcı Punk camiasının düşmanları olarak görüldü. Burada, kısaca Dazlakların kim olduklarını, ırkçılığa ve vatanseverliğe dair genel davranışlarını anlatacağım

ve de tutumlarının neden Punk politikalarına ve felsefesine aykırı olduğunu açıklayacağım.

Dazlak hareketinin kökenlerinin nereye dayandığı konusunda pek bir anlaşmazlık yoktur. Son zamanlarda gençler arasında hızlı büyüyen popülaritesinden dolayı Dazlakların tarihi hakkında birçok kitap yazılmıştır. İskoçya'da bulunan ve bir Dazlak yayınevi olan STP (Skinhead Times Publishing) hem Dazlak kültürünü hem de Punk'ları ilgilendiren çeşitli kurgusal ve bilimsel kitaplar yayınlıyor. Onları araştırıp haklarında bilgi almanızı tavsiye ederim. Çok kapsamlı bir biçimde belgelenmiş Dazlak tarihi için, gazete ve dergi kupürleri, fotoğraflar ve kişisel yazılar içeren George Marshall'ın ***Spirit of '69 - A Skinhead Bible*** ('69'un Ruhu - Bir Dazlak İncili) kitabını okuyun.

"Hareketin kökleri, reggae ve soul, daha da sonra ska formunu alan siyah Jamaika müziklerine dayanır. Daha sonra bu müzik, beyaz işçi sınıfı insanlarıyla paylaşılacağı İngiltere'ye ihraç edilir. Her zaman içinde farklı ırkları barındıran ve ciddi ciddi ırkçılık karşıtı olan işçi sınıfı politikalarıyla iç içeydi" (Anti-Racist Action'dan - A.R.A. [Irkçılık Karşıtı Eylem] Kieran, ***MRR,*** Sayı: 78, Kasım, 1989).

Altmışlı yılların başlarında İngiltere'de bu ilk Dazlaklar siyah karşıtı değildi, ama yine de ırkçılıkla lekelenmişlerdi. "Altmışlı yılların ortalarında ucuz işçilik sağlayan Pakistanlı göçmen akını başladı İngiltere'ye. Fabrika sahipleri, cahil göçmenleri sömürmeyi çok daha kolay buldular" (Ken Cousino, ***MRR***, Sayı: 42, Kasım, 1986). Bu, birçok Dazlağın ve ailesinin işsiz kalmasına neden oldu. Baş etmek zorunda kaldıkları sıkıntı, yoksulluk ve emeklerinin boşa çıkmasının yarattığı düş kırıklığının birleşmesi ile, kızgınlıklarını yeni göçmen işçilere yönelttiler. "Dazlaklar baskınlar yaparak, tek suçları, yanlış zamanda yanlış yerde bulunmak olan Pakistanlılara karşı gaddarca davrandılar ve hatta onları öldürdüler" (a.g.e.). Bu yanlış yönlendirilmiş kızgınlık ve göçmenlerin günah keçisi ilan edilmeleri bütün Avrupa ve ABD'de bugün hâlâ devam etmektedir.

İngiltere'de Punk patlaması olduğunda Dazlaklar, Jamaika ska müzikleri yerine Punk Rock dinlemeye başlayarak yeni bir aşamaya

Pennsylvania-Philadelphia, 1988

geçtiler. İlk Punk'ların erken kızgınlığı ve saldırganlığı, daha sonra Dazlakları kendi vatansever, sarhoş şiddetleriyle mahvedecekleri konserlere çekti. Dazlaklar da müzik grupları oluşturarak, işlerini yabancılara kaptırmaları ve İngiliz işçi sınıfına mensup olmaktan duydukları gurur hakkında şarkılar söylediler. Bu müzik grupları erken dönemdeki Punk'lardan çok daha az yetenek sergilemelerine rağmen, kısa sürede hem işçi sınıfı hem de onları sömürebileceklerini gören örgütler arasında bir popülarite kazandılar. Taciz ve şiddet olaylarında "asker" olarak kullanabilecekleri yeni üyeler çekmek için National Front (Ulusal Cephe) gibi faşist örgütler Dazlak müzik gruplarını ekonomik olarak desteklediler. 1978-79 yıllarına gelene kadar İngiliz Dazlakların "kendi üniformaları ve müzikleri, futbol, bar, ırkçılık ve faşizm temelli yeni bir felsefeleri vardı" (a.g.e.).

Bu Dazlak müzik gruplarının birçoğunun Punk'a karşı ilgileri zamanla azaldı ve onlar Dazlakların özgün müzik tarzı olan ska'ya geri döndüler. Bunun bir sonucu olarak, İngiliz Dazlakları, Punk camiasında daha az görünür oldular ve kendi özgün müzikleri ve

modalarıyla daha çok ilgilenmeye başladılar. İngiliz Dazlakları Punk'a karşı büyük bir tehdit değiller (ve eskisine göre Pakistanlılara karşı da daha küçük bir tehdit oluşturuyorlar) ve uzun vadeli hareketleri, geçmişlerini (altmışlı yılları) idealleştiren genç insanlardan ibaret olan bir alt kültür olarak algılanıyor.

Amerikalı Punk'lar, İngilizlerin fikirlerini ve tarzlarını nasıl taklit ettilerse, Amerikalı Dazlak da İngiliz akranının yetmişli yıllarının örneğinden esinlenerek kendi fikirlerini üretti. Amerikalı Dazlağın, İngiliz akranıyla paylaştığı birçok yön olduğu gibi, birçok konuda da ondan ayrılmaktadır. Amerikalı Dazlaklar, İngilizlerle aynı giyim tarzını ve kör vatanseverliği benimsemekle birlikte, daha yeni ve daha hızlı olan Amerikan Hardcore müziğini tercih ettiler. Amerikalı Dazlakların çoğunluğunu, ırkçı ya da işsiz olmak için fazla gerekçeleri olmayan orta sınıf beyaz gençler oluşturuyordu. Bunlar esasında içki içmeyi ve kavga etmeyi seven asi gençlerdi. Aslında, bunların her ikisi de seksenli yılların başlarındaki Punk gösterilerinde olan şeylerdi. Ancak 1985-87 yıllarında Amerikalı Dazlaklar, kendilerinden önce gelen İngilizlerin çirkinliklerini sergilemeye başladılar.

Savaş Taraftarı Ördek Avcısı, 1991

Medya, ırkçıları ve gerici yobazları Dazlak hareketine çekmek ve oldukça zararsız ve aptal bir hevesi gerçek bir soruna dönüştür-

mekte büyük bir rol oynadı. Birleşik Krallık'taki National Front'a benzeyen beyaz üstünlükçü örgütlerin, örgütledikleri Dazlaklar sıklıkla talk şovlara çıkıp pişkince konuşarak birçok genci aynı örgütlere katılmaya ikna etti. Dazlaklar, maçoluk ve "sokak bilgini" imajıyla dolayı çok popüler oldular. ABD'deki durum İngiltere'dekinden çok farklı olmasına rağmen, Dazlak gençler gerçekleri göz ardı ederek (İngiltere'deki Pakistanlıların yerini alan) Afrika, Asya veya Latin Amerika kökenli Amerikalıların, "işlerini" aldıklarına ikna olmuşlardı.

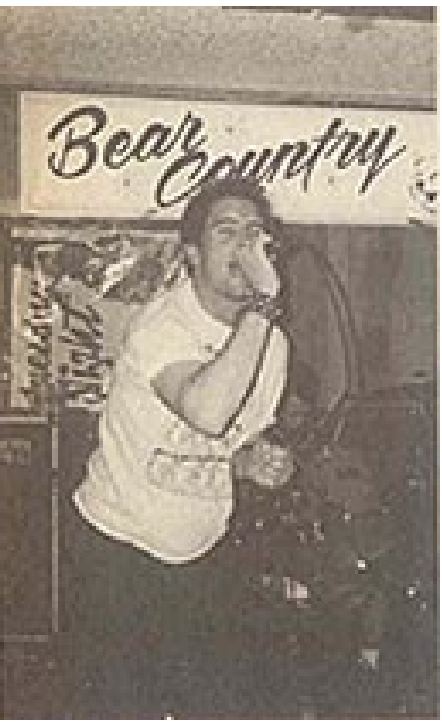
Hitlervari politikalara hayran olmayan veya "beyaz iktidar" dövmeleri yaptırmayan Dazlaklar bile daha şiddet dolu ve gerici oldular ve hatta sayıları önceki zamanlardan daha kabarık oldu. Bu ikinci grup arasında Nazi Dazlaklar kadar cahil ve şiddet dolu olan bazı siyah, Asya kökenli ve Meksika/Latin Amerika kökenli Dazlaklar da bulunmaktaydı, fakat bunlar kendi durumlarına uygun olarak ırkçılık karşıtı bir duruş takınıyorlardı.

Trend, ülkenin her yerinde gelişirken bazı yerlerde (San Diego, Portland, Boston, Florida, vesaire) Dazlaklar daha ırkçı ve şiddet dolu oluyor, lise kabadayıları geleneksel Dazlak üniformalarına (Doc Marten markalı çalışma botları, pilot montları, pantolon askıları) bürünerek genel bir tehdir oluşturmaya başlıyordu. Nefret suçları* ve evsiz insanlara zarar verme Dazlak faaliyetleri haline geldi. Bir yanda bütün bunlar olurken, diğer yandan Dazlaklar, kavga dövüş ve vandalizmle gösterileri mahvederek Punk camiasıyla olan bağlantılarını sürdürdüler. Bu, çoğu zaman kendilerini savunabilecek güçte olmayan ve Dazlakların bütün bir dinleyici kalabalığının gözünü korkutmalarına izin veren Punk topluluklarının suçu olabilir.

Bu olaylar, Punk ile Dazlak birlikteliğinin gülünç veya en azından tamamen sakıncalı bir şey olduğunun genel olarak kabul edilmesine yol açtı. Dazlakların çoğu, sağcı, homofobik, beyaz,

*"Nefret suçları" olarak çevirdiğimiz "hate crimes", bir insanın, genellikle azınlık kimliğine, yani ırksal, dinsel, ulusal kimliği, cinsel tercihi, toplumsal cinsiyeti veya özürlü olmasına karşı duyduğu nefret nedeniyle işlediği suçlara denir ve ABD'de farklı bir yasaya tabi tutulur. (ç.n)

orta sınıf ve erkektir. Bunun istisnaları var, fakat hangi ülkede yaşarlarsa yaşasınlar, Dazlakların kör vatanseverliğinin istisnaları oldukça azdır. Amerikalı Dazlakların üniformalarının bir parçası, pilot montlarının omzundaki Amerikan (veya confederate*) bayrağıdır. Körfez Savaşı'na karşı yapılan protestolar sırasında, Dazlaklar sıklıkla, protestoculara meydan okuyarak onları kavgaya çağırıyor ve onlara ırkçı, cinsiyetçi hakaretler yağdıran cahil yandaşlarıyla birlikte hareket ediyorlardı. Böylesine şiddetli bir vatanseverlikle, savaşa karşı duran insanları kınarken, Dazlakların gönüllü olarak orduya yazılmamaları şaşırtıcıydı. Punk'lar ise, gereksiz ve tehlikeli bir şey olarak gördükleri vatanseverliği reddetme eğilimindeydiler. Bu fark birçok kez Punk'larla Dazlakların arasında sorunlara neden olmuştur.

Swingin Utters, Colorado-Pueblo, 1995

Bayrak yakma olaylarında, politik olarak da aktif olan Punk müzik grupları ve onların hayranlarının önemli bir rol oynadığı konser ve etkinliklerde Punk'larla Dazlaklar arasında birçok çatışma çıkmıştır. Ben şahsen birkaç S.H.A.R.P. (Skinheads Against Racial Prejudice - Irkçı Önyargılara Karşı Olan Dazlaklar) Dazlağın, Ku Klux Klan karşıtı bir protestoda bayrak yaktığı için kendileriyle birlikte gelen bir protestocuya saldırıp onu hırpaladıklarına şahit oldum. Bu grubun hem beyaz hem de siyah üyeleri vardı. 4 Temmuz 1989 tarihinde New York'ta yaklaşık elli Dazlak, solcu gruplarla

* Amerikan iç savaşı sırasında kölelik taraftarı olan güney eyaletlerinin oluşturduğu konfederasyonu nitelendirir. (ç.n)

birlikte Punk'ların Washington Square Park'ta yaptığı bayrak yakma eylemini durdurdu. "Dazlaklar, 'Burn the flag and we'll burn a fag - Siz bayrağı yakarsanız, biz de bir ibneyi yakarız' diye slogan atıyor, Abbie Hoffman'a 'göt' diyor ve 'Burası Amerika—ya sev ya terk et' diye bağırıyorlardı" (*MRR*, No. 76, Eylül 1989). En azından bir Punk bu Dazlaklar tarafından vahşi bir şekilde dövülmüştür.

Aynı gün, daha geç bir saatte Dazlaklar, bir grup Punk'ın onlarla yüzleşmek için toplandığı Tompkins Square Parkı'na gittiler. Bir çatışma meydana gelmeden önce polis müdahale etti. Ancak polis, aynı gün öğle saatlerinde Dazlakların Punk'lar tarafından idare edilen bir Anarşist merkezine saldırarak dükkânın önünü mahvetmesine ve bir adamı hastanelik etmelerine ilgisiz kaldı.

Bender U.K., Florida-Fort Lauderdale, 1995

1948-1988 yılları arasında, ABD'deki en büyük (ya da en çok görünen ve etkisi en büyük olan) Dazlak camiası New York'taydı. New York'dan çıkan Dazlak müzik gruplarının çoğu, gerici politikaları benimsemiş Dazlaklardan oluşuyordu ve bunlar yaratıcı olmayan, basit, şiddeti yücelten müzikler yapıyorlardı. Birleşik Krallık'taki akranlarının hep bir ağızdan söylediği marşlardan yoksun, bir tür ahenksiz gürültü yapıyorlardı. Nazi olmamalarına karşın, Punk'ların

radikal politikalarını da paylaşmıyorlardı. Amerikalı Dazlakların en büyük müzik grubu New York'un, *Agnostic Front*'u olmuştur. Diğer Dazlak müzik gruplarının birçoğu, 1982 yılından beri onların müziklerinden etkilenmişlerdir. Diğer New York'lu grupların birçoğu gibi, şarkı sözleri çoğunlukla, maço kabadayılık ve birinin kendi benliğine, şehrine ve ülkesine duyduğu gururla ilgiliydi. Eşcinsellerle ilgili şöyle sözler vardı: "Ben geyleri dövmem, ama onlar şehrin Batı Yakası'nda kalsınlar. Eğer bir herifin kasığını okşayıp dudaklarını yaladığını görsem, onu gebertirim. Benim öyle olan arkadaşlarım var, ama onların neler yaptıklarını bilmek istemem" (**Agnostic Front**, *Flipside,* Sayı: 45, 1985). Homofobi ve maço gücünü destekleyen tavır, Dazlak ideolojisinin bir parçası haline gelirken, Dazlaklarla aynı kulüp ve müzik gruplarını paylaşan, yeni oluşmuş New York'taki Straight Edge camiasına da bulaştı.

Agnostic Front ve başka Dazlak müzik grupları, sıklıkla komünist, anarşist ve "liberal gruplar" olarak gördükleri diğer grupların aleyhine konuştular. Bu gruplar "kolayca beyin yıkıyor. Onlar, hiçbir zaman olamayacak dünyevi barış gibisinden saçmalıklara inandırmak için bir sürü gencin beynini yıkıyor... Yani, sana Üçüncü Dünya'yı desteklemen gerekir gibi şeyler söylüyor" (a.g.e.). Başka Dazlaklar da, eleştirilerini Punk'lara yönelterek bu cahil sağcı bakış açısını yansıttı. "Siz Punk'lar dünyanın en özgür ülkesinde yaşadığınızı göremiyor musunuz? 2.000 mil uzaktaki bir savaş kimin umurunda? Amerika'da olmuyor. Nükleer silahlara gelince: Özgür bir adam olarak ölmek, 100 sene köle olarak Rusya'da yaşamaktan daha iyidir... Ben bir Sağcıyım ve liberaller, komünistler, geylerden (çünkü onlar sapıktır) nefret ediyorum ve bence hepsinin imha edilmesi gerekiyor... En çok Punk'lardan nefret ediyorum, çünkü onlar komünizmi ve geyliği temsil ediyor ve tamamen aptal insanlar" (Carmelo Nieves, *MRR*, Sayı:18, Ekim 1984). Fakat daha önceki alıntılardan gerçekte kimin "aptal" olduğunu görmek fazla zor olmasa gerek.

Gey, komünist, liberal ve şiddetten arınmış Dazlaklar da vardır. Onlar aslında, ABD'de moda haline gelmiş olan Dazlak üniformasını giymekten başka herhangi bir Dazlak ilkesine katılmazlar.

Scared of Chaka, Arizona-Tucson, 1995

Doğrusu bir insan gey gettodan, düzinelerce üniformalı "Dazlaklar"la karşılaşmadan geçemez. Ben bu bölümde onları kastetmiyorum. Bu insanlar, "iyi Dazlaklar"ın aldığı haksız eleştiriler hakkında çeneleri düşene kadar dil dökebilirler, bu durum karşısında benim tek yapabileceğim bu insanlara, 1990'lı yılların ABD'sinde kendilerini neden Dazlak olarak tanımladıklarını sormak olacaktır.

Tekrarlıyorum; bütün Dazlaklar Nazi değil, hatta ırkçı bile olmayabilir. Öyle ki, ırkçı Dazlaklara karşı en büyük muhalefet başka Dazlaklardan gelmiştir. Bu ırkçı olmayan Dazlaklar diğerleriyle aynı üniformayı giyerler, fakat bir Dazlak olmanın anlamı hakkında biraz daha farklı fikirleri vardır. Bunlar beyaz olmayan Dazlaklar'ı kabul eder ve tanırlar; fakat çoğu zaman en az diğerleri kadar vatansever ve şiddet doludurlar. S.H.A.R.P., A.R.A. ve başka yerel gruplar ırkçı Dazlak basmakalıp tipini bertaraf etmek amacıyla oluşturulmuştur. Bunlar tam olarak ırkçı Dazlaklar'ı nasıl frenlerler? "Bizim deneyimlerimize göre, Minneapolis'te etkili olan yöntem fiziksel olarak karşı durmaktır. Bu da, onlarla dövüşmek ve onları iki seksen uzatmak anlamına gelir" (A.R.A.'dan Kieran, ***MRR,*** Sayı: 78). Benzer bir grup olan Britanya'daki Anti-Facist Action (Anti-Faşist Eylem) da Nazilere karşı mücadelede, "onların bildiği tek dili kullanmak gerekir" der. "Yani bot, yumruk, demir çubuk; ve daha başka bu soytarılara dalga geçmediğimizi ve ırkları, cinsel tercihleri, cinsiyetleri veya siyasi inançlarından dolayı insanlara saldırılmasına tahammül etmeyeceğimizi göstermek için ne gerekirse..." (Frank Hughs, ***MRR***, Sayı: 103, Aralık, 1991).

Irkçılık karşıtı Dazlak gruplar iki noktada çok eleştirilmişlerdir. Birincisi, şiddet kullanmadaki kesin kararlılıklarıdır, ki birçok insan, onların ırkçı olmayan gruplar tarafından kınanmaksızın ne kadar sıkı herifler olduklarını göstermek için şiddet kullandıklarını düşünüyor. İnsanlar onların taktiklerini sorguladığı zaman, genelde yanıtları şu oluyor: "Bence şiddetten arınmış tepki neredeyse gerçek dışıdır. Tarihsel olarak barışsever hareketlere bakıp neyin işe yarayıp yaramadığını görebiliyoruz" (A.R.A.'dan Jonna, ***PE***, Sayı: 13). Barışçı yaklaşımları pratik olmayan bir tarz olarak saymakla kalmayıp bu tür yaklaşımları imkân dahilinde ırkçı görüyorlar. "Ben barışseverliğinden bahseden birçok beyaz liberal insanın, beyaz orta sınıfa ait insanların kendilerini buldukları iktidar konumundan dolayı oldukça ırkçı veya sınıfçı veya cinsiyetçi olarak yorumlanabileceklerini düşünüyorum" (a.g.e.). Üstelik, insanlar onların şiddet dolu taktiklerini kınadıkları zaman,

"Bence bu oldukça kaçık bir düşünce ve ırkçı bir tutumu da barındırıyor" (Kieran) diye yanıt veriyor. Bu arada, Kieran'ın Minneapolis'te güya bir ırkçıya saldırdığı için mahkemelik olduğunu da belirtmek gerekiyor. Taktikleri göz önünde bulundurulduğunda onun ya birine saldırmış ya da çatışmaya katılan korkak ırkçılarca yalan yere suçlanarak kolay bir hedef haline getirilmiş olması hiç de şaşırtıcı değildir. Tabii ki umarım Kieran'ın davası düşer ve o domuzların yakınında olduğu zaman daha dikkatli davranması şartıyla kendini adadığı ırkçılık karşıtı mücadelesine devam edebilir.

Irkçılık karşıtı Dazlakların karşı karşıya kaldıkları diğer bir eleştiriyse ifade özgürlüğüne bakışlarıdır.

"Faşistlerin konuştuğu dil soykırım ve nefret vaazleri verir ve bunun özgürlükle alakası yoktur, kurtuluşla alakası yoktur; aksine bu, insanları öldürmek, sömürmek, hükmetmek ve hiyerarşiyi devam ettirmekle ilgilidir. Benim bir parçası olmak istediğim ifade özgürlüğü herkesi güçlendirmektir, herkes için kurtuluştur. Faşistlerin konuşmasına izin verilmesinin herkes için gerçek bir özgürlük yaratacağına inanmıyorum. Faşistlerin radyoya ya da herhangi bir yere konuşmaları için davet edilmeleri, yani bence bu engellenmelidir, buna izin verilmemelidir, çünkü gerçek bir kurtuluş için yapıcı değildir" (Jonna).

Faşistlerin dilinin kurtuluş için yapıcı olmadığı doğrudur. Sorun şu ki, ne kadar zarar verici ya da gülünç olursa olsun, farklı düşünceler benimseyen insanlara karşı fiziksel şiddet uygulamak, kesinlikle özgür bir topluma zarar veren bir tür sansürdür. Gönüllü şiddetle desteklenen iyi niyetlerin, ırkçı veya faşist sayılan herhangi bir şeye sansür uygulayan tehlikeli ve yanlış yönlendirilmiş bir harekete dönüşebileceğini görmek zor değildir. Eğer bu gerzekçe sağcı saçmalıklara uygulanan sansürün bir yararı olmuşsa, o da onu gerzek taraftarları arasında daha popüler hale getirmesidir. Yeraltına itildiklerini, zulme ve sansüre uğradıklarını iddia etmeleri, beyaz iktidarcı Dazlakların, kendi değerlerine (daha doğrusu değerlerinin olmayışına) dayanarak insanlara yutturulması mümkün olmayan saçmalıklarının gittikçe yaygınlaşmasına yol açmıştır.

Soulside, Pennsylvania-Annville, 1987

ABD'deki Dazlak hareketi genel olarak bir gençlik hevesine dönüşmüştür. Onların tehditleri sadece hâlâ büyük konserlerde çatıştıkları Punk topluluklarına karşıdır. Amerikalı Dazlakların büyük çoğunluğu ırkçı olmamalarına karşın, vatansever, cahil kabadayılardır. (Dazlakların temiz görünüşünü ve genellikle muhafazakâr görüşlerini de benimseyen Straight Edge Punk'ları saymazsak) Punk'larla Dazlakları, neredeyse hiçbir ortak yönleri olmamasına rağmen benzer müzik zevkleri nedeniyle dolayı sürekli aynı kefeye koyuyorlar. Bu da, Dazlakların desteklediği birçok Punk

müzik grubunun şarkı sözlerini ya okumadıklarını ya da anlamadıklarını gösteriyor.

Geçmişte, şiddet tehdidinden ötürü çok az Punk müzik grubu gösterilerine gelen Dazlaklar aleyhinde açıkça konuşabilmiştir, fakat bu durum giderek değişiyor. Bazı şehirlerde, Dazlakların girmesine izin verilmeyen gösteriler düzenlenmiştir, bazı kulüpler de Dazlakların mantıksızca uyguladığı şiddete tahammül etmeyeceklerini açıkça ifade etmişlerdir. New York'ta ABC No Rio kulübü, daha önce şiddet dolu bir Dazlak/Straight Edge camiası ile ünlenmiş New York'u yaratıcı ve politik olarak etkin bir Punk camiasına doğru değiştirdiği için bu noktada anmak gerekir. Yıllar önce dövüş dolu yarışlardan ibaret olan gösteriler artık neredeyse Dazlaklardan tamamen arınmış, eğlence ve iletişime uygun ortamlardır. ABD'deki gelişmeler, bir bütün olarak Dazlaklardan uzaklaşıldığına işaret ediyor ve yakın gelecekte Dazlakların daha genç Punk Rock camiasında eski formunu bulacağını sanmıyorum.

Bu kitaptaki —Dazlaklar ve diğer konular hakkındaki— bilgileri çoğu ana akım yayınlarda veya kütüphanelerde bulmak mümkün değil. Bu konularda yeterince bilgi sahibi olmadıklarından medya kaynakları Dazlakların ve Punk'ların felsefelerini çarpıtıyorlar. Ele alınan meselelerin özüne ulaşmak, birinci el kaynaklara ulaşmayı gerektirir. Bu kitabın birinci el kaynakları, kişisel deneyimler ve fanzinlerdir.

FANZINE of the Month
BEN IS DEAD
PROFANE EXISTENCE
MAKING PUNK A THREAT AGAIN
MAXIMUMROCKNROLL
CLASS WAR
SEARCH & DESTROY
The original, unedited magazine that the others copied. We still have a few of the 1977-78 issues left. They contain legendary interviews and passionate photographs. Complete essential documentation of the only punk rebellion of the seventies; punk rocks the philosophy and culture. Before the mass media takeover and inevitable cleaning.
Assault With Intent
To F
RAISING HELL
BASTARDS!
Toxik Ephex, Scraps, Christ On Parade
LOS ANGELES
Flip Side
FULGOR
PUNK ROCK GERMS SLASH MORE
MAXIMUMROCKN
MOST
Europe's biggest regularly magazine. send all record notes, articles etc. to:
No. 164
40 PAGES OF SHEER ANARCHY, PUNK AND

"En yaygın zin çeşitlerini sınıflandıracak olsaydım, şöyle sınıflandırırdım (ki bu bir sıralama değildir): sanat (buna çizgi roman, posta sanatı, kolaj çalışmaları dahildir), muhafazakâr-Anayasa taraftarlığı, ekolojik-çevresel, film (genellikle korku-edepsiz-kanlı), şiir, din (pagan-subgenius Discordian-törensel büyücülük), anarşist-sol, müzik, bilim kurgu-fantezi, ana akım edebiyat, Belirlenemeyen Uçan Nesne-Fortean-ruhi-tuhaf, bilimhuysuz şahıslar-barış-savaş karşıtı-toplumsal vicdanı olan, gey-lezbiyen-biseksüel. Küçük çaplı matbaalardan çıkanların %90'ı (biraz zorlama gerektirse de) herhalde bu kategorilere sığdırılabilir" (Mike Gunderloy, *Factsheet Five* editörü, *MRR,* Sayı: 77, Ekim, 1989).

Punk fanzinler (ya da kısaca zinler) Punk'lar arasında kullanılan en yaygın iletişim aracıdır. Punk'lar için Punk'lar tarafından çıkarılıyor ve geniş bir konu yelpazesini kapsıyorlar. Bu kitapta, bilgilerimin çoğunu daha büyük çaplı fanzinlerden (ki genelde binden fazla dağıtılan fanzin büyük fanzin sayılıyor) topladım ve fanzinler bundan sonraki bölümlerde de ana kaynağımdır. Büyük olanların temel konuları genellikle hem müzik hem de siyasettir ve fanzinler yukarıda sözü edilen konulara ender olarak değinirler. Büyük fanzinlere

dayandığım için, diğerlerinin doğrudan Punk dünyasıyla alakalı olmadıklarından dolayı ilginç, eğlenceli ya da ilham verici olmadıklarını söylemiyorum, ancak bizim burada ele aldığımız tartışmalar için fazla kullanışlı değiller. Şiir veya fotoğraftan oluşan fanzinler Punk'ların sanatını ve deneyimlerini diğerleri kadar iyi ifade eder, fakat onları söze dönüştürmek zordur. "Birleşik bir eser koleksiyonu olarak Punk fanzinleri, Punk fenomeni oluşturan çeşitli öğelerin -müzik, felsefe, estetik ve tavır- hepsini ortaya koyar" (Henry, 95).

Fanzinler, 1970'li yıllarda New York ve Londra'daki Punk camiasının büyümesiyle birlikte ortaya çıktı. O dönemdeki en büyük fanzinler İngiltere'den çıkan ***Sniffin' Glue*** ve New York'tan çıkan ***Punk***'tı. Çoğu fanzinlerde olduğu gibi bunlar (profesyonel dergilerin standartlarına göre) kısa ömürlü, baskısı az ve (yine, profesyonel gösterişli magazinlerin standartlarına göre) yayıncılığa çok acemi yaklaşımları olan fanzinlerdi. Fanzinler, cilalı kapakları, dört renkli tam sayfaları ve yüksek bütçeleri olan dergilerle karıştırılmamalı. Çoğu fanzin, fotokopi makinasıyla çoğaltılmış, sayfaları zımbayla tutturulmuş ve genellikle sayfa numaraları, telifleri veya kâr etme olasılıkları yoktur. Bir fanzin editörü olabilmek için insanın tek ihtiyacı olan, kendi düşünceleri ve fikirlerini ifade etme dürtüsüne sahip olması ve ucuz bir fotokopi makinasına ulaşabilmesidir. Fanzinler genelde posta yoluyla dağıtılır, çünkü dükkânlar kâr oranı bu kadar düşük ve okur kitlesi bu kadar sınırlı olan ürünleri ender olarak satar. Yukarıda adı geçen iki fanzin yayından çekilene kadar, o kadar insanı etkilemişti ki, dünya çapında bir Punk ağına ait olan insanların birbirleriyle iletişim kurmalarını mümkün kılan, yerel bir fanzin ağının oluşmasını sağlamıştır.

Fanzin modası Kaliforniya camiasının ilk yıllarında hızla güç kazandı: "Fanzinler, Kaliforniya'daki camianın vazgeçilmez bir parçası oldu. Bunlar, fotokopi makinasıyla çoğaltılmış veya makinayla teksir edilmiş, müzik grupları ve destekleyicilerini konu alan sayfalardan oluşuyordu. ***Flipside*** Whittier'den çıkıyordu, yirmi beş cent'e satılıyordu ve camia ile destekleyicilerine edepsiz, adi ve gençlere özgü bir bakış açısı sunuyordu. ***Flipside***, ***Slash***'ın daha genç, daha kaba tarafıydı. ***Slash*** her zaman biraz entellektüel

iken, ***Flipside*** açık sözlü, aptalca eğlencelliydi" (Craig Lee, ***Hardcore California***, s. 18). ***Slash***'ın tarihe karışmasıyla ***Flipside*** kısa bir zamanda içerisinde Güney Kaliforniya'nın en büyük zini haline geldi. Kendi bölgesine odaklanmasına rağmen, ***Flipside*** Avrupa'nın çeşitli yerlerinde bulunan Punk'larla röportaj yapan ilk 'zinlerdendir. O zamanlardan bu yana ***Flipside*** Punk'la gittikçe daha az ilgilenmeye başlayarak artık özgün editörlerinin katkılarının fazla olmadığı, daha çok "yeni müzik" dergisi halinde geldi. Yine de ***Flipside***, "Bir şahitten fazlası olun" deyişiyle bütün ülkeye ve Avrupa'ya herkesin, kendilerinin yaptığı bu işi yapabileceğini ve yapmaları gerektiğini gösterdi.

1982 yılında San Francisco'da ***Maximum Rock N Roll***'u (***MRR***) çıkarmaya başlayanlar, başarıyla hazırladıkları Punk radyo programının yanına, takip ettikleri ***Flipside***'dan daha fazla siyasi içeriği olan ve daha farklı camiaların da görünür kılındığı yeni bir fanzin kattılar. Sadece Kaliforniya sınırlarında kalmayıp bütün ülke ve dünyaya odaklanmış ***MRR***, kürenin dört bir yanından okurlarının gönderdiği "camia raporları"nı yayınlıyordu. Elli eyaletin hepsinden, Güney Amerika'dan, Japonya'dan, Avrupa'dan (doğusundan ve batısından) ve hatta Sovyet Birliği'nden ilanlar, bağlantılar için adresler ve müzik olayları yayınlayarak gerçekten dünya çapında bir Punk topluluğunun inşasına katkıda bulundu.

Kilkare, Kaliforniya-Fairfield, 1998

MRR, ***Flipside*** hariç bütün büyük Amerikan fanzinlerinden daha uzun ömürlü olmuştur ve yıllar boyunca eşitlikçi politika vurgusuyla binlerce Punk'ın görüşlerini şekillendirmeye yardım etmiştir. "Punk'ın ne olduğunu" tanımlamaya kalkıştığı için çok

eleştirilen editör Tim Yohannon, hiçbir zaman nesnel bir yayıncılık iddiasında olmamıştır. Irkçı bir Dazlak müzik grubunun ilanına uyguladığı sansür, ***Flipside***'in editörleri tarafından sorgulanınca yanıtı şu oldu: "Ben cidden gerici bulduğum ve büyümekte olan bir akılsızlığa katkıda bulunan tutumlara yer vermekten hoşlanmıyorum. Bir 'alternatif' ve tanımı gereği bireyler tarafından yapılan bir iş olarak fanzinin, o bireylerin istediklerini yansıtması gerektiğine inanıyorum. Biz dünyadaki tek fanzin değiliz ve nesnelmişiz gibi davranmaya çalışmıyoruz... Ben sadece bu (ırkçı dazlak) zihniyete herhangi bir şekilde katkıda bulunmak istemiyorum" (Tim Yohannon, ***MRR***, Sayı: 49, Haziran, 1987).

Son birkaç yıldır ***MRR***'nin kadrosu sürekli değişmekte ve fanzin gittikçe büyümektedir. Yenilenmiş bilgisayar donanımı ona daha profesyonel bir görünüş kazandırmıştır (hâlâ siyah beyaz da olsa) ve fanzinin yüzde 95'ini oluşturan dışarıdan gönderilen yazıların sayısının artmasıyla, fanzinin uzunluğu (hâlâ numaralandırılmamış) 150 sayfaya çıkarak ikiye katlanmış durumdadır. Belli politik görüşlerin tutulmasını sağlamaya çalıştığı için hâlâ eleştirilen ***MRR***'ye, meşru eleştirilerin çoğu, fanzinin Punk camiası üzerindeki iktidarının fazla olduğunu düşünenlerden geliyor. Punk'ların büyük bir bölümünün (çoğu zaman sağlıklı bir şüphe veya mizah anlayışıyla yaklaşmasalar da) ***MRR***'nin yazdıklarına tamamen katıldığı ve gönüllü çalışanlarından olumlu eleştiriler alan bir albümün veya fanzinin iyi satıldığı bir gerçek. Pek çok Punk artık kimi destekleyecekleri veya kimi boykot edeceklerini ***MRR***'ye dayanarak belirliyor. Görüşlerinin çoğuna katılsam da, fanzinin yeni gücü oldukça tehlikeli ve bazen bu güç, genç Punk'lar üzerinde büyük etkisi olan köşe yazarları ve çalışanları tarafından da kötüye kullanılıyor.

MRR, hakkında dile getirilen şikâyetlere ve fanzinin olumsuz yönlerine rağmen, aylık olarak amaçlarını yerine getirmekte çok başarılı olmuştur. Bu amaçlar ve ana fikirler şunlardır: "(1) Punk/Hardcore camiası için ilerici tavırların ortaya konulduğu forum ortamı sağlamak. (2) Halk arasında yerel etkinliklerin sürekli çoğalması için bir araç sağlamak. (3) Bizleri, siyasi, toplumsal ve kültürel olarak etkileyen uluslararası değişimlerin belgelenmesini

sağlamak" (Tim Yohannon, *PE,* Sayı: 3, s. 8). Eleştiriler ve Punk camiasının ara sıra yaşadığı kayıtsız tutumlara rağmen, Yohannon *MRR* için şöyle diyor: "(Bence *MRR*) insanlar arasında bağlar oluşturmaya gayret etmeye, eylemci olmaya ve insanları daima olumlu eylemler yapmaya çekmek için çalışmaya devam edecek. Biz, tek başımıza bunu yapamayız, ama (maaş almamak ya da mali durumumuzu yayınlamak gibi) belli doğruluk ve dürüstlük ilkeleri izleyerek, belki bir örnek oluşturabiliriz. Üstelik *MRR* radyo, (artık hayatta olmayan, gönüllüler tarafından işletilerek neredeyse bütün Punk albümlerini ve fanzinlerini posta yoluyla dağıtan bir servis olan) Blacklist Mailorder, (her hafta her yaştan Punk'lara açık olan gösterilere ev sahipliği yapan) Gilman Sokağı Projesi, (Noam Chomsky'nin *Threat By Example* başlıklı kitabı, *Sabotage in the American Workplace* ve *You Don't Have To Fuck People Over to Survive* kitaplarının yayıncısı) Pressure Drop Press ve (bir plak dükkânı ve fanzin kütüphanesi olan) Epicenter gibi projeleri hayal edip hayata geçirerek ve düzenleyerek eylemci de olabiliyoruz. Hiçbiri kâr amaçlı olmayan bu girişimlerin hepsi, kendin yap (KY) anlayışını benimseyerek, iletişimi ve yeraltı mali gücünü iyileştirmeye adanmıştır.(Tim Yohannon, *MRR,* Sayı: 100, Eylül, 1991). *MRR* gerçekten dünya çapında camiadan haberler verdiği, dünyanın dört bir yanındaki Punk'ların görüşlerine yer verdiği ve onlardan gelen yazıları yayınladığı için, bugünkü Punk camiasının düşünceleri ve eylemleriyle ilgili bilgi toplarken, onu ana kaynağım olarak kullanmakta kendimi haklı görüyorum.

MRR'nin daha radikal olan alternatifi Minneapolis fanzini *Profane Existence*'dır. *PE* anarşist yönelimlidir ve politikayla ve politik müzik gruplarıyla hem *Flipside*'dan hem de *MRR*'den daha çok ilgilidir. Fanzin, 1989 yılında çıkmaya başlar ve çok daha kısa olmasına rağmen ilk on sayısının mizanpajı aynen *MRR*'nin A4 boyutu gibidir. Açıklanmayan nedenlerle, popüler solcu gazeteleri baz alarak bu formattan vazgeçerek ufak resimli gazete formatını benimsemeye başlar. Biz okuyucuların şansına, editörler fanzinin içeriğini de arttırarak eski formata dönerler. *PE* en büyük fanzinlerden biri haline gelir ve açıkça saldırgan olan politik duruşu sayesinde Avru-

Los Crudos, Teksas-Corpus Christi, 1995

pa'da geniş bir okuyucu kitlesi kazanır. Çalışanları gayet açık bir biçimde İngilizlerin erken politik Punk'larından etkilenmiş ve görünüşe göre kendilerini bu işe adamış şahsiyetlerdir. Bu kitap basıldığı zaman *PE* ancak üç senedir çıkıyordu. O zamandan bu yana Punk'lar arasındaki etkisi ve popülaritesi açısından *MRR*'den sonra ikinci sırada yer alıyor. Editörler: "her sayıyı, kendi etkinliklerimiz hakkında bilgi ulaştırmanın yanı sıra anarşist ve/veya Punk kültürü ve aktivizmiyle ilgilenenler için bir kaynak olmak amacıyla yayınlıyoruz. Ayrıca toplumu bir bütün olarak bölen ve yatıştıran yabancılaşma engellerini aşmak amacıyla da yayınlıyoruz. Eğer politikalarımız veya tavırlarımız sizi herhangi bir şekilde rencide ediyorsa... çektirin gidin!" (*PE*, Sayı: 13, Ocak 1992, s. 1).

Kuzey Amerika ve Avrupa'nın her yerinde okunan fanzinler sadece *Flipside*, *MRR* ve *PE* değil, fakat bunlar etkileri en büyük olanlardır. Her Avrupa ülkesinin büyük ve küçük fanzinlerden oluşan bir fanzin koleksiyonu var, fakat bunlar genelde yayınlandığı ülkenin dilinde yazılır ve daha çok yerel haberler verir. Bu üçü birçok ülkede okunuyor ve çeşitli ülkelerde olup bitenlerin haberlerini veriyor. Bunlar ve diğer fanzinler Punk camiasının tutumlarının ve hareketlerinin raporlarını verdikleri gibi, camianın takip ettiği yolu belirlemekte de rol oynuyor. Son yirmi sene boyunca binlerce fanzin üretilmiştir. Bu üçünün ana kaynak olarak kullanıl-

ması, her birinin Punk camiasında kolay ulaşılabilir olmasından ve gördükleri genel kabulden dolayıdır.

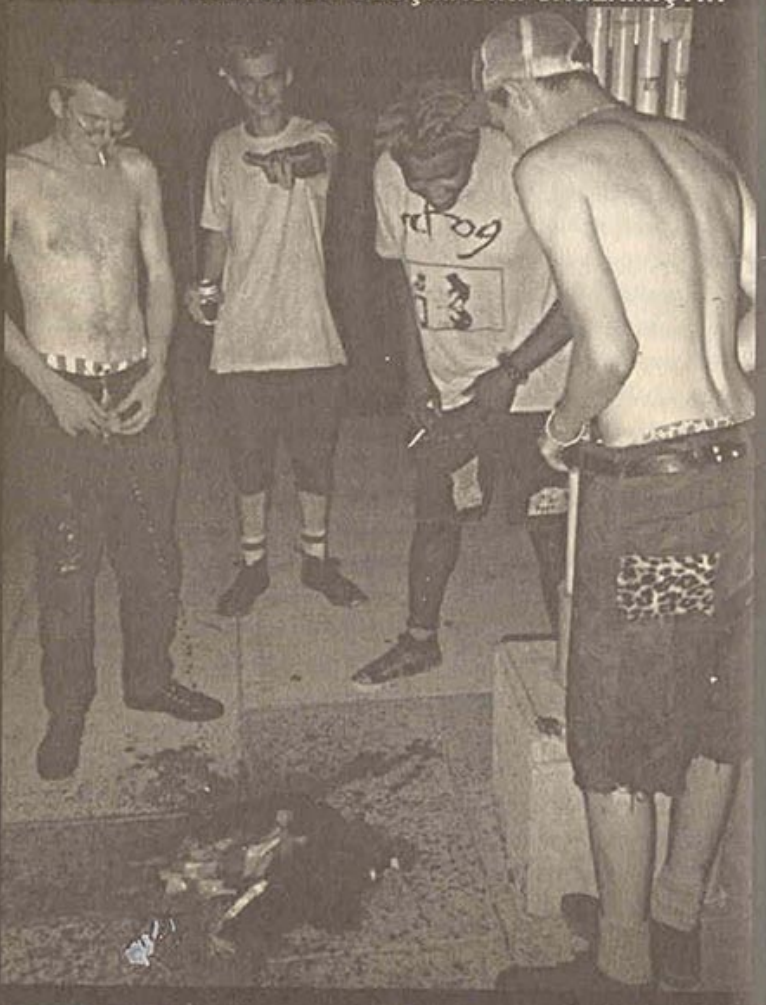
Bu noktada, fanzin dünyasıyla ilgili olan bu bölümü, yaşanan bazı değişiklikler nedeniyle güncelleştirmek gerek. Birinci değişiklik, fanzinlerde hem sayı hem de popülarite açısından yaşanan patlamadır. Büyük dağıtımcılar ve mağaza zincirleri, onları satışa sunmak, gazete ve dergi raflarında sergilemek için fanzinleri kabul etmeye başladı. Bu, birçok fanzin için daha geniş kitlelere ulaşmalarını sağlayan müthiş bir fırsat; aynı zamanda en ucra kasabada yaşayan bir çocuk için de yeraltı kültürüyle tanışma fırsatı sunuyor. Bunun olumsuz tarafı ise, bu gelişmeyle fanzinlerin, bazen daha geniş kitleler tarafından kabul edilebilmek için daha "profesyonel" olma veya ana akıma layık olma baskısını yaşamasıdır. Tower Records dükkânlarındaki rafları tıka basa dolduran bir sürü Punk fanzininin karbon kopyası artık piyasadadır. Profesyonelce tasarlanmış ve tamamen ilan, eleştiri ve sıkıcı röportajlardan oluşan fanzinlerle bu kekler, kendilerinden önce gelen daha kaba, daha tutkulu fanzinlerin yaratıcılığı ve yürekliliğini sergilemiyorlar. Ayrıca, artık fanzinler hakkında yazılan kitapların olağanlaşmasıyla birlikte tükenmiş fanzinlerin sayılarını bir araya getiren büyük formatlı kitaplar da yaygınlaştı.

Bu yıl, Tim Yohannon'un ölümüyle ***MRR*** daha genç, daha deneyimsiz bir tayfanın elinde kaldı. Umarım, artık sadece belli Punk müzik türlerine odaklanan ***MRR***'yi hazırlarken tayfa, Yohannon'un dergisinin asi sosyal mesajlar yükleme mirasını unutmazlar. ***Profane Existence*** 1999 yılından sonra yayınlanmayacak. Bu, zaten kıtlık yaşayan anarşist Punk camiasında koskocaman bir boşluk yaratacak. Ne mutlu ki, onlar bize ***Makin' Punk a Threat Again*** (Punk'ın Yeniden Bir Tehdit Olmasını Sağlamak) diye mükemmel bir kitap bırakarak aramızdan ayrıldılar. O kitabı alın.

İster küçük ister büyük olsunlar, bütün fanzinlerin amacı aynıdır: Punk kültürünü ve felsefesini tanımlayan fikirlerin iletişimini sağlamak. Böylece fanzinler, anarşi, cinsellikle ilgili meseleler, çevresel felsefeler ve Punk'ın ticari politikalarının ayrıntılarını göstermek için kullanılabilirler.

ANARŞİZM

VAR OLAN SİSTEMLERE BİR ALTERNATİF. NEDİR VE NEDEN DÜNYANIN HER YERİNDEKİ PUNK'LAR TARAFINDAN BENİMSENİYOR. "SATIN ALINMIŞ" POLİTİKACILARIN BAŞARISIZLIĞI, BU VAMPİRLER OLMAZSA HEPİMİZ DAHA İYİ DURUMDA OLACAĞIZ FİKRİNE AÇIK OLAN BİR KARŞIT KÜLTÜRÜN OLUŞMASINI SAĞLAMIŞTIR

"Her tür devlet gereksizdir ve istenilmez. Devlet, toplumun kendi kendine sağlayamayacağı herhangi bir hizmet sağlamaz. Kimsenin bize neler yapacağımızı söylemesine, hayatımızı nasıl idare edeceğimizi emretmesine ihtiyacımız yok; kimsenin vergiler, kurallar ve kanunlarla bizi taciz etmesine ve emeğimizi sömürerek şatafatlı yaşamlarını sürdürmesine ihtiyacımız yok" (Anarşist Gençler Federasyonu - Anarchist Youth Federation [AYF], *Profane Existence*, Sayı: 5, Ağustos, 1990, s. 38).

İş siyasi ideolojiyi seçmeye gelince, Punk'ların büyük çoğunluğu anarşizmi tercih ediyorlar. Kapitalizm veya komünizmin herhangi bir türünün devam etmesini destekleyen neredeyse hiç yok. Bu, bütün Punk'ların, Anarşizm'in tarihi ve kuramı hakkında çok okudukları anlamına gelmez, fakat çoğu, Anarşizm'in resmi devletin veya hükümdarların olmaması, bireysel özgürlük ve sorumluluğa değer verilmesi ilkeleri çerçevesinde oluşturulan bir inancı paylaşıyorlardır (kim paylaşmaz ki). Minneapolis'den çıkan fanzin ***Profane Existence***, Kuzey Amerika'daki en büyük anarşist fanzindir ve içerdiği müzik ve politik bilgiler, anarşist bakış açısından aktarılmaktadır. Daha entelektüel/aktivist eğilimli okurlara hitap eden ve Punk hareketinin müzik tarafını safdışı bırakarak salt politik formatı benimseyen başka değerli birçok fanzin de vardır.

Avrupa camiasının, Kuzey Amerika'daki akranlarından daha fazla anarşist fanzin ve müzik üretmesinin sonucu olarak, Avrupalı Punk'lar tarihsel olarak daha politik olmuşlardır. Bu fanzinlerin yaratıcıları ve editörleri, görünür bir biçimde politik eğilimi olan ikinci dalga Avrupa Punk'ından (1980-1984) etkilendiler. Örneğin Birleşik Krallık'taki **Crass**, **Conflict** ve **Discharge**; Hollanda'daki **The Ex** ve **BGK** ile ABD'deki **MDC** ve **Dead Kennedys** müzik grupları, birçok Punk'ı sırf Rock'N'Roll'cu olmaktan çıkararak, asi düşünürlere dönüştürdüler. Bu müzik gruplarının ideolojileri, Punk müziğinin yelpazesinin her yerinde, her tür müzik çalan birçok grup tarafından sürdürülüyor. Şikago'daki **Los Crudos**'un hararetli politik thrash müziği nasıl zulmün yüzüne haykırıyorsa, **Propaghandi**'nin

açıkça sınıf bilinci taşıyan şarkıları, kulağa hoş gelen ve akılda kalan pop Punk tarzına mükemmelce oturuyor. Bu müzik gruplarının bir sonucu olarak, binlerce genç insan kendini "anarşist" olarak nitelendiriyor ve mevcut devlet rejimlerine karşı kin besliyor.

"Uygarlık dediğimiz şeyin ilk aşamalarında birkaç insan, kendileri adına başka insanları çalıştırarak rahat bir yaşam sürdürebileceklerinin ve onların sırtından zengin olabileceklerinin farkına varmış. Bu insanlar, kendilerini kabile reisi, şaman, kral veya rahip olarak atamak için kurnazlık veya fiziki kuvvet kullanmışlar. Tehdit ve batıl inançlar kullanarak insanları hizaya getirmişler. Ara sıra tebaaları başkaldırırdı ve onlar, ya tebaalarının yatışmalarını sağlayabilecek kadar reform bahşederdi ya da yerlerini yeni hükümdarlara devrederlerdi. İşte devletin doğası böyledir" (Felix, "Professor Felix's Very Short History of Anarchism", ***Profane Existence***, Sayı: 1, Aralık, 1989, s. 13).

Punk'lar, dünyanın mevcut sistemlerine, kısırdöngü haline gelmiş devrimlerle sonrasında yaşanan baskı ortamlarına karşı bir alternatif olan anarşizme yöneliyor. Devletlerin (veya genel olarak hiyerarşilerin) doğası gereği, onların altında yaşayan (veya onlar tarafından etkilenen) insanlar baskı altında tutulur ve sömürülür. Gençlik veya burjuva karşıt-kültürlerden farklı olarak Punk'lar, komünizmi ve geleneksel demokratik devletlerin sol kanatlarının yanı sıra kapitalizmi de reddederler. İktidarda olan partilerin uyguladığı reformlar çoğu zaman devletçi (yani resmi devletin sürdürülmesinden yana olan) veya yüzeysel bulunarak kınanır. Reformlar, insanları özgürleştirmek için değil, onları teskin etmek için yapılır. Komünizme gelince, birçok Punk, komünist hareketin en azından sözde geçerli olan kadın hakları ve işçi sınıfı desteği konusunda anlaşmaktadır ve kapitalist toplumdan aynı derecede hazzetmemektedirler. Punk topluluğunun birçok üyesi, belli başlı konularla ilgili, görünüşe göre benzer amaçları olduğu için Spartacist League, Devrimci Komünist Parti (Revolutionary Communist Party - RCP) ve başka Marksist/Leninist/Troçkist grupların düzenlediği eylemlere katılmışlardır. Anarşistler ve tarih hakkında okuyan herhangi bir kimse, komünizmin gerçeklerinin ideal anarşist devletin amaçlarından uzak olduğunun farkına varır.

"Yeni Dünya Düzenine Hoş Geldiniz"- Washington, D.C., 1991

"Komünist grupların muhalefet yaparken söyledikleri, iktidardayken dile getirdiklerinden tamamen farklıdır. Onlar komünizmi, kapitalistlerin baskılarına ve zulmüne karşı eşitlik ve adalet adına mücadele eden asil bir hareket olarak gösterirler. Ama gerçek olan, sol- partilerin doğası gereği otoriter olduklarıdır. Felsefesinin bir parçası olarak bir insanın diğerine hükmetmesini savunan her sistem zulüm olasılığını barındırır. Komünist gruplar halk kitlelerinin özgürleşmesi için değil, kendilerinin iktidara gelmesi için mücadele eder. İktidara gelince de, iktidarlarını sürdürebilmek için bütün hükümetlerin uyguladığı baskıları onlar da uyguluyor" (Felix ve Rat, "Revolt Against Communism" [Komünizme Karşı Başkaldırma], *PE*, Sayı: 2, Şubat, 1990, s. 22).

Komünizmin zulmünü gösteren kanıtlar, sadece mevcut baskıcı rejimlerden değil, anarşistlerin, totaliter komünist kuvvetlerin ihanetine uğradıkları ve onlar tarafından ezildikleri 1921 yılında yaşanan Kronstadt Ayaklanması, 1918-1921 yılları arasında yaşanan Ukranya Anarşizm Hareketi ve 1936-1939 yıllarının İspanyol İç Savaşı'nda da bulunabilir. Komünist rejimler, sonuçları itibariyle tahttan indirilen rejimlerden illa ki farklı olmuyor, en azından hükmedilen

tebaalarına göre pek bir şey değişmiyor. Devrimlerin amacı, basit bir hükümdar değiş tokuşu anlamına gelmemeli. "Bu yüzyılda devrim, sadece kapitalist sistemleri devredip yerine eşit derecede ya da daha baskıcı olan kendi sistemlerini devreye sokan komünist örgütlerin profesyonel sınıfı tarafından idare edilen devrim anlamına gelmiştir" (Minnesota müzik grubu **Destroy**, ***PE***, Sayı: 1, s. 29). Bu anlamda devrimler kısırdöngü haline gelmiştir; hoşnutsuz olanların başkaldırmaları ancak başka bir hoşnutsuz sınıfı yaratmaya yarıyor. Komünizm, anarşizmin sağladığı özgürlük derecesini sağlamıyor; dolayısıyla güya düşmanı olan kapitalizmden daha çok tercih edilen bir sistem olmamalıdır.

Punk hareketi başta, sahte demokratik politikaları benimseyen kapitalist ülkelerde oluştu. Bu nedenle kapitalizm ve onun neden olduğu sorunlar politik Punk'ların ilk hedefi olmuştur. Evsizlik, sınıfçılık ve işyerinde yaşanan sömürü, açgözlülük üzerine kurulan bir sistemin bazı sonuçları olarak görülmektedir. Kapitalist sistem, toplumun bazı üyelerinin bolluk içinde yaşamalarını sağlarken, bu durum o bolluktan mahrum bırakılan insanların sömürülmesiyle

Ruin, Maryland-Baltimore, 1986

doğrudan ilişkilidir. Bir insanın dürüstçe çalışarak zengin olabilme inancı, tekrar tekrar aksi kanıtlarla yıkılmıştır. Eğer bu gerçek olsaydı, ben ve ailem dahil olmak üzere alt sınıfın şu anki birçok mensubunun keyifleri tıkırında olurdu.

Kapitalist toplumda başarı, insanın sahip olduğu para ve mal ölçüsüyle tanımlanır. Bu tanımı kullanarak, kendi konumlarından tatmin olan ve fakir duruma düşmekten korkan orta sınıfın "hali vakti"nin herhangi bir radikal değişime direnebilecek kadar "yerinde" olduğunu söleyebiliriz. Gerçek durumunun farkında olması gereken (ki birçoğu bunun farkındadır) gelir düzeyi düşük olanlar bile orta sınıf bolluğundan bir parça koparabilme olasılığı için çalışırlar. İnsanların yiyecek yerine müzik setleri ve televizyonları yağmalamaları, daha iyi bir yaşamın daha çok para ve daha çok mal anlamına geldiği konusunda ikna olduklarının bir göstergesidir.

Paranın ve belli lükslerin, hayatı kolaylaştırdığı şüphesiz doğrudur, fakat başarı ve başarısızlığı bu ölçülere tabi tutmak tehlikeli imalar barındırır. "Kapitalizm, herkesin kendi kârını azamiye çıkarmaya çalıştığının farz edildiği kuramsal bir modele dayanır. Üstelik, insanlar çoğunlukla, etraflarındaki her şeyi metaya dönüştürerek bu modele uymuştur" ("New World Order," ***MRR***, Sayı: 98, Temmuz, 1991). Çevrenin şu an karşı karşıya kaldığı tehlike ve felaketler bunu aşikâr bir biçimde kanıtlıyor. İktisatçılar, yaşanacak kayıpları hesaba katmadan çevresel ürünlerin değerini hesapladıkları zaman, gelecek insan kuşakları ve şimdiki bitki ve hayvan türleri için kesin bir felakete yol açmış oluyorlar. Daha uç vakalarda, "bu düşünce biçimi, insanlar ve insanlar arasındaki çatışmanın bir bütün olarak mal haline geldiği savaş zamanlarında en kritik noktasına ulaşır; öldürmek anlamını yitirir" (a.g.e.). Bu çok önemli bir nokta ve bunu vurgulamak için Orta Doğu'da yaşanan Körfez Savaşı'nı örnek verebiliriz.

Kapitalizmin yamyamlık olduğu tekrar tekrar söylenmiştir. Bu ifade genellikle büyük şirket sahipleri veya yöneticilerinin, kâr sağlamak isteğiyle nasıl diğer insanları sömürdüğüne işaret ederken kullanılır. Kapitalizm çoğu zaman sanki belli bir grup insanın ıstırabından kuvvet bularak büyüyor gibi görünüyor. Körfez

Savaşı sırasında her iki tarafın askerleri, kâr kaybını önlemenin yanı sıra işleri çoğaltmak için araç olarak kullanılmışlardır. "Bu savaşla ilgili bazı gerçeklerin doğruluğu tartışılmaz: Yüz binlerce masum insan hayatını kaybetmiş; bir uygarlık yok edilmiştir. Kapitalist Amerika'da ise savaşın ima ettikleri oldukça farklıydı: Bundan kazanılacak çok para vardı" (a.g.e.). Bu savaşın neden yanlış olduğu ve neden meşru olmadığının (sanki herhangi bir savaş meşru olabilirmiş gibi) açıkça ortada olan nedenlerine girmeden önce savaşın bazı ekonomik sonuçlarına bakalım. Birileri, Çöl Fırtınası tişörtleri, videoları, televizyon programları ve tampon çıkartmaları gibisinden ürünlerini satabilmek için ırkçı sloganları ve birçok insanın ölümünü kendi çıkarına kullandı. Kâr kategorisinde en çok "kazananlar" büyük olasılıkla petrol şirketleriydi ve popüler savaş karşıtı slogan "petrol için kan dökülmesin"in yerine "kâr için kan dökülmesin" daha doğru olurdu.

ABD için savaşın toplam maliyeti yaklaşık altmış milyar dolar olarak hesaplanmıştır. (Bu rakam, sayılarını tam bilemediğimiz yaşamlarını yitiren müttefik askerlerini içermediği gibi, Irak'ın kayıplarını hiçbir şekilde hesaba katmıyor). Eğer bu rakamın doğru olduğunu kabul edersek -ki bu ahlaki bir suç sayılır aslında- Amerika'nın bu savaştan elde ettiği kâra dair daha fazla bilgiye ulaşırız. "Müttefiklerin şimdiye kadar 57 milyar dolarlık katkısı olmuştur savaşa; buna Suudi Arabistan'la Kuveyt'in yeni silah satışları için yaptıkları 18 milyar dolarlık peşin ödeme eklenince, ABD hükümeti için bu savaşın sonuçta gayet kârlı bir girişim olduğu ortaya çıkıyor" (a.g.e.). Sadece hükümet değil, Irak'ı yeniden yapılandıracak büyük inşaat

Stratford Mercenaries,
Bayview San Francisco, 1997

şirketleri de iyi mangır biriktirecekti. Ne kadar çok hasar varsa, o kadar yeniden yapılandırma vardır, dolayısıyla o kadar da kâr var demektir.

Savaştan kâr sağlamak sapıkça bir şey gibi gelebilir insana, ama gerçekleşen aynen budur. Birilerinin, ekonomiyi ve kişisel kârları iyileştirmek, işsizlik oranını düşürmek ve vatanseverlik hararetini artırmak için beyan edilen bir askeri hedefin aldatıcı görünüşünün arkasında gizlenerek bir savaş çıkarmayı arzulayacağına inanmak çok mu gerçek dışı? "Böylesi fenomenleri açıklamak için bazıları ayrıntılarla bezenmiş komplo teorileri türetirlerdi, fakat bize göre bu tür teorilere ihtiyaç yoktur. Gerçek ise hilekâr düzenin esas yüzünü ortaya koyuyor: Savaştan kâr elde etmek, her şeyi, sahip olduğu tek değeri olan 'serbest piyasa' tarafından belirlenen bir mala dönüştüren kapitalist sistemde rasyonel bir eylemdir" (a.g.e.). Dolayısıyla kapitalizm, sermaye elde etmek için insanları insanlıktan çıkarmak ve onları (ve belki de hayvanları/doğal çevreyi) sömürmekle temellendirildiği sürece anarşistler tarafından kabul edilemez. Anarşistlerin, kapitalizmi ve sahte demokratik devleti reddetmeleri için daha çok neden var. Bunların bazılarına daha sonra değineceğiz.

Anarşist Punk'lar, demokrasinin radikal, liberal veya aşırı solcu olarak tanımlanan kesimleriyle örtüşen birçok inanca sahip görünüyorlar. Kadın ve eşcinsel haklarının ve ırklar arası eşitliğin savunulması hem liberallerin hem de anarşistlerin bir şekilde resmen kabul ettiği ilkelerdir. Ancak bu benzerlikler, anarşistlerin Sol'u, Sağ'ı kınadıkları kadar (bazen de daha fazla) kınamalarına engel olmuyor. "Anarşistlerin, solcu gruplarla koalisyon oluşturabilmeleri ve onlarla birlikte çalışabilmeleri biraz tuhaf görünüyor. Gerçekte anarşizm, sağcı gruplara karşı olduğu kadar sol politikalarına da muhafet ediyor" (Felix ve Rat, *PE*, Sayı: 2). Yine Körfez Savaşı, Sol ile anarşistlerin arasındaki farklılıkları örnekliyor.

Sol'un protesto gösterileri ve direnme çabaları, aslında "radikal eşitçiliği destekleyen ilkesel bir tutumu benimsemeye" gönülsüz olduklarını gösterdi ("New World Order", *MRR*, Sayı: 99, Ağustos, 1991). Genel olarak anarşistlerin Sol'a dair görüşü,

Sol'un "Devlet'e doğrudan karşı durmasını gerektirecek" herhangi bir şeyden uzak durduğudur (a.g.e.). Ben şahsen Washington D.C.'deki en büyük protestoya katıldım ve bu deneyimden yola çıkarak anarşistlerin bu iddiasını doğrulayabilirim. Protesto gösterisi, kendilerini pazarlamak için ellerinden geleni yapan ve mallarını satmaya çalışan birkaç liberal grup tarafından düzenlendi. "Hareketin liderleri göstericileri, slogancılara uymaya ve zincirleri kırma riskine girmektense 'medeni insanlar gibi' onları şakırdatmaya çağırdılar. Yürüyüşçülere, kaldırımda yürümeleri ve medya için görgü kurallarına göre davranmaları emredildi; kendiliğinden gelişen, yaratıcı muhalif hareketlerde bulunmalarından vazgeçirilmeye çalışıldı. Farklı görüşleri savunanlar için de, herkese haddini bildiren 'barış gözlemcileri' görev başındaydı" (a.g.e.).

Koalisyon oluşturma süreci kimi zaman, katılımın geniş kitleler halinde sağlandığı, birbirlerine bağlı birkaç meseleyle ilgili protesto gösterileri ile sonuçlanabilir. Ama söz konusu protesto gösterisinde bu, ancak protestonun mesajını yumuşatmaya yaramış gibi görünüyordu. İnsanlara rahatsız edici gelen, Irak'ı destekleyen gülünç sloganlarıyla bir komünist grup haricinde, mevcut grupların herhangi birini rencide etmemek için, protesto hareketinin sloganı "Askerlerimizi hemen eve getirin!" oldu. Birçok Punk ise zamanla daha keskin olan "Askerleri siktir et" sloganını tercih etmeye başladı; böyle söylerken, insan hayatını değersizleştirmek gibi bir amaçları yoktu. Askerleri, önlerine geleni imha etme ve hayatları yok etme misyonlarında desteklemek ya da (daha az değerli olan askerleri değil de özellikle) onları eve getirerek tehlikeden uzaklaştırmak, durumu sınırlı veya yanlış algılamak anlamına gelirdi. "Protestocular savaşı, kolay sindirilen tek bir meseleye indirgediler: Ordu sorun değil, sorun sadece bu savaştır. Böylece barış hareketi, ana akımın vatansever yalanlarını destekleyerek bu yalanların altını çizmiş oldu; bunu, muhalefeti alternatif bir ulusal çıkar çerçevesinde sunarak yaptılar: 'Barışı Savunmak, Vatanseverliktir!' Gerçekten barış isteyen insan, vatanseverliği reddedip bu ülkenin baskı ve sömürgecilik üzerinde kurulduğunu anlamalıdır" (a.g.e.). Bütün bunlardan sonra, Punk'ların pek vatansever olmadıkları anlaşılmıştır herhalde. "Benim için

hem vatansever olmak hem de çoğunluğa muhalefet etmek ikiyüzlülük olurdu. Bence bu ülkenin kötü noktalarını desteklemeden iyi noktalarını desteklemek mümkün değildir. Ölüm, işkence ve istismar bu ülke eliyle gerçekleştiği zaman; gözümde, aklımda ve yüreğimde, kötü noktalar kesinlikle iyi noktalardan daha ağır basıyor" (Martin Sprouse, ***MRR***, Sayı: 39, Ağustos, 1986).

Protesto gösterileri ve Sol'un bir bütün olarak savaşa yaklaşımı genel bir çaresizlik hissini ve bireyin güçsüzlüğünü destekliyor gibiydi. Savaşa karşı çıkmanın tek yolu sanki bir gruba katılıp gücü grubun liderlerinin eline bırakmaktı. Medya, sadece liderlerin ve ünlü insanların nadiren verdiği demeçlerle ilgileniyordu. Bir insanın yapabildiği tek şey, bir tişört satın almak ya da mektup yazmaktı. Sol için, protesto yöntemleri önceden belirlenir ve kurallara sıkı bir biçimde uyulur. "Böylece otorite, hiyerarşi ve kâr odaklı düzenlerin güçlerinin nasıl ve neden Körfez'deki çatışmadan sorumlu olduklarını dile getirilmeden bu düzenlerin varlığı sürdürülmüştür; verilen emirlere uyan bir asker kendini hiç yabancı hissetmezdi. Bu protesto gösterilerinin mesajı açıktı: (mümkün olduğunca mütevazı bir biçimde) onlara kızgın olduğunu söyle, sonra evine gidip televizyon seyret" ("New World Order", ***MRR***, Sayı: 99, Ağustos, 1991).

Körfez Savaşı'na karşı direnişin özellikleri ve başarısızlıkları, Sol'un her zaman içinde barındırdığı parçalardır. Anarşistler, Solcu liderlerin destekçilerine karşı sergiledikleri idarecilik yöntemleri ve otoriter tavırlarla Sol grupların üyelerinin kör bir biçimde otoriteyi kabul etme istekliliğini itici buluyor. "Resmi Sol, sıklıkla profesyonellik maskesinin arkasında gizlenerek bürokrasi ve adi statü mücadeleleriyle değişimi bastıran, tek meseleye odaklanmış kariyerci profesyonellerin hâkimiyeti altında" (a.g.e.). Komünistlerle benzerlik göstererek Sol, memnuniyetsiz insanları arayıp buluyor ve onlara "kaçınılmaz olarak onları harcayacak 'ilerici' siyasetçiler için çaba sarf ederek oy toplamak ya da kabul edilse bile hiçbir zaman yürürlüğe girmeyecek olan yasalar için imza kampanyaları gibi can sıkıcı işler yaptırıyorlar" (a.g.e.). Kâr amaçlı olmayan, belli bir "mücadele"ye adanmış gruplar için çalışarak zaman geçirenler bunun gerçekliğini doğrulayabilir. Demokratik Sol'un bazı iyi işler yaptığı

"Allahsız, Efendisiz"

aşikârdır, fakat anarşistler bu iyilikleri sadece teskinler olarak görüyor, gerçek değişimler olarak değil. Sol politiklara karşı yönelttikleri temel eleştiri, zaten çürük ve zarar verici olan bir sistemin içinde çalışarak değişim sağlamaya uğraşmalarıdır. İyileştirme önerisi ne kadar iyi olursa olsun, anarşistler ancak toptan değişimle tatmin olacaklardır.

"Milyonlarca Amerikalı, kendi hayatları ve her seviyedeki hükümdarlarıyla derinden bir tatminsizlik hissediyor. Ancak bu insanlar daha devrimci olamamışlardır, çünkü onlar demokrasinin kurumlarına hâlâ inanıyorlar... İnsanlar, kendilerine önderlik yapacak doğru insanları seçebileceklerine inandıkları sürece, 'demokrasi efsanesi' maalesef devam edecektir" (Jon George, *PE*, Sayı: 11/12, Sonbahar, 1991). İlerici ve solcu politikaları idare eden itici güç kesinlikle bu "demokrasi efsanesi"dir. Elbette ki bir yerlerde hem seçilip hem de olumlu değişimler sağlayabilecek, iyi, dürüst politikacıların olduğuna inanmak çekicidir. Bunun yerine, ancak statükoya olan bağlılığı konusunda (ya sözde ya da davranışta) dürüst olanlar hükmetmek için uygun adaylar gibi görünmektedir.

Eğer "iyi" liderler seçmek mümkün olsaydı da bir sorun olurdu: bireyin ve topluluğun kendi sorunlarını çözebileceklerine inanmayan reformcular bunun yerine reformcu, insanların kendi işlerini idare edemeyeceklerine, dolayısıyla başarılıyla bizi daha iyisine götürebilecek bir otoriteye ihtiyaç duyduklarına inanır. "Devletin bizi daha adil bir topluma doğru götürecek sosyal reformları gerçekleştireceklerine inanarak ona güvenmenin çok

yanlış olduğunu düşünüyorum, çünkü her devletçi toplum sınıf ayrımcılığı ve eşitsizlikle temellendirilmiş olacaktır" (Felix, ***PE***, Sayı: 13, Mart, 1992, s. 6). Sol'un desteklediği tarz reformlar, hastalığın kendisinden çok, sistemin semptonlarına saldırır. Evsiz barksız, yoksul insanların sorunları, kapitalist kuralların neden olduğu bütün bu açgözlü çürük sistem suçlanmadan çözülmeye çalışılır. "Binlerce akıllı ve içten ilgili bireyin kendini, hâkim olan iktidardaki sistemi hiçbir şekilde sarsmayacak yüzeysel reformlara adaması ancak iktidardaki sınıfın ve devletin işine yarar" (a.g.e.). Böylece Punk anarşist mevcut devletlerin işleyiş tarzlarını reddeder. Şimdi önemli olan, onların mümkün olan (ya da itiraf edildiği gibi sıklıkla mümkün olmayan) anarşi fikrinin ne olduğuna ve eleştirdiklerinden nasıl farklı olduğuna bakmaktır.

Anarşi ve ima ettikleriyle ciddi olarak ilgilenen ilk Punk müzik grubu İngiliz **Crass**'tı. Müzik grubunun doğuşu ve maceralarının ayrıntıları için, grubun kurucusu Penny Rimbaud'ın kitabı ***Shibboleth***'i okuyun. Bir müzik grubu oluşturdukları kadar bir topluluk da oluşturuyorlardı, çünkü ayrıca filmler yaparak gazete çıkarmanın yanı sıra bir de müzik şirketi idare ediyorlardı. Müzik grubu 1978 yılında, Punk'ın gittikçe moda olmasına ve kabul edilirliğinin yükselmesine karşı bir tepki olarak kurulmuştur. Satış konusunda da başkalarının takip ettiği standartların temellerini attıklarından, daha sonra onların ticari çalışma yöntemlerinden de söz edilecektir. Barışseverlikle* ilgili görüşlerine itiraz eden bazı anarşist Punk'lar haricinde, bu grubun Punk anarşist ideali için önemli standartlar oluşturdukları konusunda herkes hemfikirdir.

"Anarşi, bireyi zorla idare etmeye çalışmayan tek politik düşüncedir." (**Crass**, ***Flipside***, Sayı: 23, Mart, 1981). **Crass**, hem sağ hem de sol partileri, güç kullanarak insanları idare ettiklerini ve tehdit ederek zorladıklarını çalıştıklarını söyleyerek ikisini de kınıyor.

*Türkçe'ye çoğunlukla "pasifizm/pasifist" olarak çevrilen "pacifism/pacifist" sözcüğünü "barışseverlik/barışsever (biri)" olarak çevirmemizin nedeni sözcüğün asıl kökenine sadık kalmak isteğimizdir; çünkü bazen sanıldığının aksine bu sözcüğün kökeni ("passive") edilgen değil, ("peace") barıştır, dolayısıyla şiddete karşıtlığı anlamını içerse de "pasif/edilgen" anlamını taşımaz. (ç.n.)

Devlet fikrini benimsemek insanların, devlete boyun eğerek hayatlarının bir yönünü (bazı durumlarda hayatlarının tümünü) ona teslim etmelerinin gerektiğini kabul etmek anlamına gelir. "Anarşi, söz konusu Devlet idaresinin reddedilmesine ve bireyin, politik manipülasyon yerine, kişisel seçimine göre yaşamak talebini temsil eder" (a.g.e.). İdareyi reddetmek bir miktar kişisel sorumluluğu üstlenmeyi gerektirir. Hükümet bir sürü kargaşa yaratıyor gibi görünse de, daha az kişisel sorumluluğu gerektirdiği için onun boyunduruğu altında yaşamak gerçekten daha kolay olabilir. "Başkaları tarafından idare edilmeyi reddederek kendi hayatını kendi ellerine almış oluyorsun ve bu, yaygın olan anarşi eşittir kaos fikrinin aksine, kişisel düzenin başlangıcıdır... Anarşizmin var olması, herkesin sadece kendi çıkarlarına göre hareket ettiği kaotik bir düzensizlik hali demek değildir" (a.g.e.). Aksine, bireylerin güven ve saygı içinde başka bireylerle birlikte yaşamaları demektir.

Anarşistlerin, kişisel seçimine göre yaşanan bir hayatın mevcut toplumdan farklı olmasını nasıl sağlayacakları sorusu onları bir çıkmaza sürüklüyor. Anarşistlerin kimseye zorla herhangi bir şeyi kabul ettiremeyecekleri ortadayken, sınır tanımayan önyargılar ve açgözlülüğün önlenmesi için gerekli olan bir tür öğrenme ve içselleştirme sürecinin olmasını bekliyorlar. "Başka insanlara (ve mallara) karşı saygı gösterilmesi basitçe talep edilebilecek bir şey değil; bunun öğretilmesi gerekiyor. Bizi hayatımız boyunca sürekli bir toplumsallaştırma sürecinden geçirerek pekiştirilen açgözlülüğe ve benliğe yaptığı vurguyla başka insanlara karşı birer nesnelermiş gibi davranma tavrını besleyen, kapitalist toplumdur" (anonim bir mektup, *PE*, Sayı: 5). Başka bir deyişle, anarşist insan, ya da olumlu ve kalıcı değişimi isteyen herhangi bir kimse, başarılı, özgür bir toplum yaratmak için insanla ilgili konularda diğer insanlara kendi düşünce tarzını öğretmeye ya da bu düşünce tarzını benimsemeleri için onları "toplumsallaştırma"ya gönüllü olmak zorundadır.

Tehdit veya zor kullanılmadan başarılı bir ideoloji değişiminin gerçekleşme ihtimalinin hayata geçirilebileceğine inanmak için anarşist, insanların değişimi isteyeceğini ve bunu gerçekleştirebilecek iradeye sahip olduğunu düşünmek zorundadır. Eğer durum

başka olsaydı, anarşist insanlara davranışlarını belirleyen şartları kabul etmeye zorluyor olurdu ve bu, kendisinin nefret ettiği durumun aynısıdır. Bir anarşistin, kendi inançlarını zorla başkasına kabul ettirmesi çelişkili olurdu, fakat insanlar doğaları gereği açgözlü, bencil ve nefret dolu değillerse, o zaman anarşistin fikirlerine hoş bakabilirler. "İnsanlara, birbirlerini sömürmeleri için toplum tarafından, davranışlarını belirleyen şartları kabul etmeye zorlanıyorlar ve bu, sistemin işlemesi için gereklidir. Elbette bir çocuk şimdiki gibi her gün karşı karşıya kaldığı fikirler yerine iyi, barışçı, insani fikirlerle karşılaşırsa topluma ve bir bütün olarak dünyaya karşı sergilediği tavırlar tamamen farklı olurdu" (New York'lu müzik grubu **A.P.P.L.E.**, *MRR*, Sayı: 48, Nisan, 1987). Anarşistler, herkesin eşit olarak kendini idare edebilecek durumda olduğuna inanmalılar, yoksa elitist olur ve uzun vadeli amaçlarının gerçekleşmesinin imkânsız olduğunu itiraf etmek zorunda kalırlar. Bu fikir çoğu zaman, Kropotkin'in, bütün varlıkların yardımlaşırken en iyi biçimde işlendiği gözlemiyle kanıtlarını sunduğu, insan doğasının doğal olarak iyi olduğu varsayımına dayanır. Aristo'dan tutun ikna edici ve bereketli çalışmalarıyla tanınan dil bilimci, anarşist ve her açıdan iyi adam olan Noam Chomsky'e kadar, bu düşünceyi destekleyen çok sayıda farklı insan vardır. Bazı anarşistler kitlelere olan inançlarından vazgeçmiş olsa da (bu konu da ele alınacak), çoğunluk elbette diğerleri için lider olmadan "öğret-

Oi Polloi, Pennsylvania-Enola, 1991

men" olmaları gerektiği konusunda hemfikirdirler. "Her ne olursa olsun, insanların anarşizmi öğrenmeleri lazım. Bugünkü anarşist propaganda ise aslında zaten inançlarını paylaşanlara vaaz veriyor" (Jon George, *PE*).

Elbette entellektüeller için, Punk hareketinin devrim gerçekleştirebilecek güçte olduğunu kabul etmek zordur; sıradan vatandaş içinse bu neredeyse imkânsızdır. Medyanın yalan yanlış bir biçimde, Punk Rock'çıları sanki tek dertleri uyuşturucu kullanmak ve kendini kötürüm etmekmiş gibi yansıtması, Punk'ların oluşturduğu politik tehdidi zayıflatmakta gayet başarılı olmuştur. Ancak bu, yeni dalga Punk'ları, anarşist Punk'ın retoriğini eyleme dökmekten alıkoymuyor. 1980 ve 1990 yılları boyunca Anarşist Gençlik Federasyonları (Minnesota, Tennessee, Kaliforniya ve Maryland'da), İkiz Şehirler Anarşist Federasyonu, Lahana Kolektivi (Philadelphia), Araçlar Kolektifi (Boston), Positive Force (Washington D.C.Olumlu Güç) ve benzer birçok örgüt değişim sağlamak amacı güden konserler, etkinlikler ve kampanyalar düzenlemişlerdir. Bugün, ABD'nin her yerinde yeni Punk kolektifleri filizleniyor, eskileri de kapanıyor. Belki de bu kolektif ruhun en iyi örneği Washington D.C.'deki Positive Force'dur.

"Positive Force (Pozitif Fors), D.C. bölgesinde değişim için birlikte çalışan, çoğunluğu gençlerden oluşan bir gruptur. Belli amaçlar doğrultusunda yapılan etkinlikler ve ücretsiz konserler, eylemler ve eğitim atölyeleri düzenliyoruz ve doğrudan yoksul insanlarla çalışıyoruz. Irkçılık, cinsiyetçilik, homofobi, militarizm, şiddet, yaşçılık, ekonomik eşitsizlik ve sansür uygulaması karşı çıktığımız şeylerden bazılarıdır... Positive Force hiçbir siyasi parti veya lideri onaylamaz. Bizim onayladığımız, genç insanların değişim için birlikte çalışmasıdır" (*P.F.* broşürü). Positive Force, Körfez Savaşı'na karşı protesto gösterilerinin düzenlenmesinde etkin bir rol oynamış ve yoksullara yiyecek dağıtan yerler, Washington Barış Merkezi, Planned Parenthood (Planlanmış Ebeveynlik), AIDS merkezleri ve başka hayır işleri yapan kuruluşlar için binlerce dolar toplamıştır. Daha radikal olan anarşistlere göre bu tür grupların yararına çalışmak devletçi veya reformcu gibi gelse de, grup bilinci yükseltme

ve toplumsal bağları oluşturmakta çok başarılı olmuştur. Ben şahsen bir müzik grubuyla birlikte çalarak onların, bir hayır kuruluşun yararına düzenlediği bir etkinliğe katıldım ve derinden etkilendim. Sadece, bu grup, grubun amaçları ve başarıları hakkında başlı başına bir kitap yazılabilir. Grubun kurucusu (fakat itiraf edildiği gibi lideri olmayan) Mark Andersen şu an kendi felsefesi ve Washington D.C. Punk camiasının tarihi hakkında bir kitap yazmaktadır.

Tekrarlıyorum; bu Punk'ların çoğu **Crass** gibi İngiliz Punk müzik gruplarının sözleri ve hareketlerinden etkilenmişlerdir. **Crass**, 1980'li yılların başında Nükleer Silahsızlanma Kampanyası (Campaign for Nuclear Disarma-ment - CND) ile birlikte çalıştı. **Crass**'ın üyesi Steve Ignorant şunu hatırlıyor: "CND'nin Kings Cross'taki ofisine ilk gittiğimizde gördüğümüz, iki kişinin çalıştığı ve bir sürü 60'lı yıllardan kalma afişle donatılmış küçücük, sıkışık bir yerdi sadece. Biz, sizinle birlikte çalışmak istiyoruz dedik. O sırada Punk'lar barış işaretleri takmaya ve savaş hakkında okumaya başlarken, bu davranışlar da yayılmaya başlamıştı. Biz insanlara durumlarının gerçekten ne olduğunu ve de barış istemenin ne zayıflık ne de hippilik olduğunu gösterdik" (Steve Ignorant, *MRR*, Sayı: 62, Temmuz, 1988). Bunun yanı sıra, **Crass** ve başka müzik grupları merkezi Londra'da olan bir anarşizm merkezi kurdular. Merkez, kitabevi, konser mekânı ve başka kalacak yeri olmayanların kalabileceği bir yer olarak tasarlanmıştı. Ne yazık ki, "kural yok"u, sorumluk yok diye algılayanların uyuşturucu kullanması ve vandalizmi sonucunda merkez kapatıldı. Benzer bir merkez olan Minneapolis'taki Emma Merkezi bu sorunlardan kaçınabilmiş gibi gözüküyor.

Anarşistlerin, hedeflerine ulaşmak için kullandıkları yöntemler ve barışseverlikle ilgili görüşlerine girmeden önce, birçok anarşistin sınırlı hedef sahibi olduğunu belirtmekte fayda var. Birçok Punk anarşist, kendi çevrelerinde kalmakla tatmin olarak bununla yetinirken anarşizmin yaygın bir biçimde gerçekleşme ihtimalini reddetmişlerdir. Bu tutum, "kişisel" veya "yaşam tarzı" anarşizmi olarak yorumlanabilir. Bu tür insanlar, kendilerini anarşist olarak nitelendiriyor, fakat başka insanların kendilerini idare etme yeteneğine sahip olmadıklarının bir gerçek olduğuna inanıyorlar. Bu fikir, burjuva

kültürünün özünü yansıtmaktadır. "Bende bir sorun yok, fakat diğer herkes kafayı yemiş" inancı anarşizm değildir, fakat birçok Punk anarşistin yazılarında kendine bir yer edinmiştir.

Kişisel anarşi, katil ve hırsızların topluma hücum etmesini önlemek için bir devlet ya da bir tür polisin gerekli olduğu devletçi inanca dayanır. Çok ender rastlanan istisnalar haricinde en hevesli komünist veya cumhuriyetçi bile devletin kendini idare etmesi için ona ihtiyacı olduğunu itiraf etmez; onun yerine, bunun büyük kitleler için gerekli olduğunu savunur. Bu yönüyle kişisel anarşizm, seçkinci ve karşı devrimcidir ve anarşist falan da değildir. Bu insanlar, büyük toplumsal değişimlerin gerçekleşeceği umudunu neredeyse tamamen yitirmişlerdir, fakat yine de kendi görüşlerini yaymak konusunda etkinliklerine devam ediyorlar. Böylece olumsuz yönlerine rağmen Punk anarşist topluluğuna katılıyorlar ve görüş ve katkıları kaale alınıyor.

Özellikle ABD'nin Irak'ı istila etmesi ve bu istilaya karşı direnme yollarının aranması sırasında barışseverlik anarşist topluluğu için gittikçe daha çok önem kazanan bir konu olmuştur. İlk anarşist müzik grupları barışseverlerdi, fakat yıllar önce destekleyenler artık onu reddediyor. Punk topluluğuna ilk olarak barışseverlik fikrini şırınga eden **Chumbawamba**, İskoç müzik grubu **Political Asylum** ve **Crass** gibi yine İngiliz müzik gruplarıydı. "Anarşiyle barışseverlik arasında herhangi bir çelişki yoktur. Barışseverlik dirençsizlik değildir; benim için, hayatın çalınmasına karşı derinden bir tiksinme hissini temsil ediyor... Barışseverliğin dirençsizlikle eşit olduğu inancı, anarşinin kaosla eşit olduğu fikri kadar naiftir" (**Crass**, ***Flipside***). **Crass**, barışseverliğin zora karşı bir tür korkak tepki olmadığını vurgulamakta hızlı davrandı. "Bir barışsever olarak, organize militarizme karşı duruyorum; çünkü insanları idare etmek amacıyla zorun kullanılmasının insanın onuruna hakaret olduğuna inanıyorum. Eğer kendimi, bu zorun doğrudan onuruma hakaret ettiği, bana zarar vermekle tehdit ettiği bir konumda bulsam, o zorun kullanımını önlemek için her yolla direnirim. Böyle bir durumda, zor kullanmak gerekebilir" (a.g.e.). Barışseverlerin bir tür şehit olmak gibi bir istekleri yoktur, sadece

şiddetten arınmışlığın anarşist görüşlerine uygun olduğunu vurgulamaktadırlar. Dışarıdan gelen bir otorite yanlıştır, otoritenin anarşistin elinde olduğu durumlarda bile. Barışçı Punk'lar, Punk topluluğunda da ana akımın barışseverliğe atfettiği anlamlardan kurtulamadığı için, barışseverlikle ilgili görüşlerini yaymakta hâlâ zorluk çekmektedirler.

"İnsanların büyük çoğunluğunun öyle katı inançları var ki, 'Savaş eşittir Ölüm eşittir Yanlış' aşikâr gerçeğin bir uzantısı olarak görmek yerine, her tür açık ve azimkâr barışseverlik, isterik bir biçimde düşmanların sızması olarak algılanır. Vatanseverliğin kökleşmiş bir huy olduğu, hayatta kalmanın bir kesinlik gibi kabul edildiği, açgözlülük ve paranoyanın hüküm sürdüğü bir dünyada barışseverliğin dayandığı bu temel mantık genelde doğru, fakat 'gerçek dışı' olarak kabul edilir" (İngiliz müzik grubu **Subhumans**, *Rats* EP'si, Bluurg Records, 1983).

Barışçı anarşistlerin görüşleri, sıklıkla tartışılan araçla amaç arasındaki ilişkide de doğruluğunu kanıtlar. Anarşistlerin, mücadele ettikleri insanlara benzemekten kaçınarak devleti paramparça etmeyi amaçlayan anarşist devrimi gerçekleştirmeleri çok zor olacak. "Ben şahsen araçla amacın tutarlı olması gerektiğine inanıyorum. Dolayısıyla benim için yalan söylemek, hile yapmak, cinayet işlemek gibi şeyler hiçbir şekilde kabul edilemez" (Mike Gunderloy, *Factsheet Five* editörü, *MRR*, Sayı: 77, Ekim, 1989). Barış yanlısı anarşistler için, devrimin, eğitim yoluyla gerçekleşmesi şarttır. Gerçek bir anarşist devrimin meydana gelmesi ve anarşist toplumun var olması, insanlara özgürlüğü zorla kabul ettirerek değil, onlara özgürlüğün ne olduğunu ve nasıl elde edildiğini göstererek mümkün olur. Düşmanlarına karşı şiddet kullanan anarşistler, çoğu zaman "yüreklerinin değil, egolarının doğrultusunda hareket ediyorlar ve ihtiyaç duydukları zaman şiddet kullanıyorlar" (Skull, *Assault With Intent to Free*, Sayı: 9, Sonbahar, 1991, s. 34). Barışçılar, "insanları ikna etmek için, bir konu hakkında yazılar üretmek ve onu tartışmak, bir Molotof atmaktan çok daha etkindir" görüşünü savunuyorlar (a.g.e.). Punk anarşistler için, barışçı olmanın ana sebebi anarşi fikrinin kendisinde yatıyor. "Devlet ve

Descendents, Pennsylvania-State College, 1986

dışarıdan gelen baskıların olmadığı bir siyaset güden anarşistlerin şiddet kullanmaları, diğer siyasetlerin şiddet kullanmalarından daha çok çelişkili görünüyor" (Todd Masson, *IN*CIT, PE*, Sayı: 5, s. 11).

Punk anarşistin şiddetten arınmış araç ve gereçleri tercih etmesi için daha çok sebebi vardır. En geçerli sebep, sayıları ve güçleri itibariyle Punk'ların ve baskın kültüre muhalefet eden diğer garabetlerle, kendi devletleri arasındaki farktır. Tek başlarına bir devleti devirmeleri mümkün değildir ve sıradan vatandaşların onları desteklemesini bekleyemezler. Ayrıca, tutuklu ve ölü olarak yararlı işler yapmak zordur. "Çoğu şiddet kendini koruma amacıyla uygulansa da... devrimci şiddete dair romantik kavramlarla oynamanın, zamanları gelmeden önce insanları toprağın altına göndermelerine veya en azından hapishaneye düşmelerine neden olma olasılığı yüksek... Kendilerini korumak amacıyla silahlarla donanmış Siyah Panter'lerden bir ses çıkıyor mu son zamanlarda?" (a.g.e.). Birçok Punk, kendilerini bu romantik kavramlara kaptırmış vaziyette hayali bir devrim adına ikinci derecedeki etkisiz suçlar işlemişler ya da etkili olmayan hareketlerde bulunmuşlardır. Barışçı Punk'lar, diğer anarşistlerin, şiddetin anarşist toplum yaratma çabasında kullanılmasının gerekli olması ya da bir biçimde haklı görülmesi için,

Christie Front Drive, Arizona-Little Rock, 1995

önce birçok şeyin yapılması gerektiğini fark etmelerini sağlamaya çalışıyorlar. Şimdilik, "ne kadar gereksiz hareketlerde bulunursak, insanlar bizi o kadar olgunlaşmamış, akılsız Punk'lar olarak görür ve iplemez" (Skull, *AWITF*).

Barışçı Punk'lar olduğu kadar, kendilerini anarşist olarak nitelendiren fakat barışseverliğe inanmayan Punk'lar da vardır. Bunların bazıları, Punk'lar arasındaki ilk barışsever taraftarlarıdır. İngiliz müzik grupları **Conflict** ve **Chumbawamba**'nın üyeleriyle birlikte **Crass** üyesi Steve Ignorant, defalarca Dazlak ve polis saldırısına uğradıktan sonra barışseverliği reddettiler. Barışseverlik, daha önce destekleyenler taraflarından bile artık naif bir fikir olarak görülmektedir. "Maalesef gerçek dünya ahlaki ilkeler üzerine kurulmamıştır. Eğer siyaset ve devrimsel değişim sadece ahlakla ilgili olsaydı, biz yüzyıllar önce kazanmış olurduk! - çünkü belli zamanlar ve yerlerde şiddet kullanmamız gerekiyor" (Ramsey Kanaan, **Political Asylum**, *MRR*, Sayı: 144, Ocak, 1992). Barışseverlik, liberaller tarafından başarılı bir biçimde övgüye lalk

bir ahlak kanunu olarak tasvir edilmişse de sadece bizi dezavantajlı konuma sokan bir taktik de olabilir. "Ben barışsever felsefesine inanıyorum, fakat aynı biçimde Tanrı'ya inandığımı söyleyebilirim, ancak gerçek hayatta Tanrı'nın var olduğunu kanıtlamakta zorluk çekerdim! Bu gerçek hayat ve bizim toplumumuzda oldukça gerçek olan şiddet var. Zihinsel ve fiziksel olarak bununla baş etmeye hazır olmamak, büyük risk almak demek" (Dan, *PE* editörü, *PE*, Sayı: 5). *PE* kolektifinden Dan ve Felix dergilerinde defalarca gerektiğinde savaşa hazır bulunmakla ilgili bilgi vermişlerdir. Bununla ilgili en iyi ve en sık önerilen yazılarından biri, Felix'in çok gerekli bir silah eğitimi sunduğu, *Making Punk a Threat Again* kitabının "Turn Up the Heat" altbaşlığı altında bulunuyor.

Ne zaman ve hangi amaçlar uğruna şiddetin kabul edilir olduğunu belirleyen belli kriterler yoktur. Çatışmanın yaşandığı yerlerden biri, barışsevreliğin etkisiz ve liberal bir düşünce olarak eleştirildiği Körfez Savaşı protesto gösterileri idi. "San Francisco'daki ilk protesto gösterilerinin olduğu hafta, barışsever ana akım üyerleriyle daha radikal bir yüzleşmeyi destekleyenler arasında bariz bir gerilim vardı. Hepimiz asker kaydetme bürolarını savunan, yangınları söndüren ve polis tutuklamaları için özür dileyen 'barış' eylemcilerine şahit olduk; kolektif bir biçimde dile getirilen 'Şiddete Hayır!' zırıltısı hâlâ kafamda yankılanıyor" ("The War at Home," *MRR*, Sayı: 100, Eylül, 1991).

O yazar, barışsever görüşünün kapsayabildiği yelpazenin farkında olmadan onu reddetmiştir. O, barışseverliğin "kızgınlık ve kendiliğinden hareketlerin yasaklandığı, kendini üstün gören bir tür Püritenlik'te yattığını" düşünüyor. "Sınıfçı, devletçi, kadın düşmanı Gandi gibi ikonları olan esir huylu bir adanmışlık üzerine kuruludur: ölümün kendisinden daha çok 'itaatsiz' hayat enerjisinden korkan, şehitlere imrenenlerden oluşan renksiz bir kitleyi oluşturur" ("New World Order," *MRR*, Sayı: 99). Ben bu kınamaya katılsam da, yazar, toplumu değiştirebilen şeyin, belli bir protesto kanununa olan adanmışlık değil, hedeflere ulaşmak için taktiklerin doğru kullanımı olduğuna dikkat etmelidir. Şiddet bazen gerekli olur, bazen ise amaca zarar getirebilir.

Toplumumuzda şiddetin var olduğu ve bu şiddetin yanlış olduğunu kabul etmek, pek az insanı bu şiddeti arttırmamaları yönünde ikna ediyor gibi görünüyor. Şiddet araçlarının, etkili olan tek araçlar olduğu fikri, anarşistlerin hiddetle karşı çıktığı, "en güçlü olan doğrudur" iddiası kadar tehlikelidir. barışseverliği övgüye layık bir ideal olarak görüp de pratik olmadığı için kullanışlı olmadığını savunmak, sıklıkla anarşiye yöneltilen ithamlarla aynı kefededir.

Bu arada, bildiğim kadarıyla politik önemi olan herhangi bir amaç uğruna, barışçı olmayan Punk'lar insanlara büyük zararlar vermemiştir. Seksenli yılların başlarında polislerle çatışmalar sıklıkla yaşandı (ayrıca, sıklıkla olmasa da hâlâ yaşanıyor), fakat bunların sonucu genellikle bir konser veya partinin iptali olmuştur. Punk'lar herhangi bir şiddetli devrime veya politik suikast girişimine katılmamışlardır ve medyanın yansıttıklarına rağmen kesinlikle şiddet eğilimli değillerdir. Punk'lar ancak son zamanlarda silahlı mücadeleye karşı ciddi bir ilgi beslemeye başlamışlardır. **Red Army Faction, Angry Brigade, Weathermen, Siyah Panterler** ve silahlı mücadeleyi tercih etmiş başka gruplar hakkında yeniden dirilen ilginin sonucunda yazılan yazılar, fanzinlere sürekli konu oluyor. Bu yazıların yaygınlaşması ve Meksikalı **EZLN** mücadelesinin popüleritesiyle birlikte, daha çok Punk barışseverlik ideolojisine karşı çıkmaktadır. Dünya çapındaki özgürlük mücadelelerini başka yollarla destekleyenlerin hazırlıklı olacağını umuyorum.

Ellerinde otoriteyi bulunduran insanlara karşı şiddet uygulanması tartışma konusu olmasına karşın, barışçı olan ve olmayan Punk'lar arasında mala mülke karşı şiddet kullanmak yaygındır.

Cansız nesnelere karşı doğrudan şiddet kullanmak, değişim isteyenlerin seslerini duyurmak için kullandıkları bir yöntemdir. Çevreyle ilgili bölümde, bazı Punk'ların, vandalizm ya da mülkün imha edilmesi faaliyetlerine gösterdikleri yaktınlığın nedenleri ayrıntıları ile aktarılıyor. Medya, bu tür faaliyerlerin öneminin açıklanmasına yeterince yer vermediği için, genel halk bu tür faaliyetleri hooliganlık olarak görüyor. Hollandalı Punk'lar, Güney Afrika'yla olan bağlantılarından ötürü Shell petrol istasyonlarını bombalamışlardır, dünyanın dört bir yanında Punk'lar hayvan araştırma laboratuvarlarını ve

bunları yönetenlerin mülklerini yok etmişlerdir ve birçok ülkede billboard'ları, onlara politik anlamlar katarak değiştirmişlerdir. Bu faaliyetler ve benzerleri, zalimlere karşı uygulanan eylemler olarak görülmektedir. Bu arada, barışseverlerin neredeyse tümünün bu eylemleri desteklediklerini ve barışçı inançlarının sadece canlı varlıklar için geçerli olduğunu tekrarlamakta yarar var. Körfez Savaşı sırasında Punk'lar, çatışmayı durdurmak, "mülke zarar vermek ve sprey boya propagandası yoluyla müdahalenin maddi maliyetini arttırmak demekti; asker kaydetme bürolarını kapatarak ve Concord silah istasyonundan silah gönderilmesini durdurarak askeri işlemleri engellemek demekti: savaşla bizi böylesi şiddet dolu bir yola sevk eden toplumuzdaki öğeler arasında gerekli olan bağlantıları kurmak demekti" ("New World Order," *MRR*, Sayı: 100, Eylül, 1991).

Profane Existence fanzini, mülkün yok edilmesine oldukça yüksek sesli destek vermektedir. Editörlerin yazıları sıklıkla insanları bu tür faaliyerleri yapmaya teşvik eder ve haber bölümü de böylesi eylemleri alkışlar. Fanzin editörü Dan, Washington D.C.'deki savaş karşıtı protesto gösterilerine katılmasını anlatıyor: "İlk eylemler, fazlasıyla büyük ve pahalı görünüşlü maliye binasının önünden geçtiğimizde gerçekleşti. Camlara taş ve duvarlara kırmızı boya atıldığında vergi ödeyen birkaç insan iadelerini erken almış oldu. Yeni camlar parayla yenilenebilir, fakat hükümet ve savaşları için feda edilen hayatlar parayla yenilenemez" (Dan, *MRR*, Sayı: 95, Nisan, 1991).

Mülkün tahribatı sadece politik bir ifadenin belirtilmesi olarak görünmüyor; birçok Punk bir tür eğlence olarak da mülke zarar vermeyi destekler. Punk'lar, doğrudan eylem konusunda, Earth First! gibi grupların görüşlerine benzeyen görüşleri sahipleniyorlar. Çarklara çomak sokmak ve sistemi altüst etmek Punk'ın temel unsurlarından sayılıyor. Bu tür eylemler, Dazlaklar veya polislerle baş etmeye çalışırken yaşananlar haricinde genellikle bedensel çatışma noktasına gelmez. Polislerden bahsetmişken, şarkı, protesto ve genel antipatinin odak noktası olarak polis kadar çok işlenen başka bir konunun olmadığını belirtmekte yarar var.

"**Yemin ederim, Aynasızlardan nefret ediyorum**" (klasik film *Decline of Western Civilization*'daki Punk'ın sözleri). "Eğer sahip

olduğum bütün albüm ve kasetleri tarayacak olursam, herhalde Punk, Hardcore, metal, Oi (İngiliz Dazlak/Punk müziği) ve rap gruplarında binlerce aynasız karşıtı şarkı bulabilirim. Polislere karşı hissedilen bu nefret ve tiksinme duyguları, bütün gençlik altkültür ve yaygın kültür karşıtı gruplarda evrenseldir. Polisler, otoriteyle yanlış olan her şeyi cisimlendiriyor: üçkâğıtçı, sadist, ırkçı, cinsiyetçi, zorba, korkak, bok torbaları" (Felix, *PE*, Sayı: 11/12, s. 10). Punk'lar arasında polislerin bok torbaları olduklarına dair mutlak bir fikir birliği vardır. Devlet iktidarının kuklaları ve teröristleri olarak, insanların kendi başlarına düzen ve asayişi sağlayabilecekleri anarşist toplumda kesinlikle yerleri yoktur. Punk'lar polisleri, "ancak topluluklarımızı, şehirlerimizi ve kişisel özgürlüklerimizi terörize etmeye yarayan, vergi israfı" olarak görmektedir (Güney Kaliforniya müzik grubu **Final Conflict**, *Ashes to Ashes*, LP, Pusmort Records, 1986). Birçok insan, polisleri "sadece işlerini yapan" meşru insanlar olarak görüyor. Fakat işlerini yapmak otoriteye karşı çıkmaya cesaret eden insanları taciz etmeyi ve dövmeyi de içeriyorsa, Punk'lar tarafından iyilik göremezler.

Bu her polisin ırkçı, cinsiyetçi bir kabadayı olduğu anlamına gelmez; sadece "iyi" polisin çok ender olduğu anlamına gelir. "Uyanık olan herkes artık gelinen noktada iyi günlerinde bile kent polis kuvvetlerinin, diğerlerinin üzerinde sahip oldukları iktidarla cümbüş eden insanlık dışı piçler olduklarını bilmelidir" ("New World Order," *MRR*, Sayı: 100, Eylül, 1991). Bazı Punk'lar sürekli yaşanan polis tacizine karşı pasif direniş gösterilmesini desteklerken, diğerleri bu tür durumları şiddet kullanmanın haklı olduğu, uç bir vaka olarak görürler. Punk'lar, polislerle, çoğu şiddet ve tutuklanmayla sonlanan sayısız çatışmaya girdiler. Bu arada, polislerle yaşadıkları çatışmalarda Avrupalı Punk'ların, ABD'deki akranlarından daha zor durumda olduklarını belirtelim. Avrupalı Punk'lar kendilerini ve işgal evlerini savunmak için kendilerine karşı zor kullanılınca bedensel savaşım vermişler, bazen de bu çatışmalarda galip gelmişlerdir. Rutin olarak tutuklanan Güney Amerikalı Punk'lar ise kimi olaylarda polis tarafından öldürülmüşlerdir. Vegan barışçı olan Punk'ların bazıları bile kendilerini, şid-

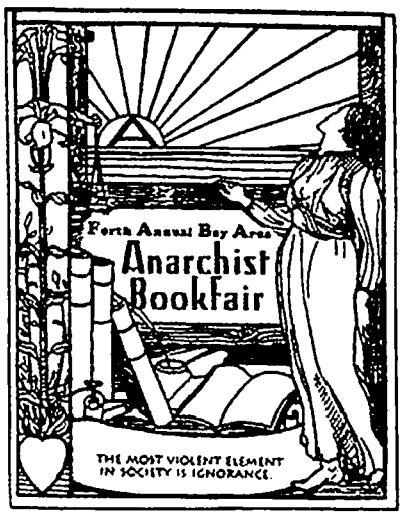
detten arınmışlık kuralının tek istisnası olarak polisleri gösterirken buluyor.

Anarşist Punk'lar anarşizmi, otoriteden ve kurallardan bağımsızlık olarak görüyor; insanların dışarıdan gelen herhangi bir baskıya maruz kalmadan hayatlarını yaşayabilecekleri bir yer. Dolayısıyla bu yerde, ne polis ne de resmi kurallar gerekli olurdu. Birçok Punk, Bakunin, Goldman ve Kropotkin gibi eylemcilerin inançları hakkında okumayı ve/veya bu inançları yaygınlaştırmaya çalışmanın yanı sıra, Noam Chomsky ve Howard Zinn gibi hâlâ hayatta olan yazarların eserlerini tartışarak bu insanların fikirlerinin, modern Punk hareketi ve eylemci amaçlarıyla nasıl bağlantılı olduğunu gösteriyorlar. Maalesef kendilerini anarşist olarak nitelendiren bazı Punk'lar, klasik anarşist düşünceyi oluşturan öğelere ilgisiz kalmış ya da hareketin görünüşe göre "entelektüel" olan yönüne yabancılaştırılmışlardır. **Crass** tarafından desteklenen İngiltere'deki anarşi merkezinden bahsederken Steve Ignorant şöyle dedi: "Birkaç toplantıya gittim ve orada kullanılan dilin az çok, yüzyıl önce yazan anarşistlerin sarf ettiği sözlerden alıntılardan ibaret olduğunu gördüm. Dinleyen herhangi bir Punk'ın bundan tek bir söz bile anlamayacağını düşündüm. Orada bir tür hiyerarşinin var olduğu hissine kapıldım; yani, Proudhon ya da şu ya da bu yazarı en çok okumuş olan insanın 'şeref mevkiine layık olduğu' hissi. Benim için bunun, herhangi bir siyasi parti toplantısından

NOFX, Kaliforniya-Berkeley, 1995

March 27th 1999 10am-6pm

San Francisco County Fair Building
ninth ave & lincoln way in golden gate park
as always, admission is free

Anarşist Kitap Fuarı afişi

hiçbir farkı yoktu - ölü insanların yazdıkları hakkında mırıldanan bir sürü insanın bir masa başında toplanması" (Steve Ignorant, ***MRR***, Sayı: 62, Temmuz, 1988).

Katı bir kesinlikle desteklediklerı şey hakkında okumayı ve öğrenmeyi ya reddetmeleri ya da bunu yapabilmek kabiliyetinden yoksun olmaları; birçoğunun, anarşizmin sadece polislerle kavga etmek ve kargaşa ve kaos yaratmaktan ibaret olduğu fikrine kapılmalarına neden oldu. Bazı Punk'lar, öfkelerini dile getirerek ve yıkıcılaşarak, politik anlamından boşaltılmış bir tür anarşiyle yetiniyorlardı. ***MRR*** köşeyazarı, ***Lookout*** editörü ve Lookout plak şirketinin kurucusu olan Lawrence Livermore bu insanlar hakkında kızgın bir eleştiri kaleme aldı:

"Her şeyi şimdiden yok edelim mi? E, modası geçmiş Punk şarkısı için süper uygun bir düşünce, fakat belki de bu gezegende yemek, barınma ve giysiye ihtiyacı olan beş milyar insanın olduğunu akılda tutmalısınız ve eğer devletin bununla ilgilenmesini istemiyorsanız, kendiniz bunun nasıl olacağını çözmeye başlamalısınız. İlk önce alternatiflerini yaratmadan (ne kadar kötü işliyorlarsa işlesinler) toplumun temel yapılarını yok edersen, Nazilerin Yahudi katliamının, vegan sevgi ziyafetine benzetilmesine neden olacak ölüm ve ıstıraba yol açarsın" (Lawrence Livermore, ***MRR***, Sayı: 76, Eylül, 1989).

Anarşiyi kaosla özdeşleştiren diğer insanlar da anarşizmi kabul edilemez görüyor. Onların, anarşiyi kaosa yol açacak biçimde doğrudan doğruya polis ve hükümetin yok olması olarak algılamaları

anarşizmi yanlış anladıklarını gösteriyor. Anarşistler, idare kuruluşlarının aniden kaldırılmasının söz konusu olmadığını biliyorlar, dolayısıyla, insanların aynen anarşist toplumdaki gündelik olayları nasıl karşılayacaklarsa bunu da o şekilde karşılayacaklarını varsaymak anlamsızdır. Eğer devlet kuvvetleri bugün yok olsa, belki şimdi olduğundan bile daha büyük ölçüde isyan, kargaşa, suç, cinayet ve yıkım gerçekleşirdi ve bunun adı anarşizm değil, kaos olurdu. "Anarşizm ancak insanların kendilerini–sonra da ikna yoluyla diğer insanları- değiştirmeleriyle yavaşça gerçekleşebilir. Anarşiyi insanlara zorla yaşatamazsın. Anarşi, ancak insanlar kendilerini idare edebildiklerinde gerçek olacaktır – bütün mesele sorumluluktur, kendi hukukuna göre yaşamaktır. Anarşizm, ancak insanlar sorumlu davranmaya başladıkları zaman var olabilir" (İskoçyalı müzik grubu **Ol Pollol**, *MRR*, Sayı: 25, Mayıs, 1995).

Vurgulanması gereken nokta şu: Anarşi sadece yasaların olmaması, yasalara ihtiyacın olmaması anlamına gelmemektedir. Anarşizm, bireylerin sorumlu biçimde davranmalarını gerektirir. Bireylerin, onları yönlendirecek ve cezalandıracak otoriteleri olmadığı zaman; birbirleriyle dürüstçe ve eşitçe konuşabilecek kadar cesaret ve akıl sahibi oldukları zaman; ancak ve ancak o zaman anarşi mümkün olur.

Punk anarşistler, toplulukları etkisiz ve bölünmüş olduğu için çok eleştiri almışlardır. Bu durum kısmen hareketin, liderlerden karşı konulamaz bir biçimde hoşlanmamaları ve onlara güvenmemelerinden kaynaklanmaktadır. "Liderimiz yok, çünkü lider istemiyoruz ve doğru olan da bu, çünkü çürük olmadan lider olmak mümkün değildir" (anonim mektup, *MRR*, No. 71, Mart, 1989). Bu liderin olmaması fikri o kadar popüler oldu ki, o fikri ilk dile getirenler lider oldu. Müzik grubu **Crass** durumu şöyle anlatıyor: "Öyle bir duruma geldi ki, biz bütün şarkılarımızı, plaklarımızı ve fikirlerimizi ezbere bilen, mekâna sığmayan bir anarşist Punk kalabalığın önünde müzik çalıyor olduk. Biz orada 'bireyler olun' diye bağırken bir sürü takipçiden oluşan bir hareketin başını çekiyorduk. Sürekli, '**Crass** şöyle yaptı' ya da '**Crass** böyle yaptı'..." (Steve Ignorant). Erdemli fikirleri ve metin duruşları olanları putlaştırma

eğilimi harketin içinde özgür düşünme ve tartışmanın durulmasına neden olmuştur. Çok saygın ahlak ve ideal sahibi birçok insan, özgün hiçbir sey yapmamak veya bilinçli bir biçimde hareket etmemekle tatmin oluyor.

Avazı çıktığı kadar bireysellik kavramları hakkında bağırmalarına rağmen birçok müzik grubu, diğerleriyle aynı paketteki aynı mesajı iletiyorlardı. Öyle ki 1980-1985 yılları arasındaki tüm müzik grupları dinleyicilerini şoke ederek harekete geçirmek amacıyla plak kapaklarında ya yanmış insan cesedi ya açlık çeken çocuk ya da işkence edilmiş hayvan koymuşlardı. Vurguyu uzlaşmaktan birlik oluşturmaya kaydırmak amacıyla lider olma iddiasındaki herkes eleştirilmiştir. Bu liderlerle ilgili şöyle sözler sarf edilmiştir: "Kendilerinin lider olduklarını ispat etmeye çalışıyorlar; kendilerini hareketin odak noktasına koyuyorlar ve insanlar, ideolojiyi değerlendirmek yerine bu 'boşboğazlar'ın hareketlerini izleyip bu 'lider'lerin hareketlerine göre grubu yargılıyorlar. Bu liderler sadece kendi egolarını kabul ettirmeye çalışıyorlar; sadece kendilerine güvenerek grubun bir bütün olarak yaptıklarının altını oyuyor" (Skull, *AWITF*).

Anarşist topluluk, görüş birliği sözcüsü ve liderin olmayışı hedefine ulaşmıştır. Ancak bunun sonucu, anarşistlerin beslemek istediği eşitlikçi, işbirliğine dayalı ortam olmadı. İnsanların birlikte çalışmalarından oluşan bir hareketten çok artık, partilerin birbirleriyle didiştiği, hizipleşmiş ve zayıf bir hareket var. Hedefler konusunda ve devletçi çatışmalarda taraf tutup tutmamakla ilgili anlaşmazlıklar topluluğu bölen iki ana konudur. Kuzey Amerika'daki anarşist hareket, ortak bir doğrultusu olmayan üyelerden oluşuyor gibi gözüküyor. "Hareket, çoğunluğun çok sınırlı bir gündeme sahip olduğu birçok hizibe bölünmüştür. Her küçük Anarşist parti', –bu unvanı uygun görürsek– kendisi kadar politik doğrucu olmayan hiç kimseyle çalışmak istemiyor ve çalışmıyor" (Dan, *PE*, Sayı: 2).

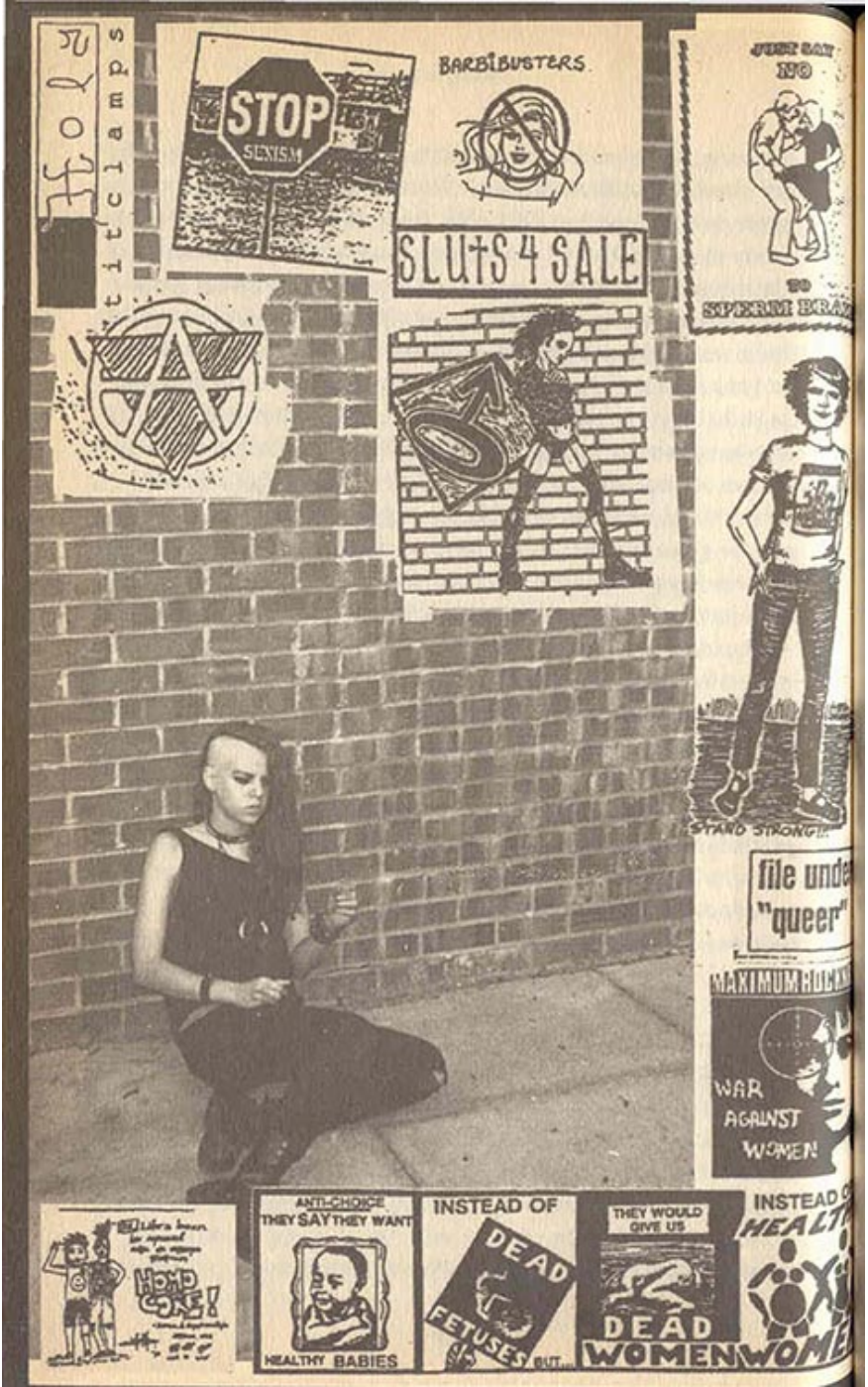
Anarşist kitap fuarlarının en dikkate değer etkinlikler olduğu Britanya'da da durum daha parlak değil. "Londra'daki fuarlara gelenlerin sayısı iki ya da üç bin diye tahmin ediliyor, fakat insanların birleşmesini sağlamaya çalışırken insanların aynı koridorda mallarını

satmalarını sağlamaktan öteye gidemiyoruz sanki" (Ramsey "the Rod" Kanaan, **Political Asylum**). San Francisco'daki Punk topluluğunun da San Francisco'daki yıllık Anarşist Kitap Fuarı'na olumlu katılımı olmuştur. Her yıl mart ayında binden fazla insan anarşist ve radikal yayınları sergilemek ve satın almak için bir araya geliyor. Mallarını sergileyen ve düzenleme komitesinde yer alan insanlarda Punk hareketinin etkisi bellidir. Sergilenen malların çok azı doğrudan Punk özellikleri taşısa da (sonuçta canlı müzik de yok) Punk topluluğu fazlasıyla temsil ediliyor. Punk'lar, anarşist hareketin içindeki sorunları çözmekte büyük rol oynayabilirler. Bu, birlikte çalıştıkları insanları ve ulaşılması gereken hedefleri daha iyi anlamanın yanı sıra daha etkin olmalarını ve toplumun diğer kesimlerine hitap etmelerini de gerektirir. Bu gerçekleşmezse anarşist Punk'lar eninde sonunda değiştirmek istedikleri toplumlardan çok, birbirleriyle ve birbirlerinin başarısızlıklarıyla sinirden kudurmuş vaziyete gelecek.

"Anarşistler, Punk gibi yaygın kültüre karşı bir grup da olsalar, Troçkist fraksiyon gibi gerçek bir politik grup da olsalar fark etmez herhangi bir politik azınlık grubu gibi, fazlasıyla kendi içine yoğunlaşmak, kendine odaklanmak ve başkalarını eleştirmek, birbirlerini sırtından vurmak ve kendi aralarında didişmekle çok fazla zaman ve enerji harcamaya eğilimlilerdir. Dışarıdaki büyük, korkunç dünyada büyük dalgaları başlatmaya çalışarak mücadele etmektense, küçük bir gölde büyük bir balık olarak büyük dalgalar yaratmak o kadar kolay ki! Anarşistler belki ilk olarak onların gettosu/bizim gettomuz dışındaki insanlarla ilişki kurmaya ve ikinci olarak şimdi ve burada insanların hayatlarını etkileyen meselelerle ilgilenmeye çalışsaydılar..." (a.g.e.).

Punk'lar ve diğer eylemcilerin Punk'a duydukları inanç, bütün insanların eşit ve hak sahibi olduğu inancından kaynaklanmaktadır. Bu görüşler, Punk'ların cinsiyetçilik, homofobi, ırkçılık ve hatta türcülüğe* karşı gözle görünen tepkisinde açıkça anlaşılıyor. Bu tepki, bu tür davranışları zarar verici, münasebetsiz ve hoşgörülemez davranışlar olarak kınamaktır.

*Türcülük: İnsanın doğadaki en üstün varlık olduğu inancı (ç.n.).

titclamps
STOP
SEXISM
BARBIBUSTERS
SLUTS 4 SALE
JUST SAY NO
STAND STRONG!!
file unde
"queer"
MAXIMUM ROCK
WAR AGAINST WOMEN
ANTI-CHOICE
THEY SAY THEY WANT
HEALTHY BABIES
INSTEAD OF
DEAD FETUSES
THEY WOULD GIVE US
DEAD WOMEN

TOPLUMSAL CİNSİYET MESELELERİ

CİNSİYETÇİLİK, FEMİNİZM VE AÇIK EŞCİNSELLİK

"Bence, erkeklerin kadınlara karşı sergiledikleri davranışlar, bugün dünyanın idare edildiği biçimi gayet iyi simgeliyor. Tahakküm edicidir ve korku ve güvensizlik üzerine kuruludur... Beslemek, yaratmak ve anlayışlı olmak bence kadınsı erdemlerdir. Bunun karşısında erkeklerin kusurları olan sahiplenme, tahrip etme ve hükmetme duruyor. Toplumda hâkim olan erkeksi tavırlar ve erkeklerin topluma hükmetmesi bizi kendi kendimizi yok etme noktasına getirdi. Bu durumdan sıyrılmanın bir yolu, o düzene göre hareket etmemek, birbirimize karşı aşırı erkeksi davranışlarda bulunmamaktır" (Kanadalı müzik grubu **NO MEANS NO**, *MRR*, Sayı: 39, Ağustos, 1986).

Punk hareketinin cinsiyetçiliği reddetmesi, basmakalıp imajları hâlâ kırılmamış insanları eğitmek için sürekli verilen bir mücadeledir. Birçok Punk'ın türcülüğe, ırkçılığa, nükleer silah üretimine karşı çıkarken, cinsiyetçiliği pratik olarak yaşayarak ya da kabul ederek kendileriyle çelişirler. Müzik grupları sıklıkla cinsiyetçi imajlar veya şarkı sözleri kullandıkları için ağır eleştirilere maruz kalsa da bu aslında küçük fakat süreklilik arz eden bir sorundur. Fanzinler ve dağıtımcılar ara sıra, açıkça cinsiyetçi olan plakları

veya ilanları reddetmek zorunda kalırlar. Punk topluluğunda cinsiyetçiliğin var olduğu inkâr edilemez. Fakat ana akımda olduğu seviye ve yaygınlıkta değildir ve daha da önemlisi, feministler dışında neredeyse hiç kimsenin cinsiyetçiliği kınamadığı hatta tartışmadığı toplumun genelinin aksine, Punk hareketine aktif olarak katılanlar cinsiyetçilik kınar ve bu katılımcılar cinsiyetçi davranışları ve inançları olan diğerlerini bu tutumlarından vazgeçirmeye çalışırlar. Cinsiyetçilik karşıtı olduklarını iddia eden ve Punk'ların büyük çoğunluğunu oluşturanların görüşlerini ele almak, ana akımın benzer olumsuz tutumlarını sergileyen Punk'lar hakkında tartışmaktan daha verimli olacaktır.

Kadınlar, Punk hareketinin başlangıcından beri camiada etkin bir rol oynamışlardır. "1977 yılında Punk müzik grupları için kadın bas gitarcı şart sayılırdı ve çoğu zaman Punk camiasında hükmü olan ve camiayı idare edenler kadınlardı. Cinsler arasındaki bu eşitçilik, daha önceki camianın devam ettirdiği, geleneksel rock-'n'roll klişelerini kırmanın bir yoluydu." (Craig Lee, ***Hardcore California***, s. 20). Sharon Cheslow San Francisco'da, erken Punk müzik gruplarında yer alan kadınların oldukça kapsamlı bir listesini sunan ***Interrobang*** adlı bir fanzin yayınlıyor. Punk hareketindeki kadınlar, genelde sınırlı olan rollerinin dışına çıkıp hareketin başını çekmeye ve değişim yaratan öncüler olmaya çalışmışlardır.

Erkek Punk'lar için "feminizm" kötü bir anlam taşımaz. Cinsiyetçiliği kınamak ve etkin amaçlar belirlemek, fikirler oluşturmak için gerekli olan dayanışma ortamını sağlamak konusunda erkeklerin sesleri sıklıkla kadınlarınkilerle birleşmiş, hatta bazen kadınlarınkinden daha yüksek çıkmıştır. Punk'lar çoğu zaman "erkek egemenliğini dayatan sistem, hem kadınlara hem de erkeklere zarar verir" diyen temel feminist kuramla hemfikirdirler. "Bu sistem, ırkçılık, sınıfçılık, heteroseksizm ve her tür zulmü devam ettiren sistemin bir parçasıdır" (PEACE [BARIŞ] derleme LP'sinin kitapçığı, R Radical Records, 1984, s. 11). Ataerkilliğin toplumdaki rolü, erkeklerle kadınları, güçlü ve güçsüz olarak iki ayrı kalıba sokmak olmuştur. Kadınlar, iki cins arasındaki "öteki" olarak tanımlanmakta ve insanlar, erkeklere biçilen değere göre ölçül-

mektedir. Bu tutum benimsendiği sürece, erkeklerin "öteki"lerin üzerindeki iktidarını kabul etmeleri (kadınların ise bu iktidardan vazgeçmeleri) hiç de zor olmamaktadır.

Erkeklerin sahip olduğu iktidar veya güç çoğu zaman görünüşe göre duygusuz, "sert" veya ciddi davranmalarından kaynaklanmaktadır. "Erkekler, gelecek kuşağı beslemek ve sevmek ihtiyacını görmezlikten gelmek, duygularını bastırmak, ağlamamak üzere toplumsallaştırılıyorlar. Duygularını dışavurmak, şefkat göstermek, şimdiki nesil ve de gelecek nesillerin ihtiyaçlarıyla ilgilenmek uygun davranışlar olarak görülmüyor..." (a.g.e.). Nasıl ki erkekler duygusal düşünme yeteneğine sahipse, kadınlar da pekâlâ umursamaz davranışlarda bulunabilirler, fakat insanların sürekli tabi tutulduğu beyin yıkama/belli davranışlara şartlandırma süreci, olumlu değişime karşı direnen basmakalıp tipleri güçlendirmeye yarıyor ancak. "Duyguları konusunda kapalı olmaları erkekleri iktidar konumuna sokabilir. Duygusal olarak neler hissettikleri konusunda başkalarına açılmak insanı kırılgan ve savunmasız kılabilir. Çenelerini kapalı tutarak erkekler, durumların altında yatan gerginliklerle ve bu gerginlikleri yaratmaktaki paylarıyla yüzleşmekten kaçınıyorlar" (İngiliz anarşist müzik grubu **Chumbawamba**, ***Threat By Example***, s. 29).

Erkekler iktidar konumundan geri çekilmeye gönülsüz oldukları gibi, birçok kadın da klişe erkek tipine uygun özellikleri benimseyerek o iktidara sahip olmaya çalışır. Punk'ların feminizm anlayışının erkek klişe tipine uygun bir kabadayı haline yükselen (veya düşen) kadınları alkışlamayı içermediği belli. Körfez Savaşı'na asker olarak katılan kadınlar, Margaret Thatcher gibi kadın siyasetçiler ya da sömürgeci çokuluslu şirketlerde çalışarak otorite ve şöhret sahibi olan kadınlar ilham kaynağı olarak görülmez.

Belki de gezegenin şu anki düzensizliğine ve felaketlerine yol açan erkek klişelerinin ve umursamaz yaklaşımdır. Kadınlar bu durumu niye düzeltememişler? Bazen düzeltebilmişler, fakat genellikle kadın klişe tipine uymalarını sağlayan alıştırma süreci onları bunu yapmaktan alıkoymuştur. Birçok nedenden dolayı birçok kadın var olan durumu değiştirmek istemiyor. "Ben lisedeyken,

kızların, erkeklere ne kadar akıllı olduğunu belli etmenin ne kadar kötü bir şey olduğunu iddia ettiklerini hatırlıyorum... Kısa boylu olmak zorundaydın, füzelerin olacaktı, her şeyden habersiz davranacaktın, güçlü bir kişiliğin olmayacaktı, her şeye razı olacaktın, fikir sahibi olmayacaktın, fahişe gibi giyinecektin..." (Cecila, "Exterminate Airheads," ***MRR***, No. 61, Haziran, 1988). Klişeler kolay kolay ölmezler. ***Punk Parents***, ***Hip Mama*** ve ***The Future Generation*** gibi fanzinler klişelerden arınmış bir ortamda çocukları büyütmekle ilgilidirler. Erkeklere G.I. Joe asker ya da başka saldırgan kahraman figürleri dışında oyuncak bebekler veriliyor. Kızlar, oyuncak bebeğin yanı sıra oyuncak arabalar ve aletlerle de oynamaya teşvik ediliyorlar. Ne yazık ki birçok Punk ebeveyn, çocuklarının okula başlayınca belli tutumlara şartlandırılmaları süreci ve sadece birkaç yıl için de olsa diğer basmakalıp davranışlara uymaya zorlanmaları nedeniyle hüsrana uğruyorlar (ki anlaşılır nedenlerden dolayı birçoğu mümkünse çocuklarını kendi evlerinde eğitmeyi tercih ediyorlar).

Birçok fanzin müzik ve siyasetin yanı sıra feminizmle ilgilenmişse de, artık sadece kadın meseleleriyle ilgili fanzinler de yayınlanmaya başladı. Washington D.C. bölgesinde, öncelikle genç kadınlara hitap eden ve genç kadınlar tarafından yönetilen ***Riot Grrl*** (Asi Kzz) fanzin, yayınevi ve dağıtım ağı oluşturulmuştur. (Anarşist fanzinlerle aynı doğrultuda) hem şimdiki hem de geçmişteki kadın hareketi, kadın sağlığı meseleleri, hayal kırıklığının yarattığı kızgınlık ve öfkeden doğan olumlu değişimi gerçekleştirmek için fikirler hakkında bilgi veriyor.

"Ben şimdi buradayım ve kendimi rahat hissederek istediğim gibi topluma karışıyorum. Kendimi rahat hissederek istediğim yerde, istediğim zamanda, istediğim biçimde hareket edebilmeliyim... Biri beni bozduğunda silahım olan delillerimle hazır bir vaziyette söylenenleri çürüterek, hissettiğim gücümü ve öfkemi dışavuracağım... Hemcinsimin aşağılanması ve özgürce düşünebilen bir varlık olarak değil de bir mal olarak görülmesinden hoşlanmıyorum. Dünyada, yani zaten hakkım olarak bana ait olan bu alanda var olarak herhangi bir saldırıya 'davetiye çıkarmıyorum'" (Ne Tantillo, ***Riot Grrl***, 1991).

Indigo Girls ve Arkadaşları, Meksika-Chiapas

Son birkaç yıl boyunca Asi Kzzz hareketi epey büyümüştür. Çok iyi hazırlanmış ***Angry Women*** kitaplarıyla ***Bitch, Bust*** ve ***Girl Frenzy*** gibi geniş çapta dağıtılan fanzinler hem genç kadınların güçlendirilmiş olmasından yararlandı, hem de onların güçlendirilemesine katkıda bulundu. ***N.Y. Times, USA Today*** ve ***Newsweek*** gibi büyük gazeteler ve gençlere hitap eden popüler moda ve müzik dergilerinde çıkan haberler bu hanımlara, müzik gruplarına ve stillerine dikkat çekmiştir. İçlerinin boşaltılması, uzlaşma eğilimleri, yüzeysellik ve "geçici heves"lere kapılma gibi, yeni büyümeye başlayan camiaların tümünün yaşadığı sorunları yaşamaları, bu camianın desteklediği ve yaygınlık kazanmasına çalıştığı, kadının güçlendirilmesinin muhteşem bir şey olduğu gerçeğini değiştirmez.

Punk hareketindeki kadınlar ve erkekler kadınların baş etmek zorunda kaldıkları sorunların farkındalar. Bu farkındalık, baskın kültürde yaşanan sorunların camia içinde de tekrarlanmasına karşı önlemlerin alınmasını sağlamıştır. Kaldı ki zaten feminist hareket, kadınların kendilerine verdikleri değeri arttırmıştı. "Birinin güç dengesinin eşit olmadığını hissetmesinin, kendisinin bir erkekten daha değersiz olduğunu hissetmesiyle bir alakası yoktur. Ben herhangi bir alanda gerçekten kendisini erkeklerden daha aşağı bir varlık olarak gören herhangi bir kadın tanımıyorum" (**Chumbawamba**, ***Threat By Example***, s. 29). Bu noktadan hareketle kadınlar, erkeklere kendilerinin onlarla eşit olduğunu öğretmek görevini üstlenmişlerdir. Erkeklerin bu konudaki fikirlerini kendi kendilerine değiştirmelerini bekleyen feministler çok bekleyecek. Cinsiyetçilik hakkında yazdığı bir denemede, bir erkek konunun ilginç bir noktasına dikkat çekti:

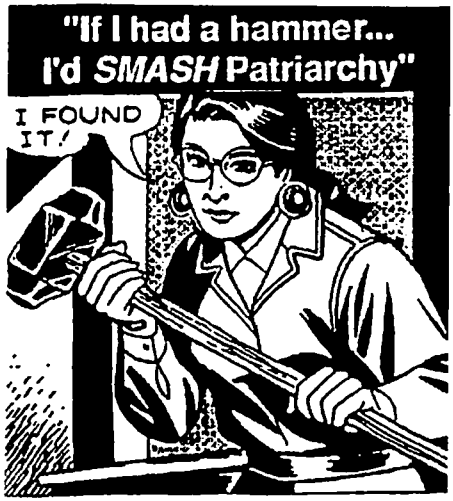
"Hangi cinsiyetten olursa olsun feministler, erkeklerin kendi kendilerine geleneksel tavırlarını değiştirmeye gönülsüz ya da yapamıyor gibi görünmelerinden sıklıkla yakınıyorlar. Kabul edilmiş doktrinlere aykırı gibi gelse de, bunu neden yapsınlar sorusunu sormak işe yarayabilir. Doğru olduğu için, çünkü tabii ki doğru olan budur, diyebiliriz, fakat çoğu insan sırf ahlaki sebeplerle değişmez; değişim, kendi çıkarlarına uygun gördüklerinde olur. Ve erkekler, saldırgan ve karşılarındakine duygusuzca davranarak, kendilerini üstün görerek ve hatta şiddet kullanarak istediklerini elde edebildikleri sürece aynı davranışları sergilemeye devam edeceklerdir" (***Sign Language*** derleme EP'si, Allied Records, 1991).

Punk kadınların buna verdiği karşılık, erkeklere "istediklerini elde edemeyeceklerini" göstermek olmuştur. Kadınlar kendilerini "değiştirecekler"dir. Ben "değiştirmek" kelimesini tırnak içinde yazıyorum, çünkü bunun buradaki asıl anlamı, klişe kadın tiplerine uymak için çabalayarak kendilerini değiştirmek yerine, doğal ve rahat davranmalarıdır. Hepimiz yetiştirilirken insanlara, belli bir biçimde görünmeleri veya davranmaları için uygulanan o korkunç baskılara şahit olduk ve kendimiz de bu baskılara maruz

kaldık. Doğal davranmak sanki daha kolay gibi geliyor insana, fakat toplumun bize, davranışlarımızı belirleyen şartları kabul ettirme gücü nedeniyle bu, o kadar da kolay değildir. "Hem erkeklerin bizi ezdiğini hem de erkeklerin fikirlerini değiştirip bizi ÖZGÜRLEŞTİRMEK zorunda olduklarını iddia etmek aptallık değil mi? Kızlar aptal sarışın gibi davranmaktan vazgeçmeliler. Zor olduğunu biliyorum, benim için de hiç kolay değildi..." (Cecila, *MRR*, Sayı: 61).

Yıllar önce *MRR*, kadın okurların yazdıklarından oluşan, sırf kadın meseleleri ve fikirlerine yer veren bir bölüm yayınlamaya başladı. Bu bölümde sıklıkla, kadınların cinsiyetçilik için kısmen sorumlu olduklarını kabul etmek, dolayısıyla kendi davranışlarını da değiştirmek zorunda oldukları fikrine dikkat çekildi. "Rahatsız edici olan; kadınlardan, kendilerini geri tutmak için

Bikini Kill, Kaliforniya-San Francisco, 1994

"Bir çekicim olsaydı eğer... ataerkilliği PARÇALARDIM" (Balon: "Buldum!)

yaptıkları boktan şeylerle yüzleşmelerinin talep edilmemesi; bunun nedeni kısmen, kadınların cinsiyetçiliğin devam ettirilmesinde herhangi bir rol oynamadıkları inancı, çünkü kadınlar cinsiyetçiliğin kurbanlarıdır. Sonuçta kendimizle yüzleşmeden eşitliği görebileceğimizi sanmıyorum" (Suzanne Bartchy, *MRR*, Sayı: 104, Ocak, 1992). Ya da daha da sert bir ifadeyle: "Dünya nüfusunun yarısını ezmek çok zor olurdu, eğer bu ya da şu zamanlarda kendisinin ezilmesine izin vermiş olmasaydı" (Lali, a.g.e). Lali'nin tarih ya da sınıf mücadelesi hakkında fazla okuyan biri olmadığı belli, fakat onun dikkat çektiği önemli nokta, herkesin kendisini ezenlere karşı mücadele etmek zorunda olduğudur. Punk kadınlar, toplumun yarattığı klişe tiplere büyük bir gayretle uymaya çalışarak gönüllü bir biçimde genelgeçer topluma ayak uyduran cahil kadınlardan pek hoşlanmazlar. Erkekler için belli bir biçimde davranmak ve giyinmekle kalmayıp bu şekilde kabul görerek kendi öz saygılarını arttırmaya çalışan kadınlar, sıklıkla erkeklerle birlikte cinsiyetçiliği devam ettirmekle suçlanıyorlar.

Kendilerinin ezilmesine izin vermek yalnızca, kadınlar için açıkça olumsuz hareketlere izin vermek anlamına gelmez. Bazılarının olumlu gördüğü, kadınlığa karşı yapılan belli davranışlar bile ezilmiş kadın klişesini güçlendirmek için kullanılıyor. "Cinsiyetçilik, başka birini farklı bir düzeye koymaktır (birini göğe çıkarmak anlamına da gelebiliyor bu 'beyefendiler')... Benim gücümün sizinkinden daha az olduğunu varsaymayın ve beni, yabancı, erişilmez, anlaşılamaz bir varlık; nefes alıp veren bir kum

saati gibi görüp bana tapmayın. Her iki kisve de beni tamamen dezavantajlı bir konuma sokar..." (Claire Slow Drain, *MRR*, Sayı: 103, Aralık, 1991).

Gerçekle hiçbir ilgisi olmayan bu tür kadına tapma örneği bazı çağdaş ekolojik ve toplumsal hareketlerde (özellikle Ekofeminizmde) bulunabilir. Okuduğum birkaç yazıda "doğa feminizmi" denilen, kadınlarla doğa arasında özel bir bağın var olduğunu öne süren bir fikirle karşılaştım. Bu fikre göre, kadınlar doğaya erkeklerden daha yakın olduklarından, çevre tahribatıyla ilgilenmeye erkeklerden daha eğilimlidirler. Doğum yapma ve adet görmenin acısı ve zevkinin önemini göz ardı etmiyorum, fakat bunlarla gerçek çevre kaygıları arasında herhangi bir ilişki görmüyorum. Belki kadınların anne olarak çocuklarıyla aralarında hissettikleri bağ, babalarınkinden daha sıkıdır, belki de kadınlar tehlike anlarında çocuklarını çok daha fazla korurlar (ki bu, kadının, çocuğuyla babasından daha fazla zaman geçirmeye mecbur olduğu ataerkil bir toplumda yaşamanın bir sonucudur), fakat bu duyguların "Toprak Ana"yla bütünleşmeyi kapsamasına gelince, ben ikna olmuyorum. Punk kadınlar bunu, "'Kadınların Mistik Güçleri'yle uğraşarak hippi mippi'ce bir büyücülüğe doğru dönüş" olarak nitelendiriyorlar. "Gördüğüm kadarıyla adet görmemiz veya doğum yapabilmemizden kaynaklı herhangi acayip veya gizemli bir kabiliyetmiz yoktur" (Lali, *MRR*, Sayı: 104). Hedefimiz yüzeysel, yeni çağ iyileştirme yöntemlerine başvurmak değil, insan olmanın heyecanını yeniden yaşatmak, kendi insanlığımızı kutlamak olmalıdır.

Kürtaj ise çok fazla ilgi toplamamış bir konudur. Bunun nedeni, hareketi oluşturanların büyük çoğunluğunun, kadının kürtaj yaptırma hakkını savunması, dolayısıyla harekette bu konuyla ilgili fazla anlaşmazlıkların yaşanmamasıdır. Kendimizin ve çevremizin sürekli ezilmesine son verme isteği, ne kadar geçici ve küçük olursa olsunlar, sistemin izin verdiği az sayıdaki özgürlükleri korumayı da içeriyor. Bir müzik grubunun yasal kürtaja karşı konuşması çok ender rastlanan bir şey; rastlandığı zamanlarda da sözleri sarf eden gruplar ağır eleştirilere hedef olmuşlardır. Kürtajı

konu alan tıbbi veya dini tartışmalara girmeden Punk'lar, her kadının bu konuda kendi karar verme hakkını saygıyla karşılıyor.

Kürtaj hem yasal olmalı, hem de gerekli olduğu durumlarda masrafları devlet tarafından karşılanmalıdır. "Kadının kürtaj yaptırma hakkına karşı çıkanlar, kürtaj masraflarının kamu fonlarıyla karşılanmasına son vermek istiyor. Vergilerinin, inançlarına aykırı olan bir şey için harcanmasını istemiyorlar. İyi de, ben de ödediğim vergilerin, Panama'daki sivilleri öldürmek için kullanılan bomba ve kurşunlar için harcanmasını istemiyordum. Sırf buz gibi ekonomi ilkeleri açısından bakacak olursak, bir kürtajın masrafları, istenilmeyen çocuğun doğduktan sonra refah parası, yemek kuponları ve barınacak yerinin masraflarından daha azdır" (Beth Roberts, "Pro-Choice For a Reason," ***Assault With Intent to Free***, Sayı: 8, Nisan, 1990). Birçok etkin birçok liberal, radikal ve insan hakları hareketleriyle hemfikir olarak Punk'lar kürtajı kadınların ellerinden alınmaması gereken bir özgürlük ve hak olarak görüyorlar.

Aşağıdaki alıntıyı ve bu son bilgileri çevreyle ilgili olan bölüme koyabilirdim, fakat fikirleri Ekofeminizminkilere çok yakın olduğu için burada yazmayı tercih ettim. Dünyanın değerini, insan nüfusunun çıkarlarına göre görmek veya ölçmek anlamına gelen ve upuzun bir kelime olan antroposantrizm ve doğanın esas değeri gibi birçok fikir daha sonra ele alınacaktır.

"Değişim, 'profesyonel' örgütleyiciler veya uzmanların önderliğinde gerçekleşen bir şey değildir; değişimi gerçekleştirenler, ırkçılık, cinsiyetçilik, ekolojik tahribat ve dünyaya karşı sürdürülen teröre karşı durarak şefkat ve işbirliğiyle hareket eden sıradan insanlardır" (David Spanner, Kanadalı müzik grubu **D.O.A.**, ***Right to be Wild*** EP'si, 1983).

Gerry Hannah (ya da İşe Yaramaz Gerry) yetmişli yıllarının sonlarında Vancouver Punk camiasının kurucu üyelerinden biriydi ve onun müzik grubu **Subhumans** akıllı sosyo-politik şarkı sözleri olan, anlamlı, agresif müzikler içeren birkaç plak çıkardı. Bu grup, "nükleer silah karşıtlarının yararına yapılan birkaç konserde, El Salvadorlu gerillalara para toplamak amacıyla yapılan bir konserde, Ronnie'nin göreve başlama töreni sırasında Reagan'a Karşı

Rock konserinde, (Ku Klux Klan koruyucularını öldürmekle suçlanıp dava açılan Michigan'lı tutuklular olan) Pontiac kardeşlerin yararına yapılan bir Irkçılığa Karşı Rock konserinde, ve anarşist 'devleti-yıkalım' konserinde" çaldılar (a.g.e.). Gerry, pratiğin sözden daha etkili olduğuna yürekten inanan biri. 1983 yılında (Vancouver Beşlisi olarak bilinen) dört arkadaşıyla birlikte tutuklandı. Suçları ise şuydu: "çevrecilerin karşı çıktığı yeni bir hidro-elektrik tesisini bombalamak, yani 'ilk vuruş Cruise misili' için yönlendirme sistemleri üreten tesisi dinamitle havaya uçurmak ve kadınlara karşı işkence, sakat bırakma ve cinsel şiddetin gösterildiği videolar dağıtan üç pornografi dükkânı ateş bombasıyla bombalamak" (a.g.e.). Bu eylemlerin, bazılarına göre teröristlerin, bazılarına göre kahramanların işi olarak görülmesi bir yana, bunları neden yaptıklarını bilmek önemlidir. Eğer amaç aracı doğruluyorsa, o zaman onların yaptıkları adil hatta gerekli olarak görülebilir.

Müthiş bir sese sahip ve çok popüler olan Punk grubu **D.O.A.** tarafından çıkarılan bir single albümle birlikte, Gerry kendi görüşlerini

Kamala, New York City- Cringer, 1991

paylaştığı bir mektup yayınlattı. Değişimi sağlayabilecek elde olan en iyi, hatta belki de tek araç olarak değerlendirdiği "doğrudan eylem"in adil bir yöntem olduğunu savundu. Gerry, politik olarak uyanık olan, fakat "zamanla uygarlığın kendi kendine harika bir ütopyaya evrileceği" inancına göre tavır takınanları eleştiriyor. Bunun aksine Gerry diyor ki, "Tek başına bırakılırsa uygarlığın zamanla ya zaptedilemez bir polis devletine dönüşeceği ya da atom savaşını sürdürerek veya çevreyi zehirleyerek kendini dünyadan sileceği neredeyse kesin" (Gerry Hannah, a.g.e). Antroposantrik görüşün bir eleştirisini sunuyor ve bunu cinsiyetçiliğe bağlıyor.

"Aramızda erkek olanlar, kendimiz hakkında düşündüklerimize rağmen son derece ezici ve otoriter olmaya devam ettiğimizin farkında olmalıyız... şefkat, duyarlılık, yumuşak yüreklilik gibi, kişiliğin güya kadınsı özelliklerini tanımayı ve kucaklamayı reddediyoruz. Bunun yerine saldırganlık, rekabetçilik ve kibirlilik gibi olumsuz, güya erkeksi eğilimleri isteyerek vurguluyoruz. O eğilimlerle bugün karşı karşıya kaldığımız en ciddi sorunlar arasında doğrudan doğruya bir bağ olduğu görülüyor" (a.g.e.).

Gerry, klişe erkek tipine uygun düşen doğaya hükmetme eğilimiyle kadınların ezilmesinin birbirleriyle doğrudan ilgili olduğunu düşünüyor. İkisine karşı sergilenen tutumla, bu tutumun ezici sonuçları Ekofeminizmin altında yatan temel fikirlerdir. Cinsiyetçilik temel bir sorun olarak tanınana kadar, "olumlu değişim adına sarf ettiğimiz bütün çabalar ikiyüzlü ve korkunç derecede eksik kalır" (a.g.e.). Zulme karşı verilen mücadeleler arasında sadece tek bir tanesini tercih etmek ya da bir tanesine katılmak hiçbir şekilde haklı çıkarılamaz. Hepsi temelde birbirlerine bağlıdır. "Ancak tehlikeli ve kasvetli durumumuzu ve bu durumun altında yatan nedenleri tamamen anlayarak ve -anarşizm, feminizm ve çevreciliğin temel kavramları dahil olmak üzere- bunu değiştirmemizi mümkün kılacak radikal bir bakış açısını benimseyerek bizi ve bu gezegeni hapseden zincirleri kırmayı umabiliriz" (a.g.e.).

Cinsiyetçilik toplumda hüküm süren yaygın bir sorun olarak tanınırken, benzer bir sorun sıklıkla göz ardı ediliyor. Bu sorun,

bazı kadınlar da dahil olmak üzere toplum daki birçok insanın ilgilenmediği heteroseksizm veya homofobidir. Eşcinsellik, Punk hareketinin başından beri onun görünür bir parçası olmuştur ve gey insanlara karşı saldırıların artmasıyla tartışmaları ateşleyen ve gittikçe daha da dikkat çeken bir konu haline gelmiştir.

"Punk (punk) Argo. İsim. 1) Tecrübesiz veya başkalarına aldırış etmeyen genç 2) Genç kabadayı 3) Edilgen eşcinsel oğlan... Şuna bakın, kim bilebilirdi ki? Punk'lar bir de ibneymiş" (G.B. Jones ve Bruce LaBruce, *Homocore*, Sayı: 7, Kış/İlkbahar 1991).

Punk hareketi çoğunlukla kendilerini, bu ya da şu biçimde çevreye uymayan garip insanlar veya kanunsuzlar olarak görenlerden oluşmuştur. Kimine göre bu, fiziksel görünüşleri, giyim tarzları veya siyasi görüşlerinden kaynaklanmaktadır. Seslerini gittikçe daha çok duyuran bir Punk kesimi için ise, onları ana akım toplum uymamaya ve o toplumu reddetmeye iten şey cinsel tercihleridir. Punk, dergileri ve müziği olan bir hareket olmadan önce "Punk'lar" vardı. Ellili yıllarda bile "genç erkekler cezaevinde 'açığa çıkarılıp' (yani diğer tutukluların cinsel isteklerini yerine getirmek için seçilip veya ikna edilip) 'punk' olarak etiketlendiriliyorlardı" (a.g.e.). Bu "Punk'lar"ın özellikleri olan özgün giyim tarzı, tavrı ve otoriteye karşı çıkışları yetmişli yıllarda New York ve diğer şehirlerdeki Punk'lar tarafından benimsendi.Genç fahişelere benzeyen birinci dalga Punk'lar, yıllar süren bir cinsel muğlaklığın ve cinsellik konusunda topluma ayak uyduramama geleneğinin başını çektiler.

Donald Cory 1955 yılında ABD'de eşcinsel olma deneyimini ele alan bir kitap yazdı. Birçok açıdan artık geçerliliğini yitirmiş olsa da ***The Homosexual in America*** (Amerika'daki Eşcinsel) Punk ile eşcinsel olma arasındaki bağı ve bunlar arasındaki karşılıklı çekiciliği göstermekte çok etkili bir kitaptır. Tıpkı Punk'lar gibi, "eşcinseller de, toplumun kabulünden yoksun olduklarının ve bu durumdan doğan (toplumsal, ekonomik, vs.) zorlukların fena

Whorehouse of Representatives, Colorado-Pueblo, 1995

halde farkındadırlar. Hayal kırıklığına uğradığı ve utandırıldığı her an; reddedildiği her sefer onda isyankâr bir ruh uyandırır. Topluma karşı nadiren saldırganlaşan bu isyankâr ruh, toplumun yalnızca hakaret içeren ve adil olmayan tavırlarına muhalefet eder" (Donald Cory, *Man Alone*'daki "From Handicap to Strength" yazısı, s. 420).

Queer'in* yabancılaştırıldığını kabul etmesinden daha önemli olan, kendisinin dışında yatan yabancılaşma ve zulüm nedenlerini ve örneklerini arayabilmesidir. Cory'nin açıkladığı gibi, "dokunulmaz biri olmak insanı, uygarlıkta benzer konumdaki bireylerle ve bu bireylerin oluşturduğu gruplarla dayanışmaya, onları anlamaya teşvik eder" (a.g.e.). Punk'ların, kadın hakları, yurttaş hakları, yerli halkların mücadeleleri ve benzerlerini desteklemelerinin

*Queer (kıvır): Asıl anlamı "garip, tuhaf" olan queer kelimesi bazen eşcinselle aynı anlamda kullanılsa da punk camiasında genelde baskın kültürün dayattığı toplumsal cinsiyet ve cinsellik standartlarına aykırı düşen ve muhalefet eden kimse anlamına gelmektedir. Özgün metindeki kullanışı olduğu gibi korunmuştur, kullanıldığı yere göre yoruma açıktır. (ç.n)

altında yatan anlayış budur. Eğer genç bir queer'in kendisini putkıran, kuşkucu ve zulüm ve yabancılaşmaya karşı çıkan bir isyankâr konumunda bulacağı doğruysa, günümüz dünyasında kendisini sıklıkla Punk'la da özdeşleşmiş bulacağı kesindir.

Bir paragrafta Cory queer topluluğunun açık fikirliliğinden bahseder; "gey" veya "queer" kelimesinin yerine "Punk"ı koyarsak benzer bir biçimde geçerliliğini korur. "Birçok gey arkadaşım arasında, ne kadar büyük bir sevgiyle ona sarılırsa sarılsın, bütün ahlaki kurallar kuşkuyla karşılanıp sorgulanır. Ne kadar gülünç gibi gelirse gelsin, her bir yeni düşünce mahkemelik olur. Siyaset ya da tıp, felsefe ya da edebiyat, seks (ya da Punk söz konusu olduğu takdirde, müzik) dünyasından ne kadar uzak olursa olsun, eşcinsel insan olağandışı sorgulayıcı ve kuşkucu bir zihinle yaklaşır" (a.g.e.).

Günümüz dünyasında, Cory'nın tanımına uyan birçok gey, topluma karşı muhalif duygular beslememektedir, çünkü artık adil olmayan tavırlarda az çok bir azalma görüyorlar. Daha çok sembolik de olsa, eskiye oranla daha fazla kabul edilmiş görünen queer yaşam tarzı, Cory'nin "isyankâr ruhları"nın birçoğunu yatıştırmaya yaramıştır. Darkafalılıkları, toplumundaki ana akıma yarışan bir sürü gey var. Hem heteroseksüel hem de gey ana akımın olması, queer Punk'lar için reddedecekleri iki statüko anlamına gelmektedir.

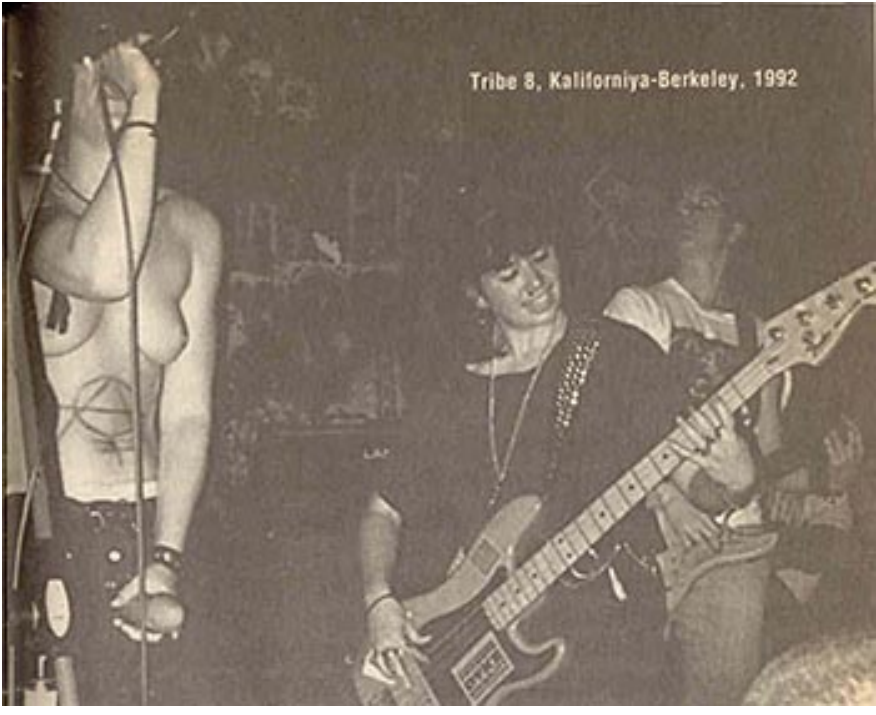
Çoğu queer Punk, gey hareketinin ana akıma eklemlendiği ve genel olarak anlamsız olduğunu düşünüyor. "Şimdiki haliyle gey 'hareketi' büyük bir maskaralıktır ve hakkında söyleyebileceğimiz hoş bir şey yoktur" (G.B. Jones ve Bruce LaBruce). Ancak queer Punk'ların bunun hakkında söyleyeceği birçok kötü şey vardır. Örneğin, cinsel

eşitçilik görüşüyle çelişen, "sevici gey kültürüne karşı ibne gey kültürüne ayrıcalık tanıyan" gey kültüründe örtbas edilmiş bir kadın düşmanlığı vardır (a.g.e.). Eşcinsel ilişkiler aleminde erkek egemenliğinin var olduğunu görmek garip gelse de, herhangi büyük bir kentte geyler tarafından işletilen kitabevi, bar veya işyerini ziyaret etmek, asıl odağın erkekler olduğunu gösterir.

Gey hareketi ana akım tarafından kendisine eklemlenmiştir, fakat Punk'lar aynı hataya düşmek istemiyorlar. "Bu tür bir eklemlenmeye uğramaktan kaçınmanın bir yolu, bir yandan en asi gençlerin uyması beklenen cinsel edeplilik ve ahlaki davranış standartlarına uymayı reddederken, gey hareketinin yaptığı hatalardan kaçınmaktır; yani, gettolaşmak, liberal reform ve sınıf yükseltmek için silahları bırakmak. Ve işte Punk'lara hitap eden hafif pornografik gey bir fanzin olan ***Homocore***'un yaptığı da tam budur" (G.B. Jones ve Bruce LaBruce).

Hem erkek hem de kadın queer'ler fanzin çıkarıyor ve her şeyden önce ana akım geyleri, özellikle de ana akıma eklemlenen erkekleri hedef alıyorlar. "Çoğu sözde queer hâlâ uyduruşa geliyor, hâlâ kazak giyiyor ve kırk dolarlık saç kesimi yaptırıyor. Gey Erkekler Koro'sundaki herifler yine arablarıyla banliyölere dönerek herhangi bir 'üretici'nin kazanmayı umduğu paradan çok daha fazlasını kazanarak zengin olacaklar" (Larry-Bob, editör, ***Holy Titclamps***, Sayı: 6, Sonbahar, 1990). Queer Punk'lar, "her homonun 'asimile', yani gey olduğu halde ana akımın bir parçası olmak isteyen; 'eşit haklar'ın kadınlarla homoların orduya katılabilmeleri, hayatları boyunca boktan bir işte çalışma hakkına sahip olmaları anlamına geldiğine inanan ve seçim yapma özgürlüğünün Coke, Pepsi veya Seven-Up'tan birini seçmek anlamına geldiğini düşünenler olmadığını" göstermeyi amaçlıyorlar (Tom Jennings, editör, ***Homocore***, Sayı: 7).

Queer Punk'lar kendilerini iki ayrı dünyada klişeleri hançerleyen iki taraflı keskin bir kılıç işlevi görürken buluyorlar. Birçoğu yüksek sesle bağırmaktan çekinmeyen, gururlu ve cinsellikleri hakkında açık insanlardır. Larry-Bob Punk'ları, geyliklerini mümkün olduğunca açık yaşayarak uyandırılmasa ana akım kültürün içine çekilecek

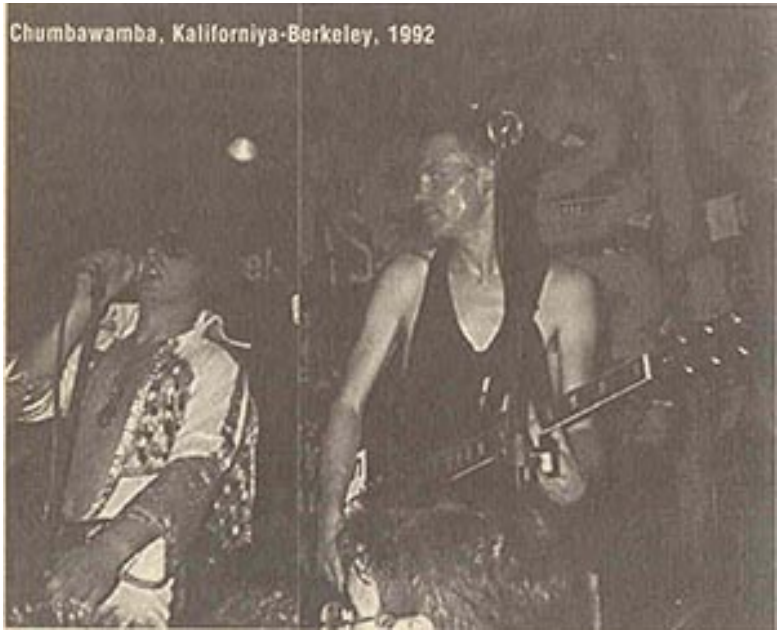

Tribe 8, Kaliforniya-Berkeley, 1992

olan potansiyel queer'leri uyandırmaları için yüreklendiriyor. "Bir mağazada aynı cinsiyetli manitanla öpüştüğünde ve bir çocuk bunu gördüğünde bu, bir insan daha ayartıldı, zafere doğru bir adım daha atıldı demektir. Diyeceğim, bol bol öpüşün! (Larry-Bob). "Gezici hilkat garibeleri şovları"nın kasaba kasaba dolaşarak "tutsaklık oyunları" (bondage gear) kıyafetleri içinde, bulduğu her aile lokantasına uğramalarını öneriyor. "Ergenlik çağındaki bir ibne gerçek bir queer görecek... ve hayatın sırf iç mimariden ibaret olmadığının farkına varıp kurtarılabilecek" (Larry-Bob).

Daha önce bu kitabın faal Punk camiasındaki yaygın tutumları hakkında olacağını vurgulamıştım. Bunu söylerken, topluluğun devam etmesini sağlamak için en çok çaba harcayan ve onun rotasını belirleyen üyelerini kastediyorum. Bunlar yaratıcıların tutumlarıdır. İlla ki tüketicilerin tutumları değil. Plak ve fanzin çıkaranlar, eylemci grupları oluşturanlar ve değişimi gerçekleştirmeye çalışanlar yaratıcılardır. Sadece müzik gruplarını dinleyenler tüketicilerdir ve bu kitapta çok da fazla temsil edilmezler. Ancak

tüketicilerin de yaratıcılar haline gelebildiği, ana akım geleneksel değerleri taşıyabildiği bir gerçektir. Bu nedenle homofobik Punk'lara rastlamak, açıkça ırkçı veya cinsiyetçi Punk'lara rastlamaktan daha kolaydır. Bu dangalakça cehalet yeni bir hadise değilken, Punk'ın özgün bir parçası da değildir.

"Punk, klasik tarzdan Hardcore'a geçtiğinde özgün Punk fikrine ait olmayan bir 'sert' olma hali vurgulanmaya başlandı, bu da 'maço' olmakla özdeşleştirildi. Eşcinsel faaliyetlerin 'erkeğe yakışmaz' popüler imgesi göz önüne alınırsa homofobinin kısa bir sürede Punk'ın –neyse ki oldukça tartışma konusu olan— bir parçası haline gelmesi çok şaşırtıcı değil" (Donny the Punk, ***Homocore***). Başkaları ise Punk camiasının seksenli yılların başında şehirlerden banliyölere taşınmasının, beraberinde banliyö değerlerinin benimsenmesini de içerdiğini düşünüyor. Mesele her neyse, son yıllarda Punk camiasında queer topluluğu yeniden dirildi ve bununla ilgili sorunlar da yaşandı.

Chumbawamba, Kaliforniya-Berkeley, 1992

Poison Idea, Massachusetts-Boston, 1990

Kaliforniya-Berkeley'deki bir konserde, dinleyicilerin yaklaşık üçte birinin açık lezbiyenlerden oluşan **Tribe 8** grubuna karşı gösterdikleri acayip olumsuz tepkiye şahsen tanık oldum. Her ne kadar, oradaki insanların büyük çoğunluğu kadınların çalma hakkını savunmaya istekli olsa da, seslerini yükseltmekten çekinmeyen kızgın bir grup erkek ve kadın "kahrolası lezzolar"ı kesinlikle tasvip etmiyordu. Doğruyu söylemek gerekirse o akşamki kalabalık olağanüstü bir biçimde politik olmayan (ve süper müzik yapan) **NOFX** grubunu dinlemeye gelmişlerdi, fakat yine de bu, Punk camiasının açıkça ifade edilen böylesi bir nefret ve gerginlikten tamamen arındırılmadığını gösteriyordu.

Şimdiye kadar Punk felsefesinin eşitçilik ilkelerinin, insanlarla ilgili kısmından bahsettim. Bu ilkeler ırkçılık, sınıfçılık, cinsiyetçilik ve heteroseksizm muhalefetine temellendirilmiştir. İlerideki sayfalarda bu ilkelerin hayvanlar ve içinde yaşadığımız doğa için de geçerli olduğunu göstermeye çalışacağım.

NO MASTER'S VOICE

RESIST

GO VEGETARIAN!

Logging Bridges Destroyed

THE A.L.F. IS WATCHING
AND THERE'S NO PLACE TO HIDE!

STOP THE DESTRUCTION OF THE BIOSPHERE OF LIFE!

DEEP ECOLOGY,

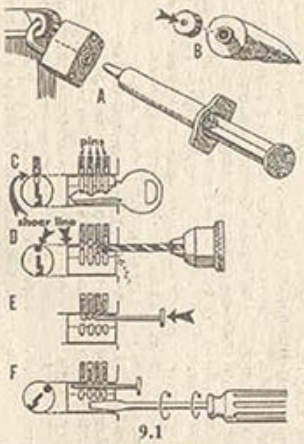
Direct Action Speaks Louder Than Words

NOT DEEP SHIT!

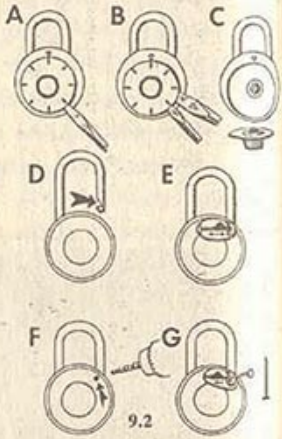

9.1

9.2

I ♥ DON'T EAT ANIMALS AND THEY DON'T EAT ME!

FROM PROTEST TO RESISTANCE

!FURDER!

"Ve hayvanlar konuşabilseydi; gezegenler, ağaçlar, nehirler, dağlar ve denizler protesto çığlıkları atabilseydi, onlar da açgözlü erkek ve kadınların yol açtığı tahribata son verilmesini talep ederdi. Kendimizi ve türümüzü korumak en büyük içgüdümüzdür, fakat vurguncular tarafından o kadar yanlış yönlendirilmiş, yanlış bilgilendirilmiş, yanlış eğitilmiş ve kandırılmış ve aldatılmışız ki, sevecen anne ve babalar bile bilinçsizce, doğdukları günden itibaren her gün çocuklarına kendi kendilerini ve gezegeni tahrip etmeyi öğretiyorlar. Dünya kültürü git gide akıllandıkça ve aydınlandıkça uygarlığın bütün insanların ihtiyaçlarını karşılayacak ve toplumsal sorunları çözecek hale gelmesi beklenirken, bunun yerine iktidardaki insanlar tam ters yönü seçmişlerdir, böylece bize daha çok açlık, daha fazla sömürü, daha çok ırkçılık, daha fazla çevre kirliliği ve bütün dünya nüfusının üzerinde bir askeri diktatörlük ve tahakküm verdiler" (*PEACE* derleme LP'si, kitapçık, R Radical Records, 1984).

Küresel çevre koruma konusuna gelince, Punk'ın bireyciliği açıkça ikinci role konulmalıdır. Çevresel felsefeler, pratikler ve protesto gösterileri söz konusu olduğunda vurgu parçalara değil,

bütüne yapılır. Çeşitli metinler ve kayıtlar, bütünün sadece insanlığı değil, hayvanları ve (el değmemiş bölgeler, nehirler, vs. anlamına gelen) doğayı da kapsadığını gösteriyor. Burada ise daha çok hayvanlar dışındaki çevreyle ilgileniyor olacağız.

Punk'lar, ABD'deki çevresel politikaları ve hareketleri idare eden "Kovboy Etiği"ni reddederler. Çünkü bu tutum, hem çevreyi hem de onun iyileştirilmesiyle ilgili olan fikirleri korkunç bir şekilde etkilemiştir. Bu etiğin yerine, Punk felsefesini ciddi ciddi etkileyen faktörler (haklı olsak da olmasak da) romantik bir biçimde Amerika Yerlileriyle özdeşleştirdiğimiz fikir ve hareketlerdir. "Dünyayı yüz defa imha edebilecek teknoloji ve kaynaklara sahip olduğumuz gibi, gezegendeki tüm varlıkların ihtiyaçları sağlayarak haklarını korumak ve hayat veren, sevgi dolu Toprak Ana'mıza saygımızı göstermek için gerekli olan her şeye sahibiz... Yaşayan her varlığın hayatına ve doğanın kurallarına ve Toprak Ana'ya bütün her şeye hayat veren olarak saygı gösterildiğinde, barış olacaktır" (a.g.e.).

Punk'ların benimsediği fikirlerde ilkel, sanayileşmemiş toplumları yüceltmek veya teknoloji karşıtı olmak gibi eğilimler yok gibi görünüyor. İçinde yaşadığımız sistemden çekilmek veya tarımsal komünlerde yaşamak gibi fikirler pek konuşulmaz. Punk,

7 Seconds, Pennsylvania -Camp Hill, 1984

temelinde kentlerde ve banliyölerde yaşanan ve kırsal alanlardaki yaşamı idealleştirmeyen bir harekettir. Buna rağmen onun, "sağlıklı bir Toprak Ana"ya gösterilmesi gereken saygı ve adanmışlığı desteklemesi, kolayca Punk felsefesi ile sanayileşme ve sömürge öncesi bakış açısını birbirlerine bağlayan ortak bir nokta olarak görülebilir.

Punk bayrağının altında her zaman birbirlerinden farklı fikirler olagelse de, Punk'ların en çok tuttuğu çevresel felsefe Deep Ecology (Derin Ekoloji) denilen şeye çok benziyor. Bu felsefe neredeyse tüm insanlık tarihi boyunca bir yerlerde var olmuştur ve Henry David Thoreau ve diğerlerinin yazılarında açıkça görünür. Derin Ekoloji terimi 1971 yılında Norveçli filozof Arne Naess tarafından icat edildi ve sonra Devall ile Session'ın 1973 yılında çıkan ***Deep Ecology*** başlıklı kitabıyla yaygın olarak kullanılmaya başladı. ***MRR***'de yayınlanan ve Joel Hippycore tarafından kaleme alınan bir yazı, Punk çevre felsefesinin, Derin Ekoloji'yle olan benzer noktalarının ayrıntılarını aktardı. "İnsanların geçmişteki yıkıcı eğilimleriyle etkili bir biçimde mücadele edebilmek için gerekli olan, insanlarla Doğa'yı kapıştıran değil, insanları doğru ekolojik nişlere yerleştiren bütünlüklü bir felsefedir" (Joel Hippycore, ***MRR***, Sayı: 77, Ekim, 1989).

Radikal bir felsefenin en önemli yönü, günümüzde inanılan yanlış kavramalardan -ne kadar yaygınca benimsenmiş olurlarsa olsunlar- vazgeçmektir. En yaygın ve değiştirilmesi en güç olanlardan biri herhalde genel kabul gören, dünyaya insan merkezli bakış açısından (antroposantrizm) bakmamızdır. Birçok insan, bu bakış açısının yaygın kabul görmesini sağlayan şeyin, Tanrı'nın insana Dünya'daki tüm bitki ve hayvanlar üzerinde hâkimiyet verdiğini pek çok durumda oldukça başarılı bir biçimde iddia eden İncil gelenekleri olduğunu savunmuştur.

İncil yorumu mu yoksa Aristo ve Thomas Aquinas tarafından kaydedilen Doğal Kanunu hiyerarşileri mi, nedeni her ne olursa olsun, tüm zamanlarda yazılmış olan neredeyse bütün felsefe ve siyaset kuramlarında antroposantrizm tartışılmaz bir kuraldır. Bu, insanların Doğa'dan ayrı ve ondan üstün varlıklar olduğunu iddia

eden bir inançtır. "Böylesi bir görüş kabul edildiği sürece insanların Doğa'yle birlikte uyum içinde yaşamaları mümkün değildir" (a.g.e.). Devall ve Sessions'ın yaptığı gibi, Punk topluluğu da çevresel sorunlara çözüm getirecek biyosantrik bir felsefenin geliştirilmesini teşvik etmeye çalışıyor. Bu görüş, doğadaki her şeyin birbirine bağlı olduğu ve bütün varlıkların esas değerleri itibariyle eşit olduğu farkındalığını içeriyor. Doğaya tahakküm etmek yerine ona saygı gösterilir ve ona bakılır. Ancak bu görüş, doğal kaynakları koruma taraftarlığı görüşüyle karıştırılmamalı.

"Doğal kaynakları koruma taraftarlığı özüne kadar antroposantriktir, dolayısıyla kabul edilemez bir ekolojik bakış açısıdır. Doğal kaynakları korumanın amacı, doğayla birlikte uyum içinde yaşamak değil, insan ekonomisinin bir parçası olarak ona hâkim olmak ve onu denetlemektir... Ağaçlar sadece satmak için yetiştirilen mahsuller haline gelir ve el değmemiş bölgelerdeki korular turist dolarlarını çekmek için kullanılır: Doğa'nın kendisinin herhangi bir değere sahip olduğu düşünülmez... Olgunlaşmamıza yardımcı olması için insanların el değmemiş bölgelere hayati ihtiyacı vardır, fakat daha da önemlisi, el değmemiş bölgelerin, insanların ona müdahale etmeksizin yaşama hakkı vardır; sırf var olduğu için, yani insanlar için kullanışlı olmasından bağımsız bir değere sahip oldukları için" (a.g.e.).

Derin ekolojiyi pratik olarak hayata geçirenlerin birçoğu onu yeni bir din olarak algılıyor. İnsanların en derinlerdeki duygularına ulaşabilmeleri ya da doğayı daha yakından tanımaları için bazı törenler ve belli tarihlerde kutlamalar düzenleniyor. Beklenildiği gibi Punk'lar felsefenin dini yönünü reddediyorlar. "...gündönümleri ve ekinoksları kutlamak, Noel bayramları kutlamak kadar gereksizdir. Bireyler üzerindeki etkileri büyük olabilir, fakat ekolojik olarak tamamen gereksizdirler" (a.g.e.). Punk'ların, tam anlamıyla derin ekolojinin bir formuna göre davrandıkları mı, yoksa kendi biosantrizm veya holizm* çeşidini yarattıkları tartışma konu-

*Holizm: bir bütünün onu oluşturan parçaların toplamından daha büyük olduğu kuramı (ç.n.).

Scared of Chaka, Louisiana-New Orleans, 1995

sudur. Açık olan ise, Punk'ların derin ekoloji inancına göre gerekli olan "doğrudan eylem" vurgusudur.

"İki tür doğrudan eylem var; içeriye yönelik doğrudan eylem, daha derin bir olgunlaşmayı geliştirmesi ve birinin antroposantrik görüşlerinden sıyrılması demek. Dışarıya yönelik doğrudan eylem ise protesto edilenlerin çarklarına çomak sokmak, protesto gösterileri, sivil itaatsizlik veya bir ağaç dikmek anlamına gelebilir. İçeriye yönelikle dışarıya yönelik doğrudan eylem arasında çok keskin bir ayrım yok ve her ikisine vazgeçilmez bir ilke kılavuzluk eder: şiddetten arınmışlık. Doğrudan eylem, sırtımızı Dünya'nın sorunlarına dönüp onları görmezlikten gelmemizin mümkün olmadığını, bu konuda bir şeyler yapmak zorunda olduğumuzu kavramaktır. Her şey birbirine bağlı; yağmur ormanını koruyarak kendilerimizi koruyoruz, dolayısıyla doğrudan eyleme başvurarak insan bu gezegen ve onda yaşayan tüm insanlar için azami derecede sevgi ifade ediyor... Eylem amaçtır ve eylemin kendisi başlı başına gerçeklik, kendisinin savunusu ve kendi amacı olmak zorundadır" (a.g.e.).

Punk'lar, şiddetten arınmış bir eylemin nasıl gerçekleştirileceğine dair tartışmalar sürdürse de doğrudan eylemin kullanılması hiçbir zaman tartışma konusu olmaz. Çevresel eylemlerin büyük çoğunluğu bir biçimde kuzeybatı ABD ve Kaliforniya ile bağlantılıdır.

"Şu an Kuzey Kaliforniya'da olanlar Latin Amerika ve diğer ABD sömürgelerinde son bir yüzyıl boyunca olanlara benziyor. Temel fark onların bize ateş açmıyor olmaları, en azından henüz açmıyorlar. Fakat biz de üçüncü dünya ekonomisine ait bir toplum sayılırız. Halkın büyük çoğunluğu, çevrelerini tahrip etmek ve çocuklarına miras olarak çorak topraklar bırakmak anlamına gelse de, geçindirebilecek bir maaş veren herhangi bir işte çalışmaktan memnun olacak kadar yoksuldur" (Lawrence Livermore, *MRR*, Sayı: 84, Mart, 1990).

1990 yazında Livermore ve diğer fanzin yazarları, Punk'ları Earth First! eylemci gruba katılarak Kaliforniya'daki ormansızlaştırmaya karşı harekete geçmeye çağırdı. "Bütün bunlar önemli olsa da ben sadece Millet Meclisi üyelerinize mektup yazmayı ya da

Avail, Indiana, 1996

imza kampanyasına katılmayı ya da protesto gösterisine katılmayı ya da dergiler için yazı yazmayı kastetmiyorum. Ben, bu çılgınlık hepimizi yok etmeden önce onu durdurmak için yüreklerimizi, ruhlarımızı ve bedenlerimizi riske atmaktan söz ediyorum" (a.g.e.). ***Profane Existence*** dergisinde Earth First! şu sözleri içeren bir ilan verdi: "Bu yaz Kuzey Kaliforniya'ya gelip Redwood ağaçlarını savunmak için Orman Özgürlüğü Eylemcilerine çağrı yapıyoruz. Bütün yaz boyunca belli kamp yerlerini sürekli dolu tutmayı ve eylem dalgalarını sürdürmeyi umuyoruz" (***Profane Existence***, Sayı: 5, Ağustos, 1990, s. 37). Birçok Punk Earth First!, Greenpeace, Animal Liberation Front (Hayvanları Özgürleştirme Cephesi), People for the Ethical Treatment of Animals (Hayvanlara Karşı Etik Davranılması için İnsanlar) ve başka grupların üyeleri ve destekleyicileridir. Ernest Callenbach'ın yazdığı ***Ecotopia*** ve Dave Foreman ile Bill Hayward'ın kaleme aldığı Ecodefence: ***A Field Guide to Monkeywrenching*** gibi kitaplar, plaklarla birlikte gelen önerilen kitap listelerinde gördüğüm için dikkatimi çekti.

Beefeater, Pennsylvania-Harrisburg, 1985

Profane Existence'ın haber bölümü çevreye karşı tehdit oluşturan olgulara karşı sürdürülen eylemleri alkışlayan, yücelten ve onları gerçekleştirenleri yüreklendiren yazıları da içeriyor. Eylemcilerin, Kanada-Britanya Kolombiyalı orman ağaçlarını kesen bir firmanın ağaçlara ulaşmak için kullandığı köprüyü tahrip etmesinden bahsederken bir yazıda şöyle diyordu: "Bir şirket yardakçısının bu olay üzerine sarf ettiği sözler şöyleydi: 'Bildiğim tek şey, bir sürü insana işsiz kaldığını söylemek zorunda kalacağım.' Siz ve bu işlerden yolunu bulan, büyük anonim şirketteki açgözlülerin

yüz binlerce dolarlık kâr kaybına uğrayacağı ihtimali de bir yana. Yine içtenlikle söylüyorum, durumunuza üzülmekten götümüz yanıyor" (*PE*, Sayı: 11/12, Sonbahar, 1991, s. 4).

PE'nin son sayılarından birinde Amerika'da golf sahaları inşasının yol açtığı sorunlar hakkında, iyi araştırılmış ve iyi yazılmış bir yorum yazısı çıktı. Hayvanları öldüren böcek zehirleri, hayvanlar için kurulan tuzaklar, suyun boşa harcanması ve toprağın gereksiz ve elverişsiz kullanılması, bir tür doğrudan eylemi teşvik etmek için öne sürülen bazı nedenlerdi.

"Golf sahasındaki her bir hedef deliliğin etrafındaki düz çimen bölgesinin maliyeti 18.000 dolar ve bakımı için binlerce dolar daha harcanıyor. Dolayısıyla eğer azami zarar vermeyi amaçlıyorsanız, başlamak istediğiniz yer tam orasıdır. Söz konusu golf sahası bölgesini iyice bok etmenin bir yolu, üzerine sıvı klor veya yüzme havuzu asiti dökmektir (ikisi de yüzme havuzu malzemeleri satan dükkânlardan temin edilebilir). Benzin de aynı işi görür. Bu, pahalı çimenin sararıp ölmesini sağlar ve bunun tamiri yüklü bir miktar para gerektirir. Mümkünse bunu çimenler kuru iken yapın. Başka zehirli sıvılarla deneyler yapın; sabotaj eğlenceli ve eğitici olabiliyor!" (a.g.e, s. 46).

Komik bir üslupla yazılmış olsa da bu yazı Punk'ların eylem yapmaya olan gönüllülüğü ve mülke yönelik şiddeti kabul ettiklerini gösteriyor.

Punk'lar, Dünya'nın devam eden tahribatının nedenlerinin çoğu zaman ekonomik açgözlülükte olduğunu düşünüyor. Çevreyi kirletenlerin esas derdi işlerini ayakta tutmak ve kârlarını arttırmaktır. Hükümet de, özellikle insanların işleri söz konusu olduğu zaman, kâr sağlayan girişimlere müdahale etmeyi sevmez. Kuzey Wisconsin'deki durum diğer birçok eyalet için de geçerli: "Eyalet hükümeti madencilik şirketlerini buraya çekmek için elinden geleni yapıyor. İktidardaki siyasetçiler, yeni işler yaratarak ve vergi gelirlerini arttırarak iktidarda kalmaya devam etmek istiyorlar" (Tom Coyne, *MRR*, Sayı: 100, Eylül, 1991). Madencilik ve kereste için ağaç kesiminden yeni stadyum inşa etme çılgınlığına kadar (ki bu özellikle iki tane gereksiz stadyumun inşa edildiği San

Francisco için geçerli), siyasetçiler yönettikleri bölgelerde yaşayan insanlara iş imkânı yaratmak gibi boş vaatlerle telafi edilemez ekolojik felaketlerin gerçekleştirildiği konusunu kapatabiliyorlar. Çevresel ırkçılığın/kapitalizmin alıcıları olarak seçilen yoksul mahallelerde yaşayan bizler, korkunç derecede ihtiyaç duyduğumuz iş vaadinin nasıl da çevrenin kalıcı olarak tahrip edilmesine yol açan gelişmelere gözlerimizi yummamıza neden olduğunu anlayabiliyoruz. Ekolojik etkilerin kaale alınmadığı ve bunun çevresel felaketlere yol açtığı açıktır. Maliyetleri sırf dolarla ölçen anlayış, ekolojik maliyetleri hesaba katmıyor.

Özellikle organik veya sürdürülebilir tarım yapmaya yatkın küçük ölçekli çiftlikler finansal olarak başarılı olmakta gittikçe daha çok zorluk çekiyor artık.

"Fakat büyük bir şirket kendi tarlasının yanındaki 3.000 hektarı satın alıp toprağa güçlü bir kimyasal gübre yedirip, kendi ekimlerini rüzgârdan koruyan ağaç veya çitleri koparıp, koruyucu hatlarını bozduğunda bu durumdaki bir çiftçi ne yapsın? Hele o şirket

Avail, Kaliforniya-Corona, 1998

Citizen Fish'ten Jasper, Phil, Trotsky

yeraltı sularını hızla emen ve emdikleri su tekrar dolana kadar yine bir o kadar suyun iki katını emmiş olan derin kuyular kazarsa ne yapsın? Uzun vadede böyle teknikler bir felakete yol açar, fakat kısa vadede fiyatları düşüren büyük hasatlar sağlar ve eğer küçük ölçekli çiftçi rakiplerine yetişmek için benzer teknikleri benimsemezse işinden olur" (Lawrence Livermore, ***Lookout*** editörü, No. 31, Yaz, 1988).

Dev gıda şirketleri, böcek zehri dolu ve genetik manipülasyonla yetiştirilmiş gıdaların organik olarak etiketlenmesini sağlayacak yeni Kaliforniya yasalarının yürürlüğe geçirilmesi için büyük

bir gayretle çalışıyor. Eğer bu yasa yürürlüğe geçerse, hem toprağın hem de çiftlik işçilerinin ve ailelerinin sağlığını sömüren büyük şirket çiftlikleri, büyük hasatlar elde etmek için kullandıkları teknikleri benimsemesi için gerçek organik/sürdürülebilir tarım yapan çiftçiyi baskı altına alacak. Bu, dev çiftliklerin, küçük ölçekli çiftçiyi emekliye ayıracak son başarı olabilir.

Biz bu konuda ne yapabiliriz? Dışarıya yönelik doğrudan eylemi desteklemeyenler bile ister çiftçilerle, ister diğer üreticilerle ilgili olsun, çevresel sorunları protesto etmek için eylemin gücünü kullanabilirler.

"İstesek de istemesek de tüketici bir toplumda yaşıyoruz. Punk topluluğundaki müzik grupları ve fanzinler çokuluslu şirketlere karşı seslerini yükseltirken de, ihtiyaçlarımızı karşılamak için de sistem içinde para harcamak zorundayız. Dolayısıyla dev şirketlerin olabildiğince üzerimize kustukları, bizi insanlığımızdan uzaklaştıran çöplerden kaçınmamız en mantıklısı. İnatla üzerine gidersek bu birkaç alanda kolayca yapılır" (***Assault With Intent to Free***, Sayı: 9, Sonbahar, 1991). Yıkıcı kapitalist bir sistemi reddetmenin ve ona karşı direnmenin etkili yollarından biri de, ekonomik alanda oy kullanırken, mangırları en az zarara yol açacağını düşündüğün yerde harcamaktır. Günümüzde birçok fanzin boykot edilecek ürünler hakkında bilgi veren bir bölüm içeriyor. Bu boykotlar örneğin, hayvanlar üzerinde faydasız testlerin yapılması, adil olmayan çalışma koşulları, ya da ahlaksız kâr yatırımları gibi meselelere karşı çıkmak için yapılıyor. Diğer çeşitli 'zinler de ürün kullanımını azaltma, kullanılmış ürünlerin yeniden işlenip kullanışlı hale getirilmesi ve aynı ürünün tekrar tekrar kullanılmasıyla ilgili faydalı öneriler aktarmışlardır. Fakat çevreyi koruma ve iyileştirme felsefesi hiçbir yerde yiyecek ve beslenme konusunda olduğu kadar belirgin değildir.

"Hepçil insan, laboratuvarlardan ve fabrikalardan çıkan birçok acayip yiyecek maddesine iyi uyum sağlamış gibi görünüyor, fakat belki de bunu kesin olarak söylemek için henüz erken. Ortalama hayat süresi, belgelenmiş tarihte görülmediği kadar uzundur, fakat kanser ve kalp hastalığı gibi diyetten kaynaklı hastalık vaka-

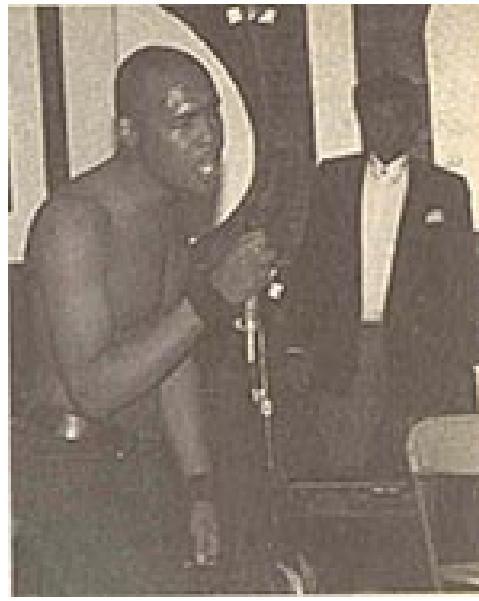
larının sayısı da aynı şekilde tarihte görülmediği kadar yüksektir" (Livermore). Kaynak israfı, sağlık meseleleri ve daha derin ya da daha insani bir ekolojinin kabulü, zaman geçtikçe sayıları artan birçok Punk'ın vejetaryen olmasına yol açmıştır.

> **"Fabrika hızla, özel işlemlere tabi tutulmuş, düzgün paketlenmiş sayısız şey üretiyor / N'olduğu belli olmayan boğazlanmış bir madde ve etiketinde 'et' yazıyor / Domuz eti, jambon, dana eti ve sığır eti adları arkasında gizleniyor / göze göz, hayata hayat artık unutulmuş bir inanç"** (Conflict, *It's Time to See Who's Who* LP'si, Mortarhate Records, 1986).

Vejetaryenlik ve hayvan hakları ilk olarak Avrupa Punk topluluğunun yaygınlaştırdığı mevzulardır. İngiliz müzik gruplarının, özellikle anarşist mesajları olanların, albümleri sıklıkla hayvanların kullanılması ve istismar edilmesiyle ilgili bilgiler içerirdi. Politik düşünen Punk'lar hayvanlara yaptığımız muameleleri var olan zulüm çeşitleri arasında sadece başka bir tür zulüm olarak görmüşlerdir. "Punk özgürlüğe dairdir: sadece insanların değil, hayvanların da. Punk, cinsiyetçilik ve ırkçılık ve de türcülük biçimlerindeki ayrımcılığa muhalefet eder. 'İnsanlar'ın, bizimki kadar özgürlük hakkı olan yaşayan diğer varlıkları istismar etme, acıtma ve onlara eziyet etme hakkı yoktur" (İskoçyalı Punk müzik grubu **Oi Polloi**, *MRR*, Sayı: 25, Mayıs, 1985).

Hayvan hakları kavramı modern Punk'ın sıklıkla dile getirilen ve tartışılan yönlerinden biridir. Çoğu Punk, Pete Singer'in bu konuyla ilgili belirttiği görüşe katılıyor gibidir (sonuçta ondan sıklıkla alıntı yapılır ve önerilen kitap listelerinde adı sıklıkla geçer); bu görüşe göre, kullanımlarına karşı ve meşru haklarının tanınması için sunulan temel sav canlıların acı çekmeleridir. Aşırı nüfus artışı gibi tartışmaya açık olan vakalar söz konusu olduğu zamanlarda bile, hayvanların öldürülmesine izin veren (hatta bazen mecbur kılan) holistik çevre fikrine katılan Punk sayısı pek azdır. İnsanların büyük çoğunluğu (ve özellikle Amerikalıların) hâlâ et tü-

kettiği sürece Punk'ların kitlesel vejetaryenliğin yol açacağı ekolojik felaket üzerinde fazla düşünmelerine gerek yoktur. J. Baird Caldicott gibi holistik filozofların öne sürdüğü, hayvanların nüfusunun fazla olmasıyla ilgili sorunlar, statükoya dayanak oluşturmak için kılıf değiştirmiş çabalar gibi gözüküyor. İnsanlar bilimsel olarak "hayvandaş"larımıza yapılan son derece acımasız muameleler olmadan da yeterince ilerlemiş bulunuyorlar. Ne yazık ki ahlaki olarak da o kadar ilerlemek çok kolay atılacak bir adım değildir, çünkü bu, önceliklerin yer değiştirmesi ve birçok zahmetin ortaya çıkması anlamına gelmektedir. Ancak bu zorluklar hiçbir şekilde, hayvanların karşı karşıya kaldıkları zorluklar kadar ağır değildir; insanların, kaynakların aşırı derecede tüketilmiş olacağı gelecekte ağır zorluklarla karşı karşıya kalacağı da inkâr edilemez bir gerçektir. Artık insanlar hayatta kalmak için hayvanları öldürmelerini ve kullanmalarını gerektiren, Darwin tarafından anlatılan doğayla iç içe yaşamak durumunda değiller. Et yemenin ve bununla ilgili faaliyetlerin sürdürülmesi sadece kendini beğenmişlerin insan üstünlüğü gibi fikirlerini değil, şiddet ve baskının meşru olarak kullanımını da güçlendirir.

Swiz, Pennsylvania-Harrisburg, 1987

"İnsanlar yağmur ormanlarının katledilmesi, havanın ve suyun kirletilmesi ve kısaca kendi çevremizin mahvedilmesinden sorumludurlar. Dolayısıyla Dünya'da yaşayan tüm diğer varlıklar üzerin-

de egemenlik kurmak ve onları yok etmek için 'üstün zekâ'lı olduğumuzu bahane etmekten vazgeçelim artık" (*The ALF is Watching* LP'si, kitapçık, No Master's Voice Records, 1990, s. 5). Bazı Punk'lar üstünlük ölçütleriyle uğraşmazlar, bunun yerine Tom Regan'ın yaptığına benzer bir biçimde duygululuk temelinde haklar atfederler. İnsanların üstün olduğu kanıtlansa bile, "bize büyük faydası olsun ya da olmasın fark etmez, bizden aşağı olduklarını farz ettiğimiz varlıkları yeme ya da denek olarak kullanma hakkımız yoktur. Çünkü evrensel boyutta bizim yaşama hakkımız herhangi başka bir şeyin yaşama hakkından daha değerli değildir" (a.g.e.). Bu fikrin kaynağı daha önce ele alınan biyosantrik/derin ekolojik görüştür.

NOFX, Kaliforniya-Berkeley, 1992

Hayvan hakları kavramını tanımayan ve güçlü antroposantrik görüşleri benimseyen Punk'ların bile sırf çevresel nedenlerden dolayı diyetlerini değiştirdikleri bilinen bir olaydır. Çiftlik hayvanlarının yetiştirilmesinin neden olduğu, su ve toprak israfını ve onların büyük bir hızla yok edilmesini görmezlikten gelmek mümkün değil. Bazıları ise sırf sağlık nedeniyle vejetaryanizmi seçmiştir; bu özellikle Straight Edge Punk'lar arasında yaygındır. ***Flipside***, ***MRR***, ***Assault with Intent to Free***, ***Profane Existence***, ve ***Hippycore***'un yanı sıra örneğin ***OX*** (Almanya) gibi birçok Avrupa fanzini ve Avusturulya'dan çıkan (***Fight Back...***) fanzinler dahil olmak üzere

sayısız fanzin, insanların diyetlerini değiştirerek vejetaryenliğe geçmesinde yol gösterici olmuştur. ***Hippycore***'un editörleri sırf vegan yemek tarifleri (aralarında bira tarifi de var) içeren ***Soy Not Oi*** başlıklı bir kitap bile yazmıştır. Punk'la alakalı olan diğer bir vegan yemek tarifi kitabı da Washington D.C. bölgesinde hazırlanan ***Bark and Grass***'dır.

Vejetaryenliği yaygınlaştırmayı başaranlar Avrupalı Punk'larken, birçok Kuzey Amerikalı bir adım ileri giderek veganlığı yaygınlaştırmaya çalışıyor. Veganlar genellikle süt ve yumurta da dahil olmak üzere hiçbir hayvan ürünü tüketmezler. Bazı insanlar veganlığı, "etrafımdaki dünyada gördüğüm gaddarlıktan %100 sakınmanın bir yolu" olarak görürler (Kanadalı müzik grubu **Engage**, ***MRR***, Sayı: 100, Eylül, 1991). Vejetaryenlik doğru yöne atılan bir adımken, birçok vegan Punk onu yetersiz bulur. Kanadalı müzik grubu **Propaghandi** politik Punk'ta daha önce hiç duyulmamış hoş bir nağmeyle "Et hâlâ cinayettir/Süt hâlâ tecavüzdür" diye veganlığı destekleyen şarkı sözleri savuruyor. "Beyaz Kan" başlıklı şarkısında **Naturecore** adlı müzik grubu, "Süthaneden çıkan ürünlerin bilinçsiz kullanımı 'vejetaryenler' tarafından bile gözden kaçırılıyor!/Süt, peynir ve yumartanın birçok alternatifi var./Bu öldürücü rutini desteklemek bile suçtur" (**Naturecore**, ***The ALF is Watching*** LP'si, kitapçık, 1).

BGK, Pennsylvania-Dillsburg, 1985

Veganlar, insanların soya ürünleri, hububat ve diğer bitkilere dayanan bir beslenme ile sağlıklı yaşamlar sürdürebileceklerini iddia eder. Haklılar da. Vejetaryenlerin vegan diyetine geçmemelerinin ana nedeni, zahmetli bir şey olması, bir de damak zevklerini tatmin etmesidir. "Gerçekten başka bir nedeni olamaz. Onları haklı çıkaracak hiçbir ahlaki gerekçe yok. Veganlık daha ucuz, daha sağlıklı ve (daha önce hissettiğin, insan tarafından dayatılan yapay, şiddetli arzudan vazgeçebilecek kadar uzun bir süre hayvan ürünlerini kullanmadıktan sonra) daha lezzetlidir de" (a.g.e, s. 4). Vegan diyetinin sağlıklı ve bereketli olduğunu teyit edebilirim, fakat bence vegan olmayan bir diyeti benimseyen insanların, onların bu tercihlerini haklı çıkaran ahlaki gerekçeleri sunmalarına gerek yok. Diyet önemli bir tercihken, yaşam tarzının odak noktası olacak kadar da değildir. Daha önemli olan, daha iyi bir hayat oluşturma çabasındaki insanlar olarak birbirmize nasıl davrandığımızdır.

Hayvanlara karşı davranışımızın birbirimize davranışlarımızı etkilediği fikri daha önce üstü kapalı olarak söylendi. "Sürekli her tarafımızı saran ve bir sürü şekle bürünen şiddet burada, yemeklerimizin de içindedir. Karakterinizde, başka yaratıkların kanını ve etini çiğneyerek saldırgan dürtüleri tatmin etmeyi arzulayan birtakım şeyler var" (**A State of Mind**, ***Animal/Humyn Exploitation*** EP'si, Mind Matter Records, 1987). Bu saldırganlığı beslemek ve yüreklendirmek, insanın ve hayvanın ezilmeleri arasındaki olası bir bağlantı olarak işlemekte.

"Sırf aşağılık zenginler bundan faydalanacak diye savaş meydanında binlerce insanın katledilmesine neden olan ile bilim adına ya da gıda, giysi, vs. için milyonlarca hayvanın öldürülmesine neden olan aynı barbar zihniyettir. Hayvanın ya da insanın sömürülmesi, fark etmez, nedeni aynıdır; kendi kişisel isteklerini karşılamak için başkalarının onlara sadece hizmet etmesini değil, onlar için ölmesini de emretme hakkı olduğunu varsayan bir tutum" (***ALF is Watching*** LP'si, kitapçık, s. 2). Punk felsefesinin eğilimi, hayvanların sömürülmesinin insanların sömürülmesine izin verilmesine doğru bir adım olduğuna inanmaktır.

Hayvan hakları kavramı vejetaryenlik/veganlığı aşarak bilimsel amaçlarla canlı hayvan üzerinde yapılan deneylere muhalefet eden görüşü de içerir. Bu noktaya verilen önem, Hayvanları Özgürleştirme Cephesi (Animal Liberation Front-ALF) için para toplamak amacıyla yapılan plak ve kasetlerin sayısında apaçık görebilir. Bilimsel amaçlarla canlı hayvan üzerinde yapılan deneylerin çoğunlukla zaman ve para (ve hayat) kaybı olduğu tekrar tekrar gösterilmesine rağmen insanlık için yararlı olduğunu ispatlamak da onu kabul edilebilir kılmaya yetmez.

Punk'lar kısmen doğrudan eylem tekniklerinden, kısmen de hayvan haklarını savunan ana akım grupların, uysal protesto taktiklerine uymayan Punk'lara pek yüz vermemeleri nedeni ile ALF'a başvuruyor olsalar da, bu dayanışmanın en önemli nedeni, ALF'ın misyonunda başarılı olmasıdır. ALF laboratuvar ve çiftlik hayvanlarını özgürleştirmek için doğrudan eylem taktikleri kullanan bir hayvan hakları grubudur. İngiltere'de oluşturulan grup Kanada, ABD ve diğer Avrupa ülkelerinde eylemler gerçekleştirmişlerdir. "Hayvanları, bilimsel amaçlarla canlı hayvanlar üzerinde deneyler yapılan laboratuvarlardan, fabrikalardan, çiftliklerden ve diğer zalim kuruluşlardan kurtarmak için doğrudan eyleme başvurulması kadar, hayvanları istismar eden insanlara ve kuruluşlara ait olan mallara zarar verilmesine de inanıyoruz; nedeni de hayvanların acı çekmesini önlemek, parasal kayba neden olmak ve sonunda savunmasız yaratıklara zulmedenlerin parasal çöküşünü sağlamak" (ALF Destekleyiciler Grubu broşürü). "Diğer zalim kuruluşlar" arasında kürk tüccarları ve kasaplar vardır. Bu tür eylem mekânlarında, eylemin nedenini açıklayan, genellikle bir not veya duvara püskürtülmüş boyalarla yazılmış mesajlar bırakılır. Bu, eylemcilerin sadece amaçsız vandallar veya teröristler olmadığını topluma göstermek ve bu yolla topluluğun geri kalanından gelen ters tepkiyi önlemektir.

Punk hareketinde, lobicilik yerine eylemi tercih etmek güçlü bir gelenektir. Punk'lar meclis üyeleriyle birlikte çalışabilecek bağlantılara veya kaynaklara sahip olmadığından sık sık mümkün mertebe doğrudan yöntemler kullanarak kendileri bir şeyler değiştirmeye

çalışırlar. Fanzinlerde, AFL eylemcilerinin, düşmanları için sorun yaratmaya çalışırken nerede, ne zaman ve nasıl davranmaları gerektiğini anlattıkları röportajlar basılmıştır. Aşağıdaki alıntının gösterdiği gibi, retorik hayvanların özgürleştirilmesi amacına hizmet ederken Punk'ların hem tek başlarına hareket etmeleri hem de kendi gruplarını oluşturarak (örneğin Kaliforniya'daki Hayvan Özgürlüğü İçin Punk'lar - PAL) insanları eğitmeleri için ilham kaynağı olmuştur.

"ALF önemli bir ilham kaynağıdır, umarım diğerlerinin korku kabuklarından çıkıp harekete geçmelerini sağlayabileçek kadar güçlü bir ilham kaynağı! Biz başarabiliriz! Biz birlikte, devletin kendi tercihiyle yarattığı savaşta vurup kaçan gerillalar olabiliriz. Bilgi ve sevgi tarafından yönlendirilen, akılsız şiddete dayanmayan fiziksel bir tehdit. Bu sevgi, insan ve insan olmayan, her tür

Government Issue,
Pennsylvania-Anola, 1986

varlığa karşı beslenen bir sevgidir. Ve bu sevgimiz uğruna yapılan hareketlerle açgözlülük kulelerini ve ölüm kuruluşlarını yok edeceğiz. Dünyamız ve birbirimizle uyum içinde, barış dolu bir dünya yaratacağız" (A State of Mind).

Vejetaryenlik ve hayvan hakları, Punk'ın politik felsefesinin esas meseleleri haline gelmiştir. Ancak vejetaryenliğe geçen en büyük kesim; son zamanlarda çoğunluğu, ete duyulan suni iştaha tepkileri yüzünden etten vazgeçen Straight Edge Punk dalgasıdır. Fakat bu Straight Edge Punk'lar Punk'ın diğer radikal düşüncelerine pek kulak asmazlar. Straight Edge Punk'lar toplumu değiştirmekten çok kendi kişisel saplantılarına son vermekle ilgilenirler. Bu yüzden alkol içmezler, sigara kullanmazlar ve bazı durumlarda kafein ve şekeri de reddederler. Ete karşı takındıkları tavır, alkole karşı takındıkları tavıra benzer; gereksiz, sağlıksız ve zarar vericidir.

YOUTH OF TODAY

POSITIVE AND POWERFUL

A New Label A New Movement

HARDLINE! presents

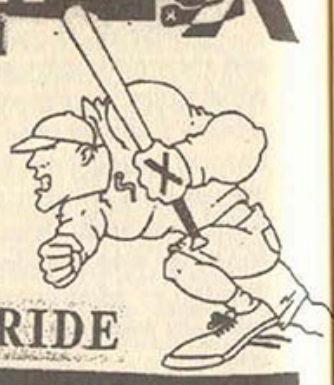
Three 7 inch EP's by these militant Vegan bands

VEGAN REICH

STATEMENT

RAID

Each with a full-color cover printed on recycled paper

PRIDE

SLAPSHOT

STRAIGHT-EDGE

INTENSITY

BROTHERHOOD

OPEN YOUR EYES

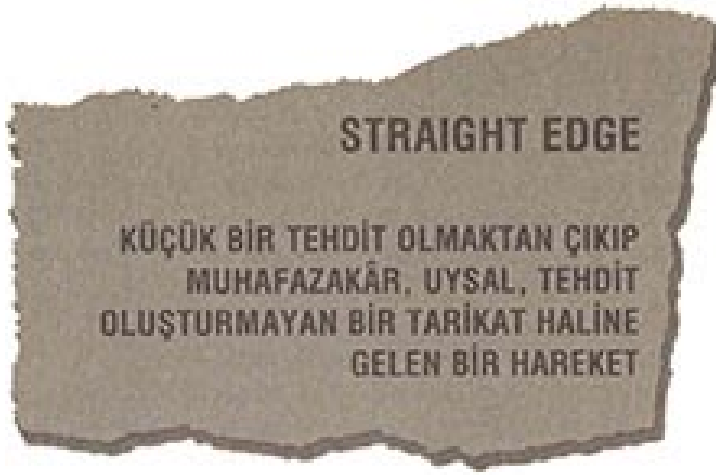
HI IMPACT RECORDS

DRUG FREE YOUTH T-SHIRTS

ALSO OUT NOW! PROGRESSION T-SHIRTS "THE TIME HAS COME TO LIVE PERSON FREE"

VICTORY RECORDS

ONE ON ONE

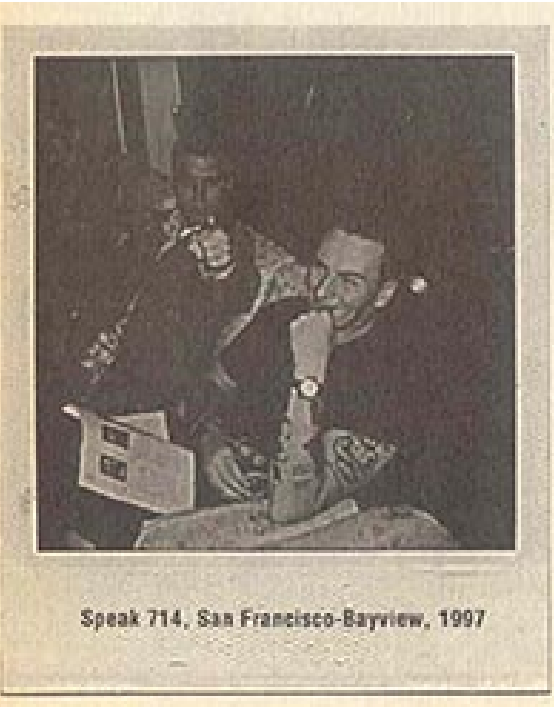

"Ben aynen senin gibi bir insanım, fakat yapacak daha iyi şeylerim var/avareleşip marihuana içecek halim yok, çünkü her şeyle başa çıkabilirim/hapı yutmak düşüncesi beni güldürüyor, tutkalı koklamak düşüncesi de/Her zaman haberdar olmak istiyorum, hiçbir zaman koltuk değneği kullanmak istemiyorum/Bende Straight Edge var!" (**Minor Threat**, "Straight Edge," *Minor Threat* EP'si, Dischord Records, 1981).

1981 yılında Washington D.C.'li müzik grubu **Minor Threat** ("Küçük Tehdit"), Punk camiasında yeni bir hareket doğuracak bir parça çıkardı. Olumlu ve kişisel bir mesaj yaymak niyetiyle (adını aynı adlı bir şarkıdan alan) Straight Edge (Sıtıreyt Eyc) hareketi Boston ve ABD'nin doğu yakasındaki çoğu yere de hızla yayıldı. Mesaj basitti: iyi vakit geçirebilmek için alkole, sigaraya veya insana kafayı bulduran uyuşturucu düşkünlüğüne ihtiyacın yok. Straight Edge, akranlarının alkol içme, vs. gibi baskılarının altında kalıp dayatılmaya çalışılanı yapmayı reddeden banliyödeki gençler arasında hızla yaygınlaştı. Müthiş olumlu bir birliktelik dürtüsüyle harekete geçen Nevada'daki **Seven Seconds**, Boston'daki **SSD** ve **DYS** adlı hardcore birimleri ve Michigan'daki **Necros** başarılı olup gittikçe büyümekte olan D.C. camiasının

kullandığı fikirleri ilk benimseyenler arasında yer aldı. Hatta **Minor Threat** ve Dischord plak şirketi bu müzik gruplarının kayıtlarını çıkarmak ve dağıtmak için yardımcı olmaya istekliydi.

Yerel Punk camiaları hızla daha genç insanlara odaklandı ve konserlerini, paralarını alkol satışlarından kazanan kulüp ve barlardan, kiraladıkları eski itfaiye ve emekli asker kurumlarının binalarına taşıdılar. Straight Edge, akranlarının uyguladıkları baskılarla baş etmek zorunda kalan gençler için müzik gruplarını ve şarkı sözlerini daha kişisel bir seviyeye indirgeyerek, birçoğuna uyuşturucu kullanmayı reddebilmeleri için gerekli desteği sağladı. Bir genç olarak **DYS** ve **Verbal Assault**'ın tam gaz çaldıkları canlı konserler beni cidden çarpıyordu ve **7 Seconds**'ın doğu yakasında verdiği konserlerde çıldırmak için saatlerce araba sürerdim. Bu müzik gruplarının sunduğu, hem "namuslu, düzgün" topluma hem de kendimizi pek bir tutmadığımız İngiliz "sarhoş Punk"a karşı bir alternatifti.

Speak 714, San Francisco-Bayview, 1997

Birinci dalga çetin ceviz Straight Edge müzik gruplarının tümü ve ikinci dalgaya ait birçok grup, sıkıcı rock'n'roll dünyasında baskın olma eğilimindeki olan bar ortamlarının dışında yüksek enerjili canlı gösteriler yapıyorlardı. Bu müziğin yeni yoğunluğu ve sıkı inancı, politik slogancılık ve "eğlence zamanı" tutumlarından durgunlaşmaya başlamış olan Punk camiasını yeniden canlandırdı. **Minor**

Threat'in şarkı sözü yazarı ve şarkıcısı Ian MacKaye'in "şeylerin seni idare etmesine izin verme, onları kendin idare et" (**Minor Threat**, ***Flipside***, Sayı: 34, Ağustos, 1982) hedefi Amerikan Punk topluluğunun her yerinde yankı buldu ve zamanla 1984-1988 yıllarında Kaliforniya'da (**Uniform Choice, Insted**...), 1988'den bu yana da Avrupa gibi uzak yerlerde filizlendi.

Seksenli yılların ortalarında medyanın Punk'ı yansıtışından etkilenerek Punk'a çekilen dinleyici kitleleri Straight Edge'a fazla kulak asmadılar, dolayısıyla Straight Edge zamanla ulusal camiada yavaş yavaş etkisini yitirdi. Başlatanların büyük çoğunluğu ya farklı tarz müziklere kaymışlardı (örneğin ritimlerle ilerleyen ağır hard rock veya **U2** kıvamındaki alternatif pop) ya da gençlik yıllarını aştıkça içmeye, sigara kullanmaya, vesaireye başlamışlardı. Bir zamanlar çok güçlü bir etkisi olan Straight Edge'in etkisi tükendikçe yerini şiddet dolu, medyadan esinlenen cahil bir Punk nüfusu doldurmaya başladı. 1985 yılında camianın durumundan söz eden MacKaye şöyle demişti: "Şu an insanların odaklandıkları ortak noktaların olduğunu pek sanmıyorum. Sanki herkes sırf eğlenmek için burada... Bunun için herhangi bir Punk Rock konserine gitmeme gerek yok. Ben dışarı çıkıp aklımı kullanacağım işlerle uğraşmak istiyorum, belli hedefleri olan şeyler yapmak istiyorum. Hayatımın kendim için, herhangi bir şey için değerli olmasını istiyorum. Sırf eğlenmek için gelmedim ben bu dünyaya" (Ian MacKaye, ***Hard Times***, Sayı: 7, Haziran, 1985).

MacKaye 1981 yılından bu yana hem müzikal hem de felsefi olarak çok yol almıştır ve onun müzik grupları binlerce insana ilham kaynağı olmaya devam ediyor. Washington D.C. Punk camiasının çok ayrıntılı tarihi ve karakterlerinin hayatları (esas odak noktaları olarak MacKaye'nin yanı sıra **Bad Brains** ve başkaları da ele alınıyor) hakkında okumak isteyenlere Mark Anderson'un kaleme aldığı ***Dance of Days: D.C. Punk 1975-1995*** kitabı önerilir. Bu kitapta, hiçbir olay kaçırılmaksızın D.C. Straight Edge camiasının tarihi iyimserlikle aktarılıyor.

MacKaye, **Fugazi** adlı müzik grubuyla hem politik hem toplumsal olarak etkin olmaya devam etmiştir ve içki içmemesi,

sigara kullanmaması, hatta et bile yememesine rağmen (sonuncusu sonradan Straight Edge'in ayrılmaz parçalarından biri olmuştur), Straight Edge hakkında vaaz vermeye, kendini onun bir parçası olarak görmeye bile gönüllü değil artık. Kendini Straight Edge olarak adlandırmaya gönülsüzlüğü kısmen, mesajının yeni dalga genç insanlar tarafından çarpıtılarak benimsenmiş olmasından kaynaklanıyor. Seksenli yılların ortalarındaki cahilliğe verdiği cevapla Straight Edge, Punk'ı ve Punk'ın birçok fikrini kınayan dar kafalı tahammülsüz gençlerin oluşturduğu bir hareketti.

"Birçok müzik grubu bizden etkilendiğini söyler, fakat onlar düşüncelerini insanlara zorla dayatmaya o kadar meraklıdır ki onlara asıl meseleyi hiç kavrayamadıklarını söylemek istiyorum" (**Seven Seconds**, *MRR*, Sayı: 72, Mayıs, 1989). Eğer Straight Edge, çocukları kendi akıllarını kullanmaya ve kendileri olmaya teşvik etmek için yola çıkmışsa, bugünkü Straight Edge hareketi gerçekten asıl meseleyi kavramaktan uzaktır. Seksenli yılların sonunda ve bugünlerde Straight Edge Hardcore'un tutulup sevilmesinde çok büyük bir artış yaşandı, yaşanıyor. Yeni müzik grupları ve hayranları son yıllarda gittikçe daha gerici, uzlaşmacı ve maço olmaya başlamışlardır. Daha önceki müzik gruplarının hem müzik tarzlarını hem de plaklarındaki sanat çalışmalarını, genelde benimsediği saç modellerini (mümkün olduğunca normal ve kabul gören) ve giyim tarzlarını (spor kıyafetleri) taklit ediyorlar. Aşırı Püriten mesajlarını aşırı iddialı bir biçimde aktarmalarından ötürü Straight Edge, başkaldırmaya veya radikal politikalara pek ilgi göstermeyen orta sınıf genç beyaz erkekler sürüsü haline gelmiştir.

Geleneksel klişe Straight Edge Punk tipi, Punk'tan daha çok liseli spor yıldızlarına benzer. Birçok Straight Edge'ci olumsuz imajından dolayı Punk'ı reddetmiş ve karşıt-kültürü içinde kendi alt kültürünü oluşturmuştur. Punk'ı iyileştirmenin ve akranlarının baskılarından kaçmanın bir yolu olarak başlayan akım kendilerini üstün görenlerden oluşan sürü psikolojisinin baskın olduğu bir camiaya dönüşmüştür.

Straight Edge'ciler eleştirileriyle sıklıkla "straight", yani "doğru düzgün" olmayan Punk'ları hedef alırlar. Örneğin, bira

Eski Straight Edge'ci

içen Punk'lar hakkında şöyle sözler sarf edilir: "Paralarınızı, insanları öldüren, Dünya'yı kirleten, hayvanlar üzerinde testler yapan, cinsiyetçi reklamlar yapan, aileleri dağıtan, alkolizme ve sarhoş araç kullanımına neden olan ve insanların alkol etkisinde gerçekleştirdikleri çocuk istismarı, tecavüz ve cinayetlerden sorumlu olan dev şirketlere yatırıyorsunuz. 'Straight' olmadan nasıl olur da politik olarak doğru olabiliyorsunuz? Hiç mantıklı değil" (Anonim mektup, ***MRR***, Sayı: 103, Aralık, 1991). Cinsiyetçiliğe karşı olan bir insanın, cinsiyetçi reklamlar yapan bira şirketlerini desteklemesi kesinlikle mantıklı değil (aynen bu yüzden ve de büyük bira yapımcılarının boktan bira ürettikleri malum gerçeğinden yola çıkarak birçok Punk ev yapımı biraya ilgi göstermeye başlamıştır). Elbette bahsedilen diğer şeyleri de (eğer felaketlere neden olanın alakalı insanlar değil de alkol şirketleri ve ürünlerinin olduğuna gerçekten inanıyorsa) bilerek desteklemeleri aynı derece mantıksızdır.

Mektubu yazan Straight Edge'ci, "politik olarak doğru" olabilmek için bir insanın "straight" olması gerektiğini gösteriyorsa da, bir insanın "straight" olması, doğru olacağını garantilemez. "Siz adi, obur piçler, adi hayatlarınızı yaşamayı seçtiğiniz yoldan dolayı AIDS'li olmayı hak ediyorsunuz, bu sizin suçunuzdur! ... Ben, insanlar olarak eşcinsellere karşı önyargılı değilim, fakat eşcinselliğin kendisinden nefret ediyorum. Tıpkı sigara içenden değil de sigara içilmesinden nefret ettiğim gibi. Ben homofobik değilim" (a.g.e.). (Dazlaklığa benzerlik göstererek) Straight Edge, homofobik, ana akım maço tutumlarının Punk camiasına sırınga edilebildiği bir yer haline gelmiştir. Alkol içmemeyi tercih edenleri kınamak imkânsız

ve mantıksız iken, düşünmemeyi tercih edenleri kınamak gereklidir.

Straight Edge'i böyle olumsuz bir biçimde sınıflandırmak ve etiketlemek adaletsiz gibi gelebilir. Hareketin niyetleri ve özgün davranışları kesinlikle iyi niyetliydi ve bir süre için de başarılıydı. Günümüzde Punk Rock'u iyileştirmek için çabalamak yerine, artık iyileştirilmesi zorunlu olan farklı bir camia yaratmış bulunuyorlar. Boston ve New York gibi Straight Edge'in düpedüz Punk karşıtı olduğu şehirlerde anlaşmazlıklar iki grubun yollarının tamamen ayrılmasına yol açmıştır. Eğlence merkezi olan Kaliforniya'da bile Punk müzik gruplarının konser vermesi veya plak satması oldukça zorken, Straight Edge'ciler konserlerini büyük ticari salonlarda veriyorlar. Belki de en büyük ayrılık noktası ve aralarındaki en absürd fark, Straight Edge gençlerinin dini keşfetmeleri ve "Krişna'ya dönmeleri"nden kaynaklanan farktır.

İkinci dalga Straight Edge müzik gruplarının en büyüğü New York'lu **Youth of Today** idi. Grubun şarkıcısı Ray Cappo kısa saçlı bir dayı olmaktan çıkıp bir Hare Krişna müptelasına dönüştü. Ray'e göre, "Straight Edge'i aşmanın tek yolu Krişna bilincine varmaktır"

Circle of Shit, Pennsylvania-Lancaster, 1985

(Ray Cappo, *MRR*, Sayı: 79, Aralık, 1989). Kısmen onun dini etkilerinden dolayı Straight Edge'ın alkol ve evlilik dışı seks karşıtı ilkelerine et yememe ilkesi de eklendi.

Gençler körü körüne **Youth of Today**'i taklit etmişlerdi ve Ray, Krişna'ya dönünce onların birçoğu yine onu takip etti. (Bu arada Ray'in yine alkol içmeye başladığını eklemekte fayda var). Krişnacı Straight Edge müzik grupları ve plakları çoğalmıştır. Krişnacılar, yeni hayranlar toplamak için daha iyi bir sözcü bulamazlardı. Fakat bu akım, Punk'ın örgütlü dinin eziciliğini, sorumluluklardan kaçıcılığını, bireycilik karşıtlığını ve kısaca aptallığını reddettiği ilkelerine kesinlikle aykırıdır.

Yine birçok Straight Edge aynı zamanda kendilerine Punk demeye devam ediyor. Bu insanlar Straight Edge'in özgün amaçlarına göre davranıyorlar ve "eski güzel günler"e büyük özlem duysalar da hâlâ Punk hareketinin yapıcı üyeleri olarak hoş karşılanıyorlar. Dazlaklarda olduğu gibi onlar da radikal Straight Edge Punk'lar, geyler ve kadınlar dahil olmak üzere geniş bir yelpazeyi içeriyorlar.

Bu kitabın ilk basımında küçücük "hardline" camiasından bahsetmekten çekindim. O zamanlar çok az plakları ve az takipçileri olan birkaç grupla sınırlı kalıyorlardı. Sonuçta bahsetme gereği hissettim, bunun tek nedeni hareketlerinin aptallığına ve asıl niyetlerine dikkat çekmek istememdi. O zamandan bu yana, **Earth Crisis** diye boktan bir müzik grubunun başını çektiği camianın üyeleri mantar gibi bitiyor. Hayvan haklarını savunmalarını ve Earth First! tarzı politik eylemleri desteklemelerini alkışlıyorum, fakat benimsedikleri aşikâr gerici püriten saçmalıkların gülünçlüğü insanı ancak alaycı bir kahkaha atmaya zorluyor. Bu gruptan ve etkilediği diğer gruplardan önce Güney Kaliforniyalı müzik grubu **Vegan Reich** vardı (kendini grubun ismine gülmekten alıkoymaya çalış). Müzik grubu **Vegan Reich**, No Master's Voice (Hiçbir Efendinin Sesi) müzik şirketiyle birlikte çok tartışmalı görüşleri benimserken camiada oldukça popüler oldu. Görüşleri arasında veganlık, hayvanlar üzerinde yapılan deneylere son verilmesi ve daha sonra barışçıl bir anarşist toplum istemeleri yer alıyordu. Fakat bunun yanı sıra açıkça cinsiyetçi, homofobik ve totaliter görüşleri de vardı.

Kadınlarla ilgili şöyle sözler sarf ettiler: "Ben mücadelede, ilişkilerde, vs. kadınların erkekle tamamen eşit olduğunu düşünüyorum. Ancak aynı olduğumuzu düşünmüyorum" (**Vegan Reich**, *PE*, Sayı: 3, Nisan, 1990). Öne sürdüğü farklılıklar, cinsiyetçi düşüncelerini doğrulamaya yaramadığı sürece bu gayet güzel bir ifadedir. Fakat erkeklerle kadınların aynı olmadığına inandığı için feministleri, "önceden belirlenmiş doğal rolleri ve aile yapısını yok etmeye" (a.g.e.) niyetlendikleri için aşağılıyor. Bu rollerin desteklenmesinin Punk'ın eşitlik görüşüne uymadığı apaçık ortada. Bu düpedüz cinsiyetçidir ve kadınlar üzerinde tahakküm kurulmasını doğrulamak için kullanılabilir. Ekofeministler ve diğerleri, doğayı sömürülmekten kurtarmakla kadınları "önceden belirlenmiş doğal roller"le sınırlandırmak arasındaki çelişkiyi hemen fark eder.

Eşcinselliğe gelince, "hayata doğal ve ahlaki bir bakış açısından yaklaşırsak eşcinselliğin, doğal olarak olması gerekene aykırı olduğunu kabul etmek zorundayız. Ve dünyamızı şu anki berbat durumuna sokan, doğadan sapan bütün şeylerle olduğu gibi buna da karşı çıkmak ve onunla mücadele etmek gerek" (a.g.e.). Böyle cahil bir ifadenin anlamını çıkarmak için yorum yapmamıza gerek yok herhalde.

Fakat son olarak, onların Punk'a en aykırı olan düşüncesi: "Nihai bir hedef olarak anarşiye inanıyoruz, ama şu an dünyadaki insanların büyük çoğunluğunun fazlasıyla zayıf olduğunun ve hedonizme karşı direnebilecek güçte olmadığının farkındayız. Dolayısıyla ilk adım, yardım edilebilen insanları yeniden eğiterek ve artık yardımın işe yaramayacak kadar kötü durumda olanları ayıklayarak doğal evrim sürecini hızlandıran Vegan'ların diktatörlüğü olmalı. Bu gerçekleştikten ve insan ırkı nüfusu yeterince azaltıldıktan sonra..." (a.g.e.). Diktatörlük, kitlesel cinayet ve faşizm Punk'a pek yakışmaz ve çoğu Straight Edge'ci tarafından da tahammül edilmez. İçinden böylesi saçma düşünceleri dinleyecek bir kitlenin çıkmış olması Straight Edge camiası için hiç de iyi şeyler ifade etmiyor.

Straight Edge'in güzel hedefleri olan güzel bir kavram olduğunun farkında olmak önemli. Straight Edge'in altında yatan fikir kimsenin özgürlüğünü kısıtlamak değildi. Straight Edge, birilerini,

Subhuman Dick and Fanatics

onları rahatsız eden şeyleri yapmaya zorlayan değişmez baskıya karşı bir tepkiydi. Bu fikir sayesinde, uyuşturucu kullanımının yol açtığı şiddet ve vandalizm nedeniyle Punk konserlerine kapatılacak birçok yerin açık olması sağlanmıştır.

Punk kulüplerinin ve izinsiz yerleşimlerin kapatılmasının ana sebebinin çoğu zaman uyuşturucu ve alkol kullanımıyla ilgili olduğu bir gerçek. Straight Edge'in bugünlerde benimsediği çizgi ise kendilerini Punk'tan ayırmak ve çok kritik olan bazı farklılıkları yaratmak olmuştur. Eğer böyle devam eder ve aralarındaki uçurum büyürse birbirlerine uymayan iki grup haline gelebilirler. Straight Edge dünyası hakkında ayrıntılı bilgi için ***All Ages*** adlı kitaba bakın. Straight Edge müzik şirketi Revelation Records'ın çıkardığı bu kitapta, bu zengin ve heyecan dolu kültür (yani, en azından yirmi birinci yaşına basana kadar) hakkında bilmek istediğiniz her şey var.

AN ALL-AGES MEMBERSHIP CLUB
LOCATED IN BERKELEY
SHOW INFO: (415)525-9935
BOOKING: (415)524-8160

"Çoğu samimi Punk çabalarının arkasında yatan 'kendin yap' (KY) etiğidir. Zengin işadamlarının kendilerine kâr sağlayacak biçimde eğlencelerimizi düzenlemelerine ihtiyacımız yok – biz kendimiz kâr derdine düşmeden de yapabiliriz. Biz Punk'lar konserler ve eylemler düzenleyebilir, eylemlere katılabilir, plak çıkarabilir, kitap ve fanzin yayımlayabilir, ürünlerimizi sipariş üzerine postayla dağıtabilir, plak dükkânları yönetebilir, edebiyat dağıtabilir, boykotları teşvik edebilir ve politik etkinliklere katılabiliriz. Biz bunların hepsini yapıyoruz, hem de iyi yapıyoruz. 80'li ve 90'lı yılların başka herhangi bir gençlerden oluşan karşıt-kültür hareketi bu kadar çok şey yaptığını iddia edebilir mi?" (Joel, *PE*, Sayı: 11/12, Sonbahar, 1991, s. 10).

Punk hareketindeki iş pratiğinin en iyi örnekleri müzik alanında görülür. Punk Rock, sadece ses, şarkı sözleri ve performans tarzı ile değil, müzik gruplarının iş yapma tarzı ve dinleyicilerle kurdukları ilişkiler ile de alışılagelmiş Rock'N'Roll'dan farklı olmuştur. "Rock yıldızları" hiçbir zaman hareketin içinde kabul görmez ve konser ya da plakları için çok para isteyenler sürekli eleştirilir ve bu davranışları afişe edilir. Bu durum, hareketin içinde yer alan insan sayısının az olduğu, müzikten büyük paralar kazanmanın gülünç ve boş bir hayal olduğu, Punk'ın ilk günlerinden beri böyledir. İnançları ve sıklıkla yetenekleri açısından müzik grupları üyeleriyle dinleyicileri arasında bir fark yoktur. Punk Rock grupları,

"başkalarını da kendi gruplarını oluşturmaya teşvik ettiler; geleneksel yıldız/dinleyici kitlesi arasındaki sınırları yok etmeye çalıştılar. Herhangi biri 'yıldız' olabiliyordu, ya da hiç kimse!" (David, ***Pop and Politics Do Mix!,*** Nisan, 1991, s. 13). İhtiyaçları olan tek şey donanım ve bir Punk grubu oluşturma arzusuydu.

Punk gruplar genelde birbirleri için kendi şehirlerinde konser yerleri ayarlayarak, turlar düzenleyerek, plaklar çıkarak, vs. birbirlerine yardım etmişlerdir. Arada bir rastlanan, daha büyük dinleyici kitleleri edinmek ve büyük kârlar sağlamak için "kendilerini satan" müzik grupları dışında rekabet vakaları azdır. Punk müzik grupları genelde birlikte çalmaya eğilimlidirler, çünkü işbirliği hakkında benzer fikirlere sahip ve müzik sanayiinde yaygın olan rekabetçi tutumlardan yoksundurlar. Hollandalı müzik grubu **The Ex**, sıradan bir konserini anlatırken bunun iyi bir örneğini sunuyor: "'Ana' ya da 'ikinci' grup olmak hakkında tartışma asla çıkmaz, çünkü her grup aynı derecede önemlidir. Hepsi birbirlerine gerekli eşyaları ödünç vererek donanım ihtiyaçlarını gidermeye çalışır, paraları eşitçe bölüşür. Bütün bunlar kulağa çok kolay ve normal geliyor, fakat gördüğümüz kadarıyla rock kültüründe bu tür tavır oldukça sıra dışı. 'Rock yıldızları'ndan, özellikle de 'alternatif' olanlardan, nefret etmemizin sebebi de bu" (**The Ex**, ***Threat By Example***, s. 72).

Söz konusu alternatif Rock yıldızları, bir zamanlar Punk'a yakın olan mesajlar benimseyen ya da kendileri Punk olan rock grupları ya da onların üyeleridir. Onların suçu genellikle daha çok para kazanmak ve daha büyük bir dinleyici kitlesine ulaşmak için daha küçük, bağımsız bir müzik şirketinden çıkıp dev müzik şirketlerinden birine (CBS, EMI, Epic, vb.) geçmektir. Bu gruplardan birçoğu amacın (yani daha büyük bir kitleye ulaşmanın) aracını (daha büyük bir müzik şirketine bağlanmayı) temize çıkardığını düşünüyor. Fakat bu fikir sıklıkla reddedilir ve kınanır.

"Asi müzik gruplarının, dev şirketlere bağlanmalarının bahanesi olarak 'daha çok insana ulaşabileceğinizi' göstermeleri bildik bir durumdur. Tam olarak neyi kime ulaştıracaklarını çok merak ediyorum. Baş kaldırmayı paraya dönüştürmek söylediklerinin içini o

kadar boşaltıyor ki bence aslında hiçbir şey söylemez oluyorlar. En azından sadece ve sadece bok satan yıldızlar bu işin içinde olma nedenlerinin para olduğu konusunda dürüstler. Bazılarının dangalak müzikleriyle zekâmı inkâr ederek basbayağı beni aşağıladıklarını hissediyorum, fakat kâr peşindekilerin politika arkasına gizlenmesi kendimi iki ayrı seviyede incitilmiş hissetmeme neden oluyor" (**Chumbawamba**, *Threat By Example*, s. 31).

Bir müzik grubunun, amacı geniş kitlelere müzik satmak olan dev müzik şirketi için çalışırken taviz vermeden politik duruşunu koruması mümkün mü? Politik bir müzik grubu, dev müzik şirketindeki (şüphesiz akılsız pop müziği veya cinsiyetçi rock müziği yapan) meslektaşlarını ve çoğu büyük müzik şirketinin paralarını

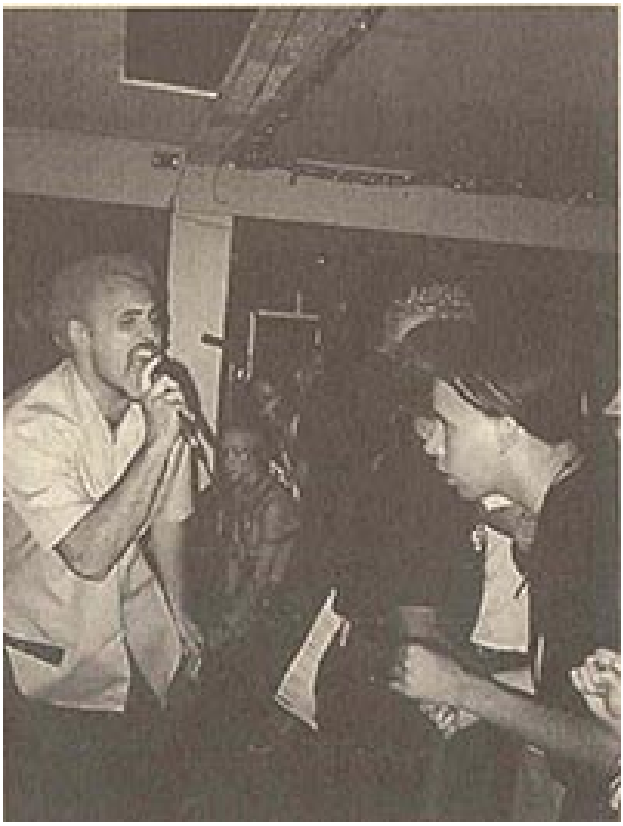
Toxic Ranch, Arizona-Tucson, 1995

başka işlere de yatırdıklarını (örneğin Britanya'daki Punk patlamasının yaşandığı sırada EMI Records'ın sahibi önde gelen bir silah üreticisiydi) göz ardı edebilse de plak satışlarına zarar verebilecek mesajlarının sansüre uğraması yine bir sorundur.

"Kendini sisteme ve sistemin içindeki başarıya adamadığı sürece sanatçı kapitalist toplum içinde hilekâr bir konumdadır. Her şeyden önce, gerçekten ticari müzik endüstrisinin sağladığı aktarma kanallarını kullanmak isteyen radikal şarkı yazarı ya da müzisyen birçok sorunla karşı karşıya kalacaktır. Müzik endüstrisi radikal retoriği kullanarak para kazanmayı amaçlar, fakat radikallik haddini aşıp kendine cidden politik anlam yüklenince açık bir huzursuzluğun EMI, BBC ve IPC'de gürüldediği duyulur" (Dave Harker'dan yapılan alıntı, ***Pop and Politics Do Mix!***, s. 11).

70'li yılların ortasında ortaya çıkan özgün Punk müzik gruplarının birçoğu sonradan dev müzik şirketleriyle sözleşme imzaladıktan sonra sömürüldü. Bu müzik grupları ancak birinci dalga Britanyalı anarşistler ve Kaliforniyalı Punk'lar sayesinde kendi plaklarını çıkarabildiklerinin farkına vardılar. Böylece de kendi fiyatlarını belirleyebiliyor, kendi şarkı sözlerini yazabiliyor ve taviz vermek zorunda kalmadan önemsedikleri müzikleri yapabiliyorlardı. "Bu yeni, anarşist politikleşmiş Punk Rock dalgası, dev müzik şirketlerini ve bütün müzik endüstrisini hor görüyordu. Onların oyununa gelmeyi reddettiler. Bu müzik grupları Punk'ın özgün, bağımsızlık ve sistem karşıtlığı ideallerine kesinlikle sadık kaldılar" (a.g.e., 13).

Kuzey Amerika'da Punk'ın pek geniş bir dinleyici kitlesine ulaşamadığı günlerde birkaç İngiliz Punk müzik grubunun (özellikle **Sex Pistols** ve **The Clash**) başarısından dolayı dev müzik şirketleri Punk trendinden kendilerine kâr sağlamak amacıyla mümkün olduğunca çok "asi" Punk grubuyla sözleşme yapmak için yarışıyordu. **Crass** ve **Conflict** dahil olmak üzere birçok İngiliz müzik grubuna EMI ile sözleşme imzalamaları karşılığında büyük paralar teklif ediliyordu. Fakat bu gruplar taviz vermeyi reddettiler. "Müzikleri ve politik inançlarının değeri onlar için daha büyüktü. Başkaldırmalarını kitlesel tüketim için pazarlamak onlara göre değildi" (a.g.e, s. 15). Bir istisna, sözde sanat düşkünü

Los Crudos, Colorado-Pueblo, 1995

anarşist Punk grubu olmaktan çıkıp radikal Disko müzik grubuna dönüşen **Chumbawamba**'dır. Bu grup yeni albümleri için dev müzik şirketiyle anlaşma imzaladı ve belki eski albümlerinin haklarını da aynı şirkete devredecektir. Radikal keskinliğini koruyup koruyamayacağını, monoton dans müziğine yenilip yenilmeyeceğini ancak zaman gösterecek.

Dev müzik şirketleri için çalışarak ve onlara şarkılarını, sanat eserlerini, şarkı sözlerini ve imajlarını pazarlama hakkını vererek müzik grupları yaratıcılık ve mesajlarından çok ticari başarıya önem vermiş oluyorlar. Bu kitabın 1992 yılında yayınlanmasından sonra **Chumbawamba** EMI ile sözleşme imzalayıp şarkı sözlerine

sansür uygulayarak müzik şirketine, politik mesajını arka plana iterek ticari başarısını öne plana çıkarmak için bütün yetkiyi verdi. **Chumba** için, "kendini sattı" diyenler kesinlikle haklıdır. **Chumba** yıllar önce bir Punk müzik grubu olmaktan vazgeçti ve o zamandan bu yana daha önce bağımsız müzik politikası hakkında söylemiş oldukları birçok şeyle çelişen sözler sarf etti. **Chumba**'nın kendini satarak (gösterişli bir şekilde başlayıp yıldızlarının çabuk sönmüş olması anlamına gelse de) elde ettikleri şey, müzisyenler olarak rahat yaşama ve önemli radikal faaliyetler yürütenlerin ellerine büyük miktar paralar verme olanağıdır. Sulandırılmış mesajları ve çelişen sözleri bir yana, anarşist politikalar yararına yaptıkları, onları eleştiren tüm insanların yaptıklarından daha fazladır belki. **Chumba**, sürekli devrimci akranlarının saldırılarına maruz kalsa da umarım, radikal politik camiayı desteklemeye ve onun bir parçası olmaya devam eder. Sınıf savaşı püritenleri ve bu müzik grubu ve sıklıkla sallanan politikaları hakkında

Propaghandi ve ekibi, 1996

sağlam bir eleştiri okumak isteyenlere ***Educating Who About What*** (Kimi Ne Hakkında Eğitmek) isimli kitapçığı öneririm. Müzik grubuna ve koyun sürüsü takipçilerine yönelik saldırı içeren oldukça sert bir dille gerçekleri göz önüne seren bir eser bu.

Son zamanlara kadar çok az Amerikalı müzik grubu dev müzik şirketlerinin hedefi olmuştur, dolayısıyla binlerce bağımsız müzik şirketi hâlâ işlemektedir. Yeraltı KY müzik şirketlerinin yanı sıra bu "bağımsız" müzik şirketlerinin birçoğu aslında, günümüzün üniversite ve modern rock radyo kanalları için "alternatif" müzik üretmeyi amaçlayan dev müzik şirketlerinin arkasında gizlendiği birer maskedir. "Bağımsız" müzik şirketlerine mali destek sağlayarak, onları daha büyük ve daha çok alternatif müzik gruplarıyla anlaşma imzalamaya teşvik ederek, dev müzik şirketleri "bağımsız" olma niyetindeki müzik grupları ve "bağımsız" müzikleri dinleyen insanlardan kâr sağlamaya çalışıyor. Birçok müzik grubu da bu "bağımsız" şirketlerden dev müzik şirketlerine geçmiştir. Böyle yaparak kendilerini, diğer ana akım müzik grupları gibi agresif promosyonlara ve naylon ürünlere bağlı hale getirmişlerdir.

Green Day, Bad Religion, Rancid, Jawbreaker, çeşitli "grunge" müzik grupları, **Offspring, Helmet** ve benzerleri radyo ve büyük arena konserleri yoluyla büyük kitlelerin hızlı ve etkili gitar riff'lerine ulaşmasını sağladı. Bunların sound'larının, adı geçen müzik gruplarının Punk kökenleri ve tarihleri hakkında hiçbir bilgisi veya ilgisi olmayan son dönem pop ve ana akım müzik grupları üzerindeki etkisi bellidir. Bu trend, kaset veya CD çalarsız kalınca eskisine göre radyo dinlemeyi daha eğlenceli kılsa da, bu "yeni" müziği tüketenlerin, bu müzik gruplarının radikal doğaları veya kökenleri hakkında bir fikir sahibi olduklarını sanmıyorum. ("Yeni" kelimesini tırnak içine alıyorum, çünkü bu müzik aslında hiç de yeni değildir; bütün bu grupların yıllar önceye uzanan geçmişleri ve birçok yeraltı kayıtları vardır.)

Yine de gerçekten yeraltında, bağımsız yöntemleri kullanarak kayıtlarını yapmayı, müziklerini dağıtmayı ve turneye çıkmayı tercih edenler var. Bağımsızlığını ve ideallerini korumaya devam

ederken yüksek satışlar yakalayan grupların en parlak örneği Washington D.C.'li müzik grubu **Fugazi**'dir.

"Punk geleneğine son derece sadık kalan **Fugazi** geleneksel rock'n'roll'a hücum etmektedir. Punk devrimi, rock'n'roll'un acıklı haline karşı bir tiksinme duygusundan patladı. Kısaca rock artık dev şirketlerin amacına hizmet eder duruma gelmiş, kapitalizmin çarkının bir parçası olmuş, tüketiciliğin korkutucu derece hüküm sürdüğü bir alana dönüşmüştür. **Fugazi**, solcu, dev şirketler karşıtı **Billy Bragg**, **The Clash**, **Midnight Oil** ve benzerlerinin, bir yandan dev şirketlerin dünya üzerindeki egemenliğini eleştirip diğer yandan plaklarını üretmek, dağıtmak ve satmak için dev şirketlerle işbirliği yapmalarının ironisini iyi kavramıştır. Dev şirketlerin onlara yaptığı sayısız teklifleri geri çevirerek dev şirketlerin açgözlülüğüne hiçbir zaman esir düşmemeye yemin etmişlerdir. Normal kulüp rotasına uymaktansa kilise kilerleri, toplum merkezleri, liseler ve hatta Lorton Cezaevi'nde konser vermiştir. ABD'deki konserlerinin hiçbirisinin bilet ücreti altı doları aşmamıştır ve konserleri her zaman her yaştan insana açık olmuştur, ki **Fugazi** kadar popüler olan bir grubun konser biletlerinin genelde en az on beş dolar tuttuğu ve neredeyse bütün müzik gruplarının 18/21 yaş altındakilere kapalı olan konserler verdiği rock dünyasında görülmemiş bir olaydır bu" (Mark Andersen, ***Washington Peace Letter***, Kasım, 1991, s. 8).

Fugazi tabii ki kendi işlerini halleden ilk grup değildi. Punk müzik gruplarının menajerlerinin olmasına çok ender rastlanır ve son zamanlara dek plak ve konserler için yazılı anlaşma neredeyse hiç yapılmazdı. Plaklar nispeten ucuz fiyatlara satılır ve doğrudan müzik gruplarının kendilerinden ya da onları satan nadir dükkânlardan temin edilirdi. Anarşist müzik grubu **Crass** bildiğim kadarıyla plaklarını ucuz fiyata satan ilk gruptu, hatta edindikleri kârları da başka grupların kendi plaklarını yapmalarına yardım etmek için kullandı. "**Crass**, kendi turları, plakları ve dağıtımlarını düzenleyerek işlerini kendi kendine yeterlilik temelinde yürüttü. Tek dertleri kendilerini geçindirebilecek kadar para kazanmaktı, top 40'a girmek veya büyük stadyumlarda konser

vermek değil" (*Pop and Politics Do Mix!*, s. 14).

Bu arada neredeyse hiçbir Punk grubunun müzikten kazandığı parayla geçinemediğini söylemek gerek ve (Punk'ı sömürmeden) Punk'tan büyük paralar kazanmak ne popüler ne de akla yatkın bir fikirdir. Doğal olarak bu, sırf Punk müziğine dayalı olan başarılı bir plak dükkânı ya da kulübü işletmek isteyenler için bir sorun teşkil etmektedir. Punk'ların küçük çaplı konserler ve düşük konser ve plak fiyatı politikaları uzun vadeli projelerinin sürdürülmesi için elverişli değildir. Dolayısıyla Punk nüfusunun en yüksek olduğu yerlerde bile çoğu Punk plak dükkânları ve kulüpleri ancak kısa bir süre ayakta kalabiliyor.

SNFU, Pennsylvania-Enola, 1986

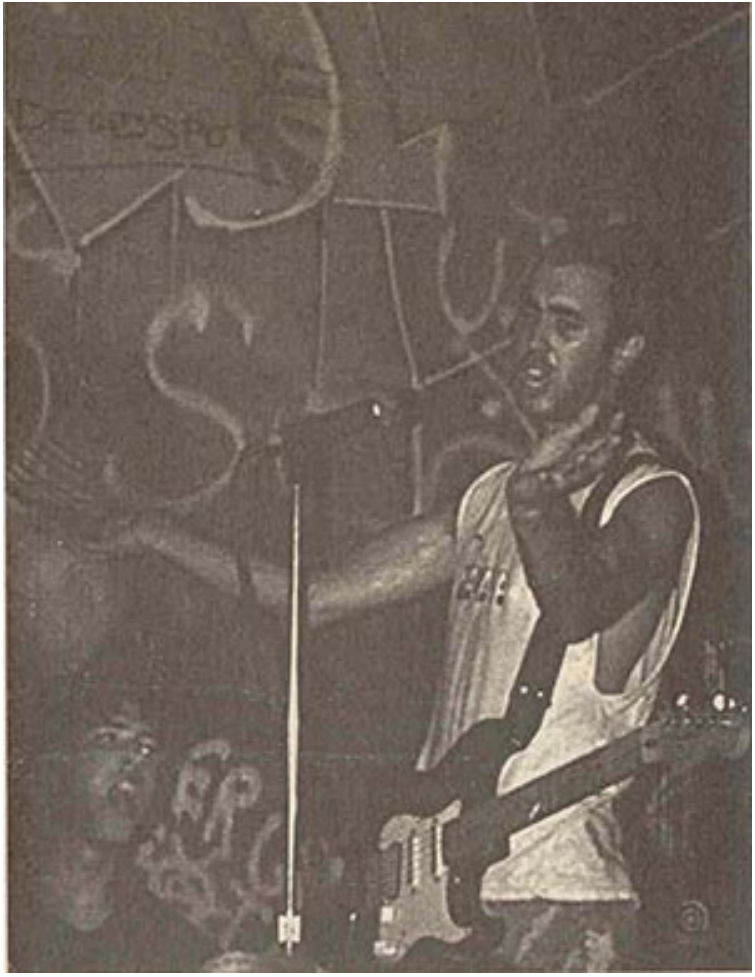
"Punk Rock'un farklılığını ortaya koymak için en iyisi onu büyük ticaret dünyasıyla karşılaştırmaktır. Rock'n'roll'da müzik işlerini yürüten müzik severler değil, işadamlarıdır, hem de bu işten büyük para kazanan işadamları. Punk, ticari ajanslar, menajerler, yapımcılar ve hissedarlar tarafından düzenlenmiyor, dev şirketler tarafından yönlendirilmiyor. Eğer insanlar milyoner olmak için Punk'a giriyorlarsa, elbette sonunda Punk Rock'tan çıkmak zorunda kalacaklardır, çünkü burada öyle büyük paralar elde edemezler. Binlerce müzik grubu, müzik şirketi ve fanzin Punk müziği, felsefesi ve fikirlerinden zevk alan insanlar tarafından oluşturuluyor. Dünya çapında Punk gerçekten bir halk hareketidir." (Chris BCT, kaset ve plak üreten bir şirketin sahibi, ***Threat By Example***, 44).

Bu, başarılı bir Punk girişiminin imkânsız olduğu anlamına gelmez, fakat gerçekten neredeyse imkânsızdır. *MRR*'in desteğiyle San Francisco'daki Epicenter plak dükkânı yedi yıldan fazladır işliyor. Çok büyük bir dükkân olan Epicenter muhtemelen sırf Punk'tan oluşan dünyadaki en büyük, plak ve fanzin seçeneğine sahiptir. Dükkân çok etkileyicidir ve aynı zamanda Punk'lar ve bazen de Punk dışındaki topluluklar için bir merkez olarak işlemektedir. "Kâr amaçlı olmayan, sırf gönüllüler tarafından işletilen bir mekan olan Epicenter, Punk müziğinin sadece alınıp satılacak bir ürün olarak algılandığı bir yer değil, Punk'ın bir yaşam biçimi olduğunu vurgulayan bir yerdir" (*MRR*, Sayı: 101, Ekim, 1991). Dükkândaki plaklar nispeten ucuzdur ve çok sayıda gönüllünün çalışması dükkânın her gün açık olmasını sağlar. Epicenter, Punk'ın sözleri ve fikirlerinin nasıl gerçeğe dönüştürüldüğünün önemli bir örneğidir. Ülke çapında benzer yerler de o kadar hızla açılıp kapanıyor ki hepsinin durumlarını takip etmek mümkün değildir.

Satılanlar!

Punk'lar tarafından işletilen kulüplerin sayısı dükkânlardan daha çok olmuştur, fakat sürdürülmeleri aynı derecede zordur. Örneğin, yine *MRR* tarafından kurulan Berkeley merkezli Gilman Street Kulübü var. Kulüp on iki yıldır açık ve her hafta sonu her yaştan insana açık

Youth Brigade, Maryland-Baltimore, 1986

olan konserlere ev sahipliği etmiştir. Kulübün özel bir niteliği üyelik politikasıdır. Üyelik politikaları genelde dışlayıcı veya ayrımcı olarak algılanırken onlarınki hiç de öyle değildir. "İsteyen herkes kendini şiddetin kullanılmadığı, vandalizmin yapılmadığı bir ortamı yaratmaya adadığı sürece iki dolar karşılığında üye olabilir. Polis baskınına uğrama tehlikesi nedeniyle içeriye alkol de sokulmayacaktır" (*MRR*, Sayı: 42, Kasım, 1986).

Aynı yörede başka kulüpler (yani, barlar) Punk müzik gruplarını konuk etse de Gilman sürekli her yaşa açık olan ve kâr amaçlı

olmayan tek kulüptür. Bütün konser biletlerinin fiyatları en fazla altı dolardır ve ülkenin (ve dünyanın) her yerinden gelen müzik grupları burada çalmaya davet edilir. Kulübü işleten gönüllüler birkaç defa değişmiş ve birçok insan buranın artık "sıradan bir kulübe" dönüşmekte olduğunu düşünmekte. İlk başlarda verdiği heyecanı kısmen kaybetmiş gibi görünse de Gilman Street'in çok az sayıdaki, gönüllüler tarafından işletilen Punk merkezlerinden biri olarak hayatta kalabilmesi, tek başına büyük bir başarı sayılır. İngiltere'de (1 in 12), New York City'de (ABC No Rio), Dallas'ta (Slipped Disk) ve Harrisburg'da (The Core) benzer kulüpler Gilman'ın başarısını daha küçük çapta yakalamaya çalışmıştır ve bu konuda bazıları daha az, bazıları daha çok başarılı olmuştur.

Kiralanmış holler veya kiliselerde konser düzenleyen Punk'ların sayısı, kendi kulüplerini işleten Punk'lara göre yüksektir. Fakat bu da daha az sorunlu değildir, çünkü bu yerlerin sahipleri, konserlere gelen bazı dinleyecilerin sıradışı, şaşırtıcı görünüşleri ile Punk konserlerinin gürültüsüne şahit olduktan sonra aynı yeri bir daha Punk'lara vermekten çekinebilirler. Birçok insan sadece akıllarında kalan medya imajından dolayı yerlerini Punk'lara kiralamak istemez.

Kiralalanmış okul ve kiliseleri kullanmakta başarılı olan bir grup ise merkezi Washington D.C.'de bulunan Positive Force'tır. Gilman gibi Positive Force da sadece her yaşa açık, uyuşturucu maddelerin yasak olduğu, ucuz konserler düzenlerler. Bunlar yalnızca ayda bir olur ve çoğu zaman da ağzına kadar doludur. Punk kulüpleri ve konser organizatörlerinden farklı olarak Positive Force sadece politik amaçları olan kuruluşların yararına konser düzenler, gelenler için kitap ve fanzin masaları kurar ve çoğu zaman müzik gruplarının sahneye çıkmaya hazırlandığı molalarda sunum yapmaları için politik konuşmacılar çağırırlar. Positive Force örneğin, "ırkçılık, cinsiyetçilik, militarizm, uyuşturucu kullanımı, homofobi, hayvanlar üzerinde deney yapılması ve ekonomik eşitsizliğe karşı mücadele veren grupların yararına olan" konserler düzenlemiştir (Mark Andersen, Positive Force broşürü, 1990).

Belki de bu konserlerin yürültüdüğü biçim, kimin yararına olduğundan daha önemlidir. "Positive Force rock'n'roll kulüp/moda/imaj/şöhret oyununa katılmak istemiyor. Bütün konserlerimiz her yaştan insana açıktır. Punk, gençlerin kendileri için, halk için rock'n'roll'a yeniden sahip çıkması; rock aristokrasisini ve dev şirketlerin para canavarlarını bunun tamamen dışında bırakması hakkındaydı. Positive, kendini hâlâ bu vizyona adıyor" (a.g.e.). Burada, Avrupa'da işgal edilen yerleşim mekânlarından bazılarının aynı zamanda müzik gruplarının konser verebildiği kulüpler olarak işletildiğinden söz etmek yerindedir. Bunlar genellikle yasadışı bir şekilde düzenleniyor, fakat Punk'ların dışarıdan yardım almaksızın kendilerini ve kendi konserlerini düzenleme yeteneğine sahip olduklarını kanıtlayan iyi örneklerdir.

Punk tarzı iş yapmak, her zaman "kendin yap" ilkesine ve anlayışına göre yapılmıştır. Bu, daha üretken, yaratıcı ve zevkli

Cringer, New York City, 1991

bir geleceği inşa etmek için sorumluluk ve işbirliği gerektiren anarşist ilkelerin bir uzantısıdır.

"Bizim bu, gittikçe daha çok merkezileşmeye doğru yol alındığı, teknokrat mantığa göre hareket edildiği ve davranışsal manipülasyonun yaygınlaştığı çağımızda oturup kendimiz dışında hâkim olan güçlerin bize tüketmemiz için kendi ürettiği malları sunmasını beklememek fikri çok alt üst edici bir gelişmedir. Siz bunu okurken bile dünyanın dört bir köşesinde gidişata kafasının tası atmış binlerce yaratıcı birey, kendilerinin de kurmaya yardım ettiği kanallar kullanarak doğrudan birbirleriyle iletişim kuruyor. Fikirler, bilgiler ve kendilerinin ürettiği materyallerin yayılmasına yarayan direngen, büyümekte olan bir yeraltı ağı var. Bu ağ, bağımsız düşünmeyi tercih eden insanları gereksiz yere birbirlerinden ayıran yapay sınırları aşmaktadır. Bu ağ zamanla, ulusal ve uluslararası arenanın iktidardaki seçkinçilere meydan okuyacak otorite karşıtı çılgınlığıyla kendini yakıp yok eder mi, yoksa olduğu gibi, yani azan ve varoluşuyla bizi esir tutan 'konsensüs'ün yalancı görünüşünü delip geçer mi kimse bilemez. Ben, bütün kehanetleri bizi çözmeye çalışan 'uzmanlar'a bırakmayı tercih ederim" (Jeff Bale, ***Loud 3D***, ed. Gary Roberts, Rob Kulakofsky ve Mike Arrendondo, IN3D Press, San Francisco, 1984, s. 83).

A State of Mind. ***Animal/Humyn Exploitation*** EP'si. San Francisco: Mind Matter Records, 1987.

Animal Liberation Front Supporters Group. Broşür. Londra: 1988.

The ALF is Watching derleme LP'si. Kaliforniya-Laguna Beach: No Master's Voice Records, 1990.

Andersen, Mark. "**Fugazi** - Rhythm of Change." ***Washington Peace Letter***. Kasım, 1991:1.

Washington D.C.'de gösterilerde dağıtılan çeşitli el yapımı broşürler: 1985-1991.

Aronson, Elliot. ***The Social Animal***. San Francisco: Freeman and Co., 1972.

Assault with Intent to Free fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 8722, Minnesota-Minneapolis, 55408: 8. ve 9. sayılar, 1989-1991.

Conflict, ***It's Time to See Who's Who*** LP'si. Londra: Mortarhate Records, 1986.

David (soyadı yok). ***Pop and Politics Do Mix!*** fanzini. İngiltere-Lancashire: Nisan, 1991.

DOA ***Right to be Wild*** EP'si. Kanada-Vancouver: 1983.

Final Conflict. ***Ashes to Ashes*** LP'si. Los Angeles: Pusmort Records, 1986.

Flipside fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 363, Kaliforniya-Whittier, 90608: 23. 34. 45. ve 48. sayılar, 1981-1986.

Hard Times fanzini. Ian MacKaye ile röportaj. New Jersey-Trenton: Sayı: 7, Haziran, 1985.

Hardcore California. Ed. Peter Belsito ve Bob Davis. Last Gasp Publishing, 1984.

Dough Boys, Washington, D.C., 1988

Henry, Tricia. ***Break All Rules!*** Michigan-Ann Arbor: University Microfilms, 1989.

Holy Titclamps fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 591275, Kaliforniya-San Francisco, 94140: 6. ve 7. sayılar, 1990-1991.

Homocore fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 77731, Kaliforniya-San Francisco, 94107: 7. sayı, Şubat, 1991.

Lookout fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 1000, Kaliforniya-Laytonville: 31. sayı, Yaz, 1988.

Loud 3D. Ed. Mike Arrendondo, Rob Kulakofsky ve Gary Roberts. San Francisco: IN3D Press, 1984.

Man Alone. Ed. Eric ve Mary Josephson. New York: Dell Publishing, 1962.

Maximum Rock'N'Roll fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 460760, Kaliforniya-San Francisco, 94146. 18. 19. 22. 25. 39. 42. 48. 49. 53. 61. 62. 71. 72. 76-79. 84. 95. 98-100. 103. ve 104. sayılar, 1983-1992.

Minor Threat. ***Minor Threat*** EP'si. Washington, D.C.: Dischord Records, 3819 Beecher Street, NW Washington D.C., 20007, 1981.

PEACE uluslararası derleme LP'si. San Francisco: R Radical Records, 1984.

Profane Existence fanzini. Çeşitli alıntılar. P.O. Box 8722, Minnesota-Minneapolis, 55408. 1.-9. ve 11.-13. sayılar, 1989-1992.

Sign Language derleme EP. San Francisco: Allied Records, 1991.

Subhumans, ***Rats*** EP'si. Londra: Bluurg Records, 1983.

Tantillo, Ne. "Comfortable and Free." ***Riot Grrl*** fanzini. P.O. Box 7453, Virginia-Arlington: 5. sayı, Yaz, 1991.

Threat By Example, Ed. Martin Sprouse. San Francisco: Pressure Drop Press, 1989.

İçinde Yaşamayı Seçtiğimiz Hapishaneler
Doris Lessing

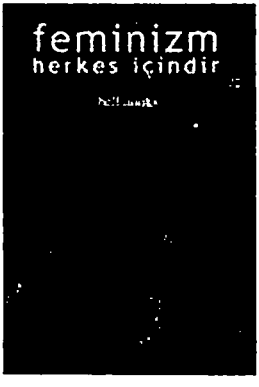
Doris Lessing'e göre bugün geldiğimiz noktada insanlık kendisi hakkında hiç olmadığı kadar bilgiye ulaşmıştır. Ancak gelecek nesillerin şaşırtıcı bulacağı nokta, bizim bu bilgileri kullanmayışımız olacaktır. Biz "sosyal hayvanlar"ın sürü psikolojisi ile ilgili elimizdeki tüm verilere gözlerimizi kapatarak, kendimizi dışarıdan ve nesnel bir bakış açısı ile görmeyi reddedişimize dikkat çeken Lessing, sosyal bilimlerin ve tarihin ışığı altında, bütün keskinliğine rağmen keyifli bir toplumsal eleştiri sunuyor.

İhtiyaçların Manipülasyonu: Kapitalizm ve Kültür
Conrad Lodziak

Conrad Lodziak *İhtiyaçların Manipülasyonu*'nda, Sol politikaların son yıllarda odaklandığı ideoloji ve ideolojik mücadele vurgusunun, postmodern dünyada Sol hareketi yanlış yere götürdüğünü ve amaca zarar verdiğini savunuyor. Marcuse, Habermas, Seve ve Gorz'un çalışmalarına başvuran Lodziak, kapitalizmin giderek insanların ihtiyaçlarına yanıt vermekten uzaklaşırken, bunun kapitalist sisteme olan bağımlılığımızı azaltacak yeni bir muhalefet kültürü fırsatı yarattığına dikkat çekiyor ve kitabını bu amaca adıyor.

Feminizm Herkes İçindir
bell hooks

Feminizim Herkes İçindir kitabıyla bell hooks, feminizmin asıl yüzünü görünür kılmaya çalışır. Feminist hareket hayatlarımızı değiştirebilir, fakat buna ancak ve ancak feminist teorimizi yeniden ve yeniden inşa ederek ve diğer toplumsal hareketlerle birlikte davranarak ulaşılabilir. bell hooks'un da dediği gibi *"Feminist politika baskıyı sona erdirmeyi, olduğumuz gibi, barış ve adalet içinde yaşamamızı hedefler. Feminizm herkes içindir."*

PUNK ÖLMEDİ! SAPASAĞLAM AYAKTA!

Eli kolu bağlı oturmak ve şikayet etmek yerine "kendin yap" sloganıyla kapitalist sistemin yüzüne tüküren Punk'ların müziklerini dinledin, şimdi de felsefelerini oku!

Yirmi yılını dolduran "Punk", ne kadar mezara yollanmaya çalışılsa da, felsefesinin ilkelerini geliştirerek büyümüş, pek çok yeni akımın doğmasına neden olmuştur. Yirmi yıllık Punk tarihini değerlendirdiği *Punk Felsefesi* kitabında Craig O'Hara, hareketin içinden biri olarak bize, bu süreç boyunca ortaya çıkan Punk'ın bugünkü halini anlatıyor.

Ana akım medyanın Punk'ı nasıl yalan yanlış yansıtarak hareketi yok etmeye çalıştığını, dazlaklarla Punk'ların birbirlerine koşut gelişimlerini ve ayrılıklarını, Punk'a özgü bir iletişim ağı oluşturan fanzinleri, hareketin siyasi duruşunu belirleyen anarşizmi, Punk'ın cinsellik ve toplumsal cinsiyet meselelerine karşı tavrını, çevre sorunlarına yaklaşımlarını ve "kendin yap" etiğini ele alan bu kitap, gürültünün ötesinde neler olup bittiğini öğrenmek isteyenlere önerilir.

"Son derece rezil, hakaret dolu ve isyankâr bir belge."
Litvanya Sansür Kurulu

"Bu kitap insanda bir sürü şey yapma isteği uyandırıyor. Punk'un eylemci ruhunu ön plana çıkaran kitap, Punk'un yaslandığı gerçek duyarlılıkları, Punk 'moda'sından ayırmaya yardım ediyor."
Amy Ray, Indigo Girls

Çitlembik Yayınları